

Bài giảng của Môi-se

Mục-đích: Để nhắc-nhờ dân-chúng về điều Đức Chúa TRỜI đã làm cho và để khuyên-khích họ tái-dâng đời họ cho Ngài

Người viết: Môi-se (trừ phần tóm-tắt cuối cùng có thể do Giô-suê ghi chép sau khi Môi-se qua đời)

Gửi cho: Y-sơ-ra-ên (thế-hệ mới đang vào đất hứa)

Ngày viết: Vào khoảng năm 1407-1406 TC (Trước Christ giáng-sinh)

Bối-cảnh: Phía đông của sông Giô-đanh, nhìn thấy đất Ca-na-an

Câu gốc: “Bởi vậy, hãy biết rằng Gia-vê Đức Chúa TRỜI của người, Ngài là Đức Chúa TRỜI, Đức Chúa TRỜI thành-tín, giữ giao-ước của Ngài và lòng ân-cần yêu-thương của Ngài tới thế-hệ thứ một ngàn với những kẻ yêu-thương Ngài và giữ các điều-răn của Ngài” (7.9)

Nhân-vật chính: Môi-se, Giô-suê

Chỗ chính: Thung-lũng vùng đồng bằng trong Mô-áp

Ý chính: Qua những buổi họp bạn đồng trường cũ, họp bạn đồng hương, hoặc họp bạn cùng sở làm ngày xưa, tiếm-thức trong chúng ta trôi dạt, nhớ những chuyện cũ, nghĩ đến những điều đã xảy ra ở năm tháng đã qua xa xưa. Nhưng việc quá-khứ đó gây cho tâm-tư chúng ta xúc-động trong hiện tại. Đôi khi chúng ta muốn xóa đi quá-khứ có vài kỷ-niệm không vui gì để nhớ để thương. Phải có lúc chúng ta phải nhớ lại những chuyện cũ, dẫu năm tháng đã qua rồi, để không lặp lại lỗi-lầm cũ, để làm cho trọn- vẹn sự hứa-nguyện mà mình chưa làm cho thành sự thật; và sự nhớ lại những chuyện đặc-biệt cũ có thể khuyên-khích chúng ta vững lòng tiến tới hành-động trong thời hiện-đại.

Sách Bài giảng của Môi-se được viết trong một hình-thức của một hiệp-ước giữa một vị hoàng-đế với nước chư-hầu theo kiểu thế-kỷ thứ mười lăm trước Chúa Giáng-sinh. Sách Bài giảng của Môi-se kêu-gọi Y-sơ-ra-ên nhớ lại ai là Đức Chúa TRỜI và điều Ngài đã làm. Thiếu đức-tin, thế-hệ trước đã đi lang thang trong 40 năm và chết trong vùng hoang-vu. Họ bỏ Ê-díp-tô đằng sau, nhưng họ không bao giờ được biết đất hứa. Nay bên cạnh bờ sông Giô-đanh, Môi-se chuẩn-bị cho những đứa con trai và những đứa con gái của thế-hệ kém đức-tin chiếm-hữu đất hứa. Sau bài học lịch-sử ngắn nhấn-mạnh các hành-động vĩ-đại phi-thường mà Đức Chúa TRỜI đã thực-hiện vì dân Ngài, Môi-se ôn lại sách Luật-pháp. Đoạn ông đọc lại giao-ước của Đức Chúa TRỜI với dân Ngài.

Các bài học rất rõ-ràng, bởi có điều Đức Chúa TRỜI đã làm, Y-sơ-ra-ên có hy-vọng mà theo Ngài; bởi có điều Ngài trông đợi, họ phải lắng nghe và vâng lời; bởi có Ngài là Đấng Ngài là, họ phải kính-yêu Ngài một cách hoàn-toàn. Học những bài học này sẽ chuẩn-bị họ việc chiếm-hữu đất hứa.

Khi quý vị nghe thông-điệp của sách Bài giảng của Môi-se, xin nhớ cách thức Đức Chúa TRỜI đã bày tỏ sự nhân-tử của Ngài trong đời sống quý vị, để rồi quý vị tự giao-phó chính mình theo một cách mới trong việc trông-cậy, yêu-thương, và vâng lời Ngài.

Ghi chú:

“Bài giảng của Môi-se” là tên của cuốn sách thứ năm của Môi-se, có tên tiếng Anh là Deuteronomy, tiếng La-tin là Deuteronomium và Hy-lạp là Deuteronomion. Trong các danh từ riêng tây phương này, gốc “deuteros” có nghĩa là thứ hai, và “nomos” có nghĩa là luật. Như vậy nếu dịch từ “Deuteronomy” chúng ta sẽ có “Luật Thứ Hai.” Tuy nhiên, “Deuteronomy” không phải là một bộ luật Môi-se thứ hai (the second Mosaic Law), mà chính là cùng một bộ luật Môi-se được lặp lại lần thứ hai. Chúng ta nhớ rằng Luật Môi-se—chỉ có một mà thôi—là nội dung của Giao Ước Môi-se (the Mosaic Covenant) mà Đức Chúa TRỜI lập với dân Ngài trong vùng hoang vu trước khi họ chính thức hình thành một quốc gia. Vì thế, Deuteronomy là sự lặp lại của các điều răn, lễ luật và mạng lệnh của Đức Chúa TRỜI trong Luật pháp Môi-se đã viết trong các sách Xuất hành, Lê-vi và Dân số rời.

Tên Hê-bơ-rơ (Do-thái) của cuốn sách này là “Devarim” có nghĩa là “Các lời.” Người Hê-bơ-rơ thường lấy các chữ đầu của một cuốn sách làm tựa cho cuốn sách đó. Câu đầu tiên của cuốn sách thứ năm của Môi-se chép rằng: “Đây là các lời Môi-se...” (1.1) vì thế “Devarim” có nghĩa là “các lời của Môi-se.” Và nếu “Lời” được dùng cho tựa của sách Thứ Năm, thì việc dịch thuật này hoàn toàn chính xác. Tuy nhiên, chúng tôi e rằng “Lời” mang một nghĩa quá tổng quát nên có thể không rõ nghĩa đối với một số độc giả. Vì thế, để phục vụ hai mục đích cùng một lúc: 1- Cố gắng dịch Lời Chúa ra tiếng Việt càng sát với bản gốc càng tốt, và 2- Giúp độc giả hiểu Thánh Kinh tiếng Việt nhiều hơn, nên thay vì gọi cuốn sách Thứ Năm ngắn gọn là “Lời” (nghĩa là “Devarim” hay “Words”), chúng tôi gộp thêm “...của Môi-se”—thuộc về các chữ bắt đầu câu 1.1 của bản gốc Hê-bơ-rơ vào để tựa của cuốn sách Thứ Năm là “Bài giảng của Môi-se.”

A. ĐIỀU ĐỨC CHÚA TRỜI ĐÃ LÀM CHO CHÚNG TA: HUẤN-THỊ THỨ NHẤT CỦA MÔI-SE (1.1-4.43)

1¹Đây là các lời Môi-se nói với tất cả Y-sơ-ra-ên, bên kia sông Giô-đanh trong vùng hoang-vu, tại vùng đồng bằng đối diện Su-phơ, giữa Pha-ran và Tô-phên và La-ban và Hát-sê-rôt và Đê-xa-háp.²Ấy là hành-trình 11 ngày từ Hô-rếp bởi đường núi Sê-i-rô tới Ca-đe-Ba-nê-a.³Và xảy ra trong năm thứ bốn mươi, vào ngày thứ nhất của tháng thứ mười-một, Môi-se nói với con cái của Y-sơ-ra-ên, theo mọi điều mà Đức GIA-VÊ đã truyền cho mình để nói cho họ,⁴sau khi ông đã đánh hạ Si-hôn vua dân A-mô-rít, sống trong Hết-bôn, và Ốc vua Ba-san, sống trong Ách-ta-rôt và Êt-rê-i.⁵Bên kia sông Giô-đanh, trong đất Mô-áp, Môi-se nhận trách-nhiệm trình-bày chi-tiết luật-pháp này, nói:

Các lãnh-tụ được chọn từ mỗi chi-tộc (1.6-1.25)

6“GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng ta đã phán với chúng ta tại Hô-rếp, rằng: ‘Các ngươi đã ở tại núi này đủ lâu.⁷Hãy thay đổi và khởi hành, và hãy đi đến xứ đồi núi của dân A-mô-rít, và đến tất cả các lán-giềng của chúng trong vùng đồng bằng, trong xứ đồi núi và trong vùng đất thấp và trong vùng miền Nam và bên bờ biển, đất của dân Ca-na-an và Li-ban, xa đến tận con sông lớn, sông Ô-phơ-rát.⁸Hãy xem, Ta đã đặt đất ấy trước mặt các ngươi; hãy đi vào và chiếm-hữu đất mà GIA-VÊ đã thề cho tổ-phụ của các ngươi, cho Áp-ra-ham, cho Y-sác, và cho Gia-cốp, cho họ và dòng-dõi của họ tới sau họ.’

9“Và ta đã phán với các ngươi vào lúc đó: ‘Ta chẳng có thể mang các ngươi một mình.¹⁰GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các ngươi đã làm cho các ngươi sinh-sôi nảy-nở thêm, và kìa, ngày này các ngươi vô-số như các ngôi sao của trời.¹¹Xin Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ của các ngươi, tăng-gia các ngươi một ngàn lần nhiều hơn hiện tại, và ban phước các ngươi, y như Ngài đã phán cùng các ngươi!¹²Làm sao một mình ta có thể mang trách-nhiệm nặng-nề và gánh nặng các ngươi và sự cãi cộ của các ngươi?¹³Hãy chọn cho các ngươi⁽¹⁾ các người đàn-ông khôn-ngoaan và sáng-suốt và có kinh-nghệm và từ những chi-tộc của các ngươi, và ta sẽ bổ-nhiệm họ làm các đầu-trưởng của các ngươi.’¹⁴Và các ngươi trả lời ta và nói: ‘Điều mà ông đã nói để làm là tốt.’¹⁵Thế là ta lấy các đầu-trưởng thuộc về những chi-tộc của các ngươi, các người khôn-ngoaan và có kinh-nghệm, và cho họ làm các đầu-trưởng trên các ngươi, các người lãnh-đạo hằng ngàn, và các người lãnh-đạo hằng trăm, các người lãnh-đạo hằng năm chục và các người lãnh-đạo hằng chục, và các sĩ-quan cho những chi-tộc các ngươi.

16“Đoạn ta đã trao nhiệm-vụ cho các vị thẩm-phán của các ngươi vào lúc đó, nói: ‘Hãy nghe các vụ kiện giữa anh em các ngươi, và hãy phán-xét một

cách công-chính giữa một người với anh em của nó, hay người lạ ở với nó.¹⁷Các ngươi sẽ không được tỏ ra thiên-vị trong phán-xét; các ngươi sẽ nghe người nhỏ và người lớn như nhau. Các ngươi sẽ không được sợ vì con người, vì sự phán-xét là của Đức Chúa TRỜI. Và trường-hợp quá khó đối với các ngươi, các ngươi sẽ đem cho ta, và ta sẽ nghe nó.’¹⁸Và ta đã truyền cho các ngươi vào lúc đó tất cả các điều mà các ngươi nên làm.

19“Đoạn chúng ta đã lên đường từ Hô-rếp, và đi qua hết vùng hoang-vu lớn và khủng-khiếp đó mà các ngươi đã thấy, trên con đường đến xứ đồi núi của dân A-mô-rít, y như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta đã truyền cho chúng ta; và chúng ta đã tới Ca-đe-Ba-nê-a.²⁰Và ta đã nói với các ngươi: ‘Các ngươi đã đến tới xứ đồi núi của dân A-mô-rít mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta sắp cho chúng ta.²¹Hãy xem, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi đã đặt xứ đó trước mặt ngươi; hãy đi lên, hãy chiếm làm sở-hữu, như GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ ngươi, đã phán cùng ngươi. Đừng sợ hay bị khiếp-đám.’²²Rồi tất cả các ngươi đã đến gần ta và nói: ‘Xin để chúng tôi sai các người đi trước chúng tôi, để họ có thể dò thăm xứ đó cho chúng tôi, và đem lời về cho chúng tôi về lộ trình chúng tôi phải đi lên, và các thành chúng tôi sẽ vào.’²³Và điều đó đã làm ta vui và ta lấy 12 ông trong các ngươi, mỗi chi-tộc 1 người.²⁴Và chúng rẽ và đi lên vào trong xứ đồi núi, và đã đến thung-lũng Êch-côn, và chúng thám-thính nó.²⁵Lúc đó chúng đã lấy một số trái cây của đất đó trong tay của chúng và đem nó xuống cho chúng ta; và chúng cũng đem về cho chúng ta một báo cáo, nói: ‘Ấy là một đất tốt mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta sắp ban cho chúng ta.’

Nổi-loạn chống lại Đức Chúa TRỜI (1.26-1.45)

26“Tuy nhiên các ngươi đã chẳng muốn đi lên, song đã nổi-loạn chống lại miệng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI các ngươi;²⁷các ngươi đã cần-nhẫn trong các lều của các ngươi và nói: ‘Vì Đức GIA-VÊ ghét chúng ta Ngài đã đem chúng ta ra khỏi xứ Ê-díp-tô để nộp chúng ta vào tay dân A-mô-rít để hủy-diệt chúng ta.²⁸Chúng ta có thể đi lên đâu? Anh em chúng ta đã làm cho tâm chúng ta tan chảy, nói: “Dân đó lớn hơn và cao hơn chúng ta; các thành đó lớn và có lũy kiên-cố cao tới trời! Và ngoài ra, chúng tôi đã thấy các con trai của dân A-nác ở đó!”’²⁹Đoạn ta đã nói với các ngươi: ‘Chớ bàng hoàng, cũng đừng sợ chúng.³⁰GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các ngươi đi trước các ngươi, chính Ngài sẽ chiến-đấu thay cho các ngươi, y như Ngài đã làm cho các ngươi trong Ê-díp-tô trước mắt các ngươi,³¹và trong vùng hoang-vu nơi ngươi đã thấy GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi đã bồng ẵm ngươi thể nào, y như một người bồng ẵm con trai của mình, trong mọi lối mà các ngươi đã bước đi, cho đến khi các ngươi đã tới chỗ này.’³²Nhưng trong vấn-đề này, các ngươi đã chẳng tin-cậy GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các ngươi,³³Đứng đi trước các ngươi trên lối của các ngươi, để tìm ra một chỗ cho

¹nguyên ngữ: hãy tự cho mình

các người để hạ trại, trong lửa vào ban đêm và mây vào ban ngày, để chỉ các người lồi đi trong đó các người phải đi.’

34“Đoạn *Đức* GIA-VÊ nghe tiếng của những lời ấy của các người, và Ngài giận và đã lập một lời thề, phán: 35‘Chẳng một kẻ nào trong các người này, cái thể-hệ xấu-xa này, sẽ được thấy mảnh đất tốt-lành mà Ta đã thề ban cho tổ-phụ của các người, 36ngoại trừ Ca-lép con trai của Giê-phu-nê; hấn sẽ thấy nó, và Ta sẽ cho hấn và cho các con trai của hấn đất mà hấn đã đặt chân lên, bởi vì hấn đã theo GIA-VÊ một cách trọn- vẹn.’ 37*Đức* GIA-VÊ giận ta cũng vì các người, phán: ‘Ngay cả người cũng sẽ không được vào đó. 38Giô-suê con trai Nun, kẻ đứng trước mặt người, hấn sẽ vào đó; hãy khuyến-khích hấn, vì hấn sẽ khiến Y-sơ-ra-ên thừa-kế nó. 39Hơn nữa, những con nhỏ của các người những đứa các người đã nói sẽ trở thành con mồi, và những con trai của các người, những đứa ngày này không biết điều tốt hay điều xấu, sẽ vào đó, và Ta sẽ ban nó cho chúng, và chúng sẽ chiếm-hữu nó. 40Còn các người, hãy quay lại và lên đường đến vùng hoang-vu bởi con đường tới Biển Sậy.’

41“Đoạn các người trả lời và nói với ta: ‘Chúng tôi đã phạm-tội chống *Đức* GIA-VÊ; chúng tôi quả thật sẽ đi lên và chiến-đấu, y như GIA-VÊ *Đức* Chúa TRỜI của chúng ta đã truyền cho chúng tôi.’ Và mỗi người nam trong các người đã mang vũ-khí ra trận, và đã xem đi lên vào xứ đồi núi đó là dễ. 42Và *Đức* GIA-VÊ phán cùng ta: ‘Nói với chúng: “Chớ đi lên, cũng đừng đánh, vì Ta không ở giữa các người; e các người sẽ bị đánh hạ trước mặt kẻ thù của các người.”’ 43Thế là ta đã nói với các người, song các người đã chẳng muốn lắng nghe. Thay vì, các người đã nô-loạn chống lại miệng *Đức* GIA-VÊ, và đã hành-động quá tự tin và đã đi lên vào xứ đồi núi ấy. 44Và dân A-mô-rít ở trong xứ đồi núi đó đi ra chống các người, và đuổi theo các người như bầy ong đuổi, và đã đè bẹp các người từ Sê-i-rơ tới Họt-ma. 45Đoạn các người trở về và khóc trước mặt *Đức* GIA-VÊ; song *Đức* GIA-VÊ đã chẳng nghe tiếng các người, cũng chẳng đưa tai cho các người.

Ôn lại việc đi lang-thang (1.46-2.25)

46“Vì vậy các người đã ở lại tại Ca-đe nhiều ngày, như các ngày các người trải qua ở đó.

2¹“Đoạn chúng ta thay đổi và lên đường tới vùng hoang-vu bởi lối Biển Sậy, như *Đức* GIA-VÊ đã phán cùng ta, và đã đi vòng núi Sê-i-rơ nhiều ngày. 2Và *Đức* GIA-VÊ phán cùng ta, rằng: 3‘Các người đã đi vòng núi này đủ lâu. *Bây giờ* hãy quay về hướng bắc, 4và hãy truyền cho dân, nói: “Các người sẽ đi ngang qua lãnh-thổ của anh em các người, các con trai của Ê-sau sống trong Sê-i-rơ; và chúng sẽ sợ các người. Vì vậy, hãy rất thận-trọng; 5chớ chọc tức chúng, vì Ta sẽ không cho các người một phần nào từ đất của chúng, ngay cả *miếng nhỏ bằng* cái gót chân giẫm lên, bởi vì Ta đã ban núi Sê-i-rơ cho Ê-sau làm của cải. 6Các người sẽ mua thức-ăn từ chúng bằng tiền-bạc để các người ăn, và các

người cũng sẽ mua nước từ chúng bằng tiền-bạc để các người uống. 7Vì GIA-VÊ Chúa TRỜI của người đã ban phước cho người trong mọi việc làm của tay người; Ngài đã biết việc đi xuyên qua vùng hoang-vu rộng lớn này của người. Những 40 năm này, GIA-VÊ Chúa TRỜI của người đã ở với người; người đã chẳng thiếu một điều gì cả.”’

8“Thế là chúng ta đã vượt quá anh em của mình, các con trai của Ê-sau sống trong Sê-i-rơ, tránh khỏi đường lộ vùng đồng bằng, tránh khỏi Ê-lát và tránh khỏi Ê-xi-ôn-Ghê-be. Và chúng ta đã rẽ và đã đi xuyên qua bởi con đường của vùng hoang-vu Mô-áp. 9Đoạn *Đức* GIA-VÊ phán cùng ta: ‘Chớ quấy rầy Mô-áp hay chọc chúng đánh nhau, vì Ta sẽ không cho người một đất nào của đất nó làm của cải, vì Ta đã ban A-rơ cho các con trai của Lót làm của cải.’ 10(Người Ê-mim đã sống ở đó trước đây, một dân lớn, đông, và cao bằng các người A-nác. 11Giống như người A-nác, chúng cũng được coi là người Ra-pha, nhưng dân Mô-áp gọi chúng là người Ê-mim. 12Dân Hô-rít trước đây đã sống trong Sê-i-rơ, nhưng các con trai của Ê-sau đã tước-đoạt chúng và đã diệt chúng trước mặt của họ và đã định-cư trong chỗ chúng, y như Y-sơ-ra-ên đã gây ra cho đất thuộc về quyền sở-hữu của họ mà *Đức* GIA-VÊ đã cho họ.) 13Bây giờ, hãy chỗi dậy và chính các người hãy đi ngang qua khe Xê-rét.’ Vì vậy, chúng ta đã đi ngang qua khe Xê-rét. 14Bấy giờ những ngày mà chúng ta đi từ Ca-đe-Ba-nê-a, cho đến khi chúng ta đã đi ngang qua khe Xê-rét là 38 năm; cho đến khi hết thảy thể-hệ của các người chiến-tranh đã diệt-vong từ trong trại, như *Đức* GIA-VÊ đã thề với chúng. 15Hơn nữa bàn tay của *Đức* GIA-VÊ đã chống lại chúng, để diệt chúng từ trong trại, cho đến khi hết thảy chúng đã diệt-vong.

16“Thế là xảy ra khi tất cả các người chiến-tranh đó rút cuộc đã diệt-vong khỏi giữa dân, 17*Đức* GIA-VÊ phán cùng ta, rằng: 18‘Người sẽ đi ngang qua A-rơ, biên-giới của Mô-áp, hôm nay. 19Và khi người đến đối diện các con trai Am-môn, chớ quấy rầy chúng cũng đừng chọc tức chúng, vì Ta sẽ chẳng cho người một mảnh đất nào của các con trai của Am-môn làm của cải, bởi vì Ta đã ban nó cho các con trai của Lót làm của cải.’ 20(Nó cũng được xem là như xứ của người Ra-pha, vì người Ra-pha trước đây đã sống trong đó, nhưng dân Am-môn gọi chúng là Xam-xu-mim, 21một dân lớn, đông, và cao bằng người A-nác, nhưng *Đức* GIA-VÊ đã diệt chúng trước mặt họ. Và họ đã tước-đoạt chúng và đã định cư trong chỗ của chúng, 22y như Ngài đã làm cho những con trai của Ê-sau, sống trong Sê-i-rơ, khi Ngài diệt dân Hô-rít khỏi trước mặt họ; và họ đã tước-đoạt chúng, và đã định cư trong chỗ của chúng đến cả ngày nay. 23Và dân A-vim đã sống trong các làng xa đến tận Ga-xa, (dân Cáp-tô-rim là những kẻ đã đến từ đảo Cáp-tô⁽¹⁾, đã diệt chúng và sống trong chỗ của chúng.) 24‘Chỗi dậy, khởi hành, và hãy đi ngang qua thung-lũng Ất-nôn. Nhìn đi! Ta đã cho Si-hôn,

¹là đảo Crète; dân này đến Ga-xa được gọi là dân Phi-li-tin

Bài giảng của Môi-se 2.25-3.20

người A-mô-rít, vua của Hết-bôn, và đất của hắn trong tay người; hãy bắt đầu chiếm lấy và tranh chiến với hắn trong chiến-trận. ²⁵Ngày này Ta sẽ bắt đầu đặt sự khiếp-sợ và kinh-hãi người ở trước mặt các dân-tộc ở dưới tất cả các tầng trời, các dân này, khi chúng nghe phúc-trình về người, sẽ run-rẩy và thống-khổ vì người.'

Ôn lại các trận đánh (2.26-3.7)

26“Thế là ta sai các sứ-giả đi từ vùng hoang-vu Kê-đê-môt tới Si-hôn vua Hết-bôn với các lời hòa-bình, rằng: ²⁷Xin cho tôi đi ngang qua đất của bệ hạ, tôi sẽ đi bởi lối của đường cái; tôi sẽ không quay qua bên hữu hay bên tả. ²⁸Bệ hạ sẽ bán cho tôi thức-ăn lấy tiền để tôi ăn, và cho tôi nước lấy tiền để tôi uống, chỉ cho tôi đi ngang qua trên các bàn chân tôi, ²⁹y như các con trai của Ê-sau sống trong Sê-i-rơ và dân Mô-áp sống trong A-rơ đã làm cho tôi, cho tới khi tôi vượt qua sông Giô-đanh vào đất mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng tôi đang cho chúng tôi.’ ³⁰Nhưng Si-hôn vua Hết-bôn đã chẳng muốn cho chúng ta đi ngang qua đất của hắn; vì GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đã làm cứng linh của hắn và đã làm tâm của hắn bướng bỉnh, để nộp hắn vào tay người, như hôm nay. ³¹Và ĐỨC GIA-VÊ phán với ta: ‘Hãy xem, Ta đã bắt đầu giao-phó Si-hôn và đất của hắn trước mặt người. Hãy bắt đầu chiếm-hữu, để người có thể chiếm-hữu xứ của hắn.

32“Thế thì Si-hôn, hắn và tất cả dân của hắn, đi ra để đón chúng ta trong chiến-trận tại Gia-hát. ³³Và GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng ta đã giao hắn cho chúng ta; và chúng ta đã đánh hạ hắn với các con trai của hắn và tất cả dân của hắn. ³⁴Thế là chúng ta chiếm lấy tất cả các thành của hắn vào lúc đó, và hoàn-toàn diệt đàn-ông, đàn-bà và trẻ con trong mỗi thành. Chúng ta đã chẳng để một ai sống sót cả. ³⁵Chúng ta đã chỉ bắt thú-vật làm chiến-lợi-phẩm và của chiếm-đoạt của các thành mà chúng ta đã chiếm. ³⁶Từ A-rô-e ở nơi rìa thung-lũng At-nôn và từ thành ở trong thung-lũng đó, ngay cả Ga-la-át, chẳng có một thành nào là cao quá đối với chúng ta; GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng ta đã giao tất cả cho chúng ta. ³⁷Duy chỉ người đã chẳng đi gần đất của các con trai Am-môn, suốt dọc theo sông Gia-bốc và các thành thuộc về xứ đồi núi đó, và bắt cứ nơi nào GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng ta đã truyền cho chúng ta.

3¹“Đoạn chúng ta rẽ và lên đường tới Ba-san, và Ốc, vua Ba-san, hắn và tất cả dân của hắn, đi ra gặp chúng ta trong trận-chiến tại Êt-rê-i. ²Nhưng ĐỨC GIA-VÊ phán cùng ta: ‘Chớ sợ hắn, vì Ta đã giao hắn và tất cả dân của hắn và đất của hắn vào tay người; và người sẽ gây cho hắn y như người đã gây cho Si-hôn vua của dân A-mô-rít, kẻ đã sống tại Hết-bôn.’ ³Thế là GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng ta cũng giao Ốc, vua Ba-san, với tất cả dân của hắn trong tay chúng ta, và chúng ta đã đánh hạ hắn cho đến khi chẳng có một người sống sót nào chừa lại cho hắn. ⁴Và chúng ta đã chiếm lấy tất cả các thành của hắn vào lúc đó; chẳng có một thành

nào mà chúng ta đã chẳng lấy khỏi chúng: 60 thành, tất cả vùng At-góp, vương-quốc của Ốc tại Ba-san. ⁵Tất cả các thành này là các thành kiên-cố với các tường cao, các cổng và các thanh gài, không kể một số lớn các thôn không có vách tường. ⁶Và chúng ta đã hoàn-toàn hủy-diệt chúng, như chúng ta đã gây cho Si-hôn vua Hết-bôn, hoàn-toàn diệt đàn-ông, đàn-bà, và trẻ con của mỗi thành. ⁷Song tất cả thú-vật và của chiếm-đoạt được của các thành đó chúng ta đã lấy làm chiến-lợi-phẩm của chúng ta.

Chia đất (3.8-3.22)

8“Như vậy chúng ta đã lấy đất ấy vào lúc đó từ tay 2 vua của dân A-mô-rít ở bên kia sông Giô-đanh, từ thung-lũng At-nôn tới núi Hết-môn. ⁹(Dân Si-đôn gọi Hết-môn là Si-ri-ôn, và dân A-mô-rít gọi nó là Sê-nia); ¹⁰tất cả các thành vùng cao-nguyên và tất cả Ga-la-át và tất cả Ba-san, xa đến tận Sanh-ca và Êt-rê-i, các thành của vương-quốc của Ốc trong Ba-san. ¹¹(Vì trong số còn lại của dân Ra-pha chỉ có Ốc vua Ba-san. Kia, khung giường của hắn bằng sắt: nó ở tại Ráp-ba của các con trai Am-môn. Chiều dài của nó là 9 cu-bít và chiều rộng của nó 4 cu-bít bởi cu-bít thường.)

12“Thế là chúng ta đã chiếm hữu đất này vào lúc đó. Từ A-rô-e, ở cạnh thung-lũng At-nôn, và phân nửa xứ đồi núi Ga-la-át và các thành của nó, ta đã cho các người Ru-bên và các người Gát. ¹³Và phần còn lại của Ga-la-át, và tất cả Ba-san, vương-quốc của Ốc, ta đã cho phân nửa chi-tộc Ma-na-se, tất cả vùng At-góp (về tất cả Ba-san, nó được gọi là đất của người Ra-pha. ¹⁴Giai-rơ con trai Ma-na-se đã lấy tất cả vùng At-góp xa đến tận biên-giới dân Ghê-su-rơ và dân Ma-ca-thít, và gọi Ba-san là thôn Giai-rơ theo chính tên mình, cho đến ngày này.) ¹⁵Và cho Ma-ki ta đã ban Ga-la-át. ¹⁶Và cho các người Ru-bên và cho các người Gát, ta đã ban từ Ga-la-át xa cả đến tận thung-lũng At-nôn; chính giữa thung-lũng đó làm biên-giới và xa đến tận sông Gia-bốc, biên-giới các con trai Am-môn; ¹⁷vùng đồng bằng, với sông Giô-đanh làm biên-giới, cũng từ Kí-nê-rét xa cả đến tận biên của vùng đồng bằng, Biển Muối, nơi chân của các triển núi Phích-ga ở phía đông.

18“Thế thì ta đã truyền cho các người lúc đó, nói: ‘GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người đã cho các người đất này để chiếm-hữu; tất cả các người là các người dưng-cảm sẽ vượt qua với vũ-khí trước mặt⁽¹⁾ anh em các người, các con trai Y-sơ-ra-ên. ¹⁹Nhưng các người và những con nhỏ của các người và gia-súc của các người (ta biết các người có nhiều gia-súc) sẽ ở lại trong các thành mà ta đã cho các người, ²⁰cho đến khi ĐỨC GIA-VÊ ban sự nghỉ-ngơi cho các bạn đồng-hương của các người như cho các người, và chúng cũng chiếm-hữu đất mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người sẽ cho chúng bên kia sông Giô-đanh. Đoạn mọi người các người có thể trở về cùng vật sở-hữu của mình, mà ta đã cho các

¹hay: làm quân tiên-phong của

Bài giảng của Môi-se 3.21-4.23

ngươi.’ 21Và ta đã truyền cho Giô-suê vào lúc đó, rằng: ‘Những con mắt của ngươi đã thấy tất cả mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI các ngươi đã gây cho 2 vua này; thế là ĐỨC GIA-VÊ sẽ gây cho tất cả các vương-quốc mà ngươi sắp vượt qua để vào. 22Chớ sợ chúng, vì GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các ngươi là Đấng chiến-đầu cho các ngươi.’

Lời cầu-nguyện của Môi-se cùng ĐỨC Chúa TRỜI (3.23-3.29)

23‘Ta cũng đã van-xin ĐỨC GIA-VÊ vào lúc đó, rằng: 24‘Chúa GIA-VÊ ôi, Chúa đã bắt đầu tỏ cho kẻ tôi-tớ này của Chúa sự vĩ-đại của Chúa và bàn tay mạnh-mẽ của Chúa; vì có thần nào trong trời hay trên đất có thể làm các việc và các hành-động hùng-cường dường ấy như của Chúa? 25Xin cho con, con cầu-xin, vượt qua và thấy đất khá tốt ấy ở bên kia sông Giô-đanh, cái xứ đồi núi tốt-lành đó và Liban.’ 26Nhưng ĐỨC GIA-VÊ đã giận ta vì các ngươi, và đã chẳng muốn lắng nghe ta; và ĐỨC GIA-VÊ đã nói với ta: ‘ĐỪNG cho ngươi! ĐỪNG nói với Ta về vấn-đề này nữa. 27Hãy đi lên tới đỉnh núi Phích-ga và hãy ngược mắt ngươi lên về phía tây và phía bắc và phía nam và phía đông, và hãy nhìn với những con mắt của ngươi, vì ngươi sẽ không được vượt qua sông Giô-đanh này. 28Song hãy trao trách-nhiệm cho Giô-suê và hãy khuyến-khích nó, và làm cho nó trở nên mạnh hơn; vì nó sẽ đi qua trước mặt dân này, và nó sẽ cho chúng làm của thừa-kế đất mà ngươi sẽ thấy.’ 29Thế là chúng ta đã ở lại trong thung-lũng đối diện Bết-Phê-o.

Môi-se khuyên dân-chúng vâng lời (4.1-4.14)

4¹‘Và bây giờ, Y-sơ-ra-ên ôi, hãy lắng nghe các quy-chế và các phán-quyết mà ta đang dạy các ngươi để thực-hiện, để các ngươi có thể sống và đi vào và chiếm làm sở-hữu đất mà ĐỨC GIA-VÊ, ĐỨC Chúa TRỜI của tổ-phụ các ngươi, đang cho các ngươi. 2Các ngươi sẽ không được thêm vào lời mà ta đang truyền cho các ngươi, cũng không được lấy đi khỏi nó, để các ngươi có thể giữ các điều-răn của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các ngươi, mà ta truyền cho các ngươi. 3Những con mắt của các ngươi đã thấy điều mà ĐỨC GIA-VÊ đã làm trong trường-hợp của Ba-anh-Phê-o, vì tất cả các người đã theo Ba-anh-Phê-o, GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các ngươi đã diệt chúng khỏi giữa các ngươi. 4Song các ngươi, mọi người các ngươi, là những kẻ đã nắm chắc GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI thì còn sống hôm nay. 5Hãy xem, ta đã dạy các ngươi các quy-chế và các phán-quyết y như GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI ta đã truyền cho ta, để các ngươi phải làm như vậy trong xứ mà các ngươi đang vào để chiếm-hữu. 6Vì vậy hãy giữ và thực-hành chúng, vì đó là sự khôn-ngan của các ngươi và sự hiểu biết của các ngươi trong cái nhìn của các dân-tộc là những kẻ sẽ nghe tất cả các quy-chế này và nói: ‘Chắc rằng dân-tộc vĩ-đại này là một dân hiểu biết và khôn-ngan.’ 7Vì có một dân-tộc vĩ-đại nào lại có một vị thần quá gần mình như GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI chúng ta, hề khi nào chúng ta cầu-khẩn Ngài? 8Hay có một dân-tộc

vĩ-đại nào có các quy-chế và các phán-quyết công-chính bằng toàn-thể luật-pháp này mà ta đang đề trước mặt các ngươi hôm nay?

9‘Chỉ hãy chú ý đến chính mình và hãy giữ hồn mình một cách chuyên-tâm, e rằng ngươi quên các điều mà mắt của ngươi đã thấy, và e rằng chúng rời khỏi tâm của ngươi suốt tất cả các ngày của đời ngươi; nhưng hãy làm cho các con trai ngươi và các cháu trai ngươi biết đến chúng. 10Hãy nhớ cái ngày ngươi đã đứng trước mặt GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của ngươi tại Hô-rép, khi ĐỨC GIA-VÊ đã nói với ta: ‘Hãy họp dân lại cho Ta, để Ta có thể cho chúng nghe các lời của Ta, thế là chúng có thể học-tập kinh-sợ Ta suốt tất cả các ngày chúng sống trên trái đất, và để chúng có thể dạy con cái của chúng.’ 11Và các ngươi đã đến gần và đứng nơi chân núi, và núi có lửa cháy đến tâm các tầng trời: tối-tăm, mây và lò-mờ dày-đặc. 12Đoạn ĐỨC GIA-VÊ nói với các ngươi từ giữa lửa, các ngươi đã nghe âm thanh của các lời, nhưng các ngươi chẳng thấy một hình-dạng nào—chỉ tiếng nói mà thôi. 13Thế là Ngài đã công-bổ cho các ngươi giao-ước của Ngài, mà Ngài đã truyền cho các ngươi để làm, đó là, Mười Điều-răn⁽¹⁾; và Ngài đã viết chúng trên 2 bảng đá nhỏ. 14Và ĐỨC GIA-VÊ đã truyền cho ta vào lúc đó để dạy các ngươi các quy-chế và các phán-quyết, để các ngươi đã có thể thực-hành chúng trong đất nơi các ngươi sắp đi qua để chiếm-hữu nó.

Cảnh-cáo của Môi-se chống hình-tượng (4.15-4.31)

15‘Vì vậy hãy giữ-gìn mình một cách thận-trọng, vì các ngươi đã chẳng thấy một hình-dạng nào vào ngày ĐỨC GIA-VÊ phán cùng các ngươi tại Hô-rép từ giữa lửa, 16e rằng các ngươi hành-động một cách đòi-bại và làm một tượng chạm nào đó cho mình theo hình-dạng của một hình-thể nào đó, giống người nam hay người nữ, 17giống một con thú-vật nào ở trên trái đất, giống một chim có cánh nào bay trong bầu trời, 18giống một loài nào rón rén bò trên đất, giống con cá nào ở trong nước dưới trái đất. 19Và hãy coi chúng, e rằng ngươi ngược mắt mình lên trời và thấy mặt trời và mặt trăng và các ngôi sao, tất cả một số rất đông trong trời⁽²⁾, và bị kéo đi mà thờ-lạy chúng và phục-dịch chúng, các vật mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của ngươi đã phân-phối cho tất cả các dân-tộc dưới toàn-thể tầng trời này. 20Nhưng ĐỨC GIA-VÊ đã chọn các ngươi và đem các ngươi ra khỏi lò lửa bằng sắt ấy, ra khỏi Ê-díp-tô, để làm một dân-tộc của riêng Ngài, như hôm nay. 21Bây giờ ĐỨC GIA-VÊ đã giận ta vì các ngươi, và đã thề rằng ta sẽ không được vượt sông Giô-đanh, và rằng ta sẽ không được vào đất tốt mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của ngươi đang cho ngươi làm của thừa-kế. 22Vì ta sẽ chết trong đất này, ta sẽ không vượt sông Giô-đanh, nhưng các ngươi sẽ vượt qua và chiếm làm sở-hữu cái xứ tốt-tươi này. 23Vì vậy hãy giữ mình, e rằng các ngươi quên giao-ước của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các ngươi, mà Ngài

¹Nguyên ngữ: lời

²hay: toàn-thể thiên-binh

Bài giảng của Môi-se 4.24-5.4

đã lập với các người, và làm cho mình một tượng chạm theo hình-dạng của một cái gì *ngịch lại* điều mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã truyền cho người. ²⁴Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người là lửa thiêu trụi, một Đức Chúa TRỜI⁽¹⁾ bắt dung sự không chung-thù.

²⁵“Khi người trở thành cha⁽²⁾ những đứa con và những đứa con của các đứa con và đã sống lâu trong đất đó, và hành-động một cách đỗi-bại, và làm một hình-tượng theo hình-dạng của một cái gì, và làm điều xấu-xa trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người để chọc Ngài nổi giận, ²⁶ta gọi trời và đất làm chứng chống các người ngày hôm nay, rằng: các người chắc sẽ phải diệt-vong mau chóng khỏi xứ nơi các người sắp vượt qua sông Giô-đanh để chiếm-hữu nó. Các người sẽ không kéo dài những ngày của các người trên đất ấy, nhưng sẽ hoàn-toàn bị diệt. ²⁷Và Đức GIA-VÊ sẽ phân tán các người giữa các dân-tộc, và các người sẽ còn lại một số nhỏ giữa các quốc-gia, nơi Đức GIA-VÊ sẽ đuổi các người tới. ²⁸Và ở đó các người sẽ phục-dịch các thân, việc làm của bàn tay loài người, gỗ và đá, không thấy, không nghe, không ăn, không ngủ. ²⁹Nhưng từ đó người sẽ tìm kiếm GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, và người sẽ tìm được nếu người tìm kiếm Ngài với tất cả tâm của người và tất cả hồn của người. ³⁰Khi người ở trong cảnh khốn cùng và tất cả các điều này đã đổ trên người, trong các ngày cuối thời-đại, người sẽ trở lại cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người và lắng nghe tiếng nói của Ngài. ³¹Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người là một Đức Chúa TRỜI đầy lòng thương-xót; Ngài sẽ chẳng phụ người, chẳng diệt người, chẳng quên giao-ước với tổ-phụ của người mà Ngài đã thế với họ.

Không có một Đức Chúa TRỜI nào khác (4.32-4.40)

³²“Quả thật, hãy hỏi ngay bây giờ về các ngày trước, đã có trước người, từ ngày mà Đức Chúa TRỜI đã sáng-tạo loài người trên trái đất, và hỏi từ đầu này của các tầng trời đến đầu kia. Có điều gì đã được làm như điều vĩ-đại này, hay điều gì đã được nghe như nó chẳng? ³³Có một dân-tộc nào đã nghe tiếng của Đức Chúa TRỜI phán từ giữa lửa, như người đã từng nghe, và đã sống sót chẳng? ³⁴Hay có một thần nào đã nỗ lực đi lấy cho mình một dân-tộc từ trong một dân-tộc khác bởi các thử-thách, bởi các dấu-hiệu và các điều kỳ-diệu và bởi chiến-tranh và bởi một bàn tay mạnh-mẽ và bởi một cánh tay vươn dài và bởi các sự khủng-khiếp lớn-lao, như mọi điều mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI các người đã làm cho các người trong Ê-díp-tô trước mắt các người chẳng? ³⁵Điều ấy đã được tỏ ra để người đã được biết rằng Đức GIA-VÊ, Ngài là Đức Chúa TRỜI; chẳng có ai nào khác ngoài Ngài. ³⁶Ra từ các tầng trời Ngài đã cho người nghe tiếng nói của Ngài để kỷ-luật người; và trên đất Ngài đã cho người thấy lửa lớn của Ngài, và người đã nghe các lời Ngài từ

giữa lửa. ³⁷Bởi vì Ngài đã thương tổ-phụ của người, bởi vậy Ngài đã chọn con cháu họ tới sau họ. Và Ngài với sự hiện-diện của Ngài đã đem người ra khỏi Ê-díp-tô bởi quyền-năng vĩ-đại của Ngài, ³⁸đuổi ra từ trước mặt người các dân-tộc lớn hơn và mạnh hơn người, để đem người vào và cho người đất của họ làm của thừa-kế, như là hôm nay. ³⁹Bởi vậy, hôm nay hãy biết, và lấy nó vào tâm của người rằng Đức GIA-VÊ, Ngài là Đức Chúa TRỜI trong trời ở trên và trên trái đất ở dưới; không có ai nào khác. ⁴⁰Vì vậy người sẽ giữ các quy-chế của Ngài và các điều-răn của Ngài mà ta đang truyền cho người hôm nay, để người và với con cái của người tới sau người được êm thắm, và để người có thể kéo dài những ngày của người trên xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người mãi mãi.”

Các thành ản-náu (4.41-4.43)

⁴¹Đoạn Môi-se biệt ra 3 thành ngang qua sông Giô-đanh hướng về mặt trời mọc, ⁴²để một kẻ ngộ-sát có thể trốn đó, kẻ đã không cố ý giết người láng-giềng của hắn và không oán-hận kẻ đó trong quá khứ; và bởi việc trốn tới một trong 3 thành này hắn có thể sống: ⁴³Bết-xe trong vùng hoang-vu trên cao-nguyên cho các người Ru-bên, và Ra-mô trong Gala-át cho các người Gát, và Gô-lan trong Ba-san cho các người Ma-na-se.

B. CÁC NGUYÊN-TẮC CHO CUỘC SỐNG TIN-KÍNH: HUẤN-THỊ THỨ NHÌ CỦA MÔI-SE (4.44-28.69)

Thời-điểm, nơi chốn, và bối-cảnh Môi-se nói với dân Y-sơ-ra-ên về luật-pháp (4.44-4.49)

⁴⁴Bây giờ, đây là luật-pháp Môi-se đặt trước mặt các con trai Y-sơ-ra-ên; ⁴⁵đây là các bảng chứng-có và các quy-chế và các giới-luật mà Môi-se nói cùng các con trai Y-sơ-ra-ên, khi họ đã đến ra từ Ê-díp-tô, ⁴⁶ngang qua sông Giô-đanh, trong thung-lũng đối diện Bết-Phê-o, trong đất của Si-hôn vua dân A-mô-rít, sống tại Hết-bôn, kẻ mà Môi-se và các con trai Y-sơ-ra-ên đã đánh hạ khi họ đã đến ra từ Ê-díp-tô. ⁴⁷Và họ đã chiếm hữu đất của hắn và đất của Ốc vua Ba-san, 2 vua của dân A-mô-rít, ở bên kia sông Giô-đanh hướng về mặt trời mọc, ⁴⁸từ A-rô-e, ở rìa thung-lũng At-nôn, xa cả đến tận núi Si-ôn (đó là Hết-môn), ⁴⁹với tất cả vùng đồng bằng ngang qua sông Giô-đanh về phía đông, xa cả đến tận biên vùng đồng bằng, ở chân của các triền núi Phích-ga.

1. Ôn lại mười điều-răn (5.1-5.33)

5¹Đoạn Môi-se gọi tất cả Y-sơ-ra-ên đến, và nói với họ: “Hãy nghe, Y-sơ-ra-ên ơi, các quy-chế và các giới-luật mà ta đang nói hôm nay trong tai các người, để các người có thể học-tập chúng và chú ý để thực-hành chúng một cách cẩn-thận. ²GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng ta đã lập một giao-ước với chúng ta tại Hô-rép. ³Đức GIA-VÊ đã chẳng lập giao-ước này với tổ-phụ của chúng ta, nhưng với chúng ta, với tất cả những kẻ trong chính chúng ta còn sống ở đây hôm nay. ⁴Đức GIA-VÊ đã phán cùng các người mặt đối mặt tại núi đó, từ giữa lửa,

¹hay: một vị Thần không dung-thứ sự không chung-thù
²nguyên ngữ: beget (sinh ra)

Bài giảng của Môi-se 5.5-6.1

5^{Trong khi ta đang đứng giữa Đức GIA-VÊ và các người lúc đó, để tuyên-bố cho các người lời của Đức GIA-VÊ; vì các người sợ-hãi vì lửa và đã chẳng lên núi, phán:}

6^{Ta là GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, đã đem người ra khỏi xứ Ê-díp-tô, ra khỏi nhà các kẻ nô-lệ.}

7^{Người sẽ không được có các thần khác trước mặt Ta.}

8^{Người sẽ không được làm cho người một hình-tượng nào, hay bất cứ gì giống cái gì ở trong trời bên trên hoặc cái gì ở trên trái đất bên dưới hoặc cái gì ở trong nước phía dưới trái đất. 9Người sẽ không được thờ-lạy chúng hay phục-vụ chúng; vì Ta, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, là một Đức Chúa TRỜI bất dung sự không chung-thù, thăm-viếng tội của tổ-phụ trên con cái, và trên các thế-hệ thứ ba và thứ tư của những kẻ ghét Ta, 10nhưng tỏ ân-cần thương-yêu đến hằng ngàn, cho những kẻ yêu-thương Ta và giữ các điều-răn của Ta.}

11^{Người sẽ không được dùng danh GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người vô-ích, vì Đức GIA-VÊ sẽ không để kẻ dùng danh Ngài vô-ích mà không bị trừng-phạt.}

12^{Hãy tuân giữ ngày Ngưng-nghi để giữ nó thánh, như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã truyền cho người. 13Trong sáu ngày người sẽ lao-động và làm mọi việc của người, 14nhưng ngày thứ bảy là một ngày ngưng-nghi của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; người sẽ không được làm bất cứ một việc gì, người hay con trai của người hay con gái của người, tôi-tớ trai của người hay tôi-tớ gái của người hoặc con bò của người hay con lừa của người hoặc một con nào trong gia-súc của người hoặc kẻ tạm-trú ở trong những công của người, ngõ hầu tôi-tớ trai của người và tôi-tớ gái của người có thể nghỉ-ngơi và người cũng vậy. 15Và người sẽ nhớ rằng người đã là kẻ nô-lệ trong xứ Ê-díp-tô, và GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã đem người ra khỏi đó bởi bàn tay mạnh-mẽ và cánh tay vươn ra; bởi vậy GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã truyền cho người phải tuân giữ ngày Ngưng-nghi.}

16^{Hãy tôn-kính cha của người và mẹ của người, như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã truyền cho người, để các ngày của người có thể được kéo dài, và để nó có thể ôn-thỏa với người trên đất mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ban cho người.}

17^{Người không được có-sát.}

18^{Người không được phạm-tội ngoại-tình.}

19^{Người không được trộm-cắp.}

20^{Người không được mang chứng dối chống người láng-giềng của người.}

21^{Người không được thêm muốn vợ của người láng-giềng của người, và người không được thêm muốn ngôi nhà của người láng-giềng của người, cánh đồng của hắn hoặc tôi-tớ trai của hắn hay tôi-tớ gái của hắn, hay con bò của hắn hoặc con lừa của}

hắn, hoặc một vật gì thuộc về người láng-giềng của người.'

Môi-se cầu thay (5.22-5.33)

22^{Các lời này Đức GIA-VÊ đã phán cùng tất cả hội-đồng các người tại núi từ giữa lửa, giữa mây, và giữa bóng mờ dày-đặc, với tiếng nói lớn, và Ngài đã chẳng thêm gì nữa. Và Ngài đã viết chúng trên hai bảng nhỏ bằng đá và ban chúng cho ta. 23Và xảy ra, khi các người đã nghe tiếng nói từ giữa sự tối-tăm, trong khi núi đang cháy với lửa, rằng các người đến gần ta, tất cả các đầu-trưởng của những chi-tộc các người và các trưởng-lão của các người. 24Và các người nói: 'Kìa, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta đã tỏ ra cho chúng ta thấy vinh-quang của Ngài và sự vĩ-dại của Ngài, và chúng tôi đã nghe tiếng nói của Ngài từ giữa lửa, hôm nay chúng tôi đã thấy rằng Đức Chúa TRỜI phán với loài người, vậy mà loài người còn sống. 25Thế thì bây giờ, tại sao chúng tôi phải chết? Vì lửa lớn này sẽ thiêu hủy chúng tôi; nếu chúng tôi còn nghe tiếng nói của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta lâu hơn nữa, thì chúng tôi sẽ chết. 26Vì có ai trong mọi xác-thịt, đã nghe tiếng nói của Đức Chúa TRỜI sống phán từ giữa lửa, như chúng tôi đã nghe, và đã sống? 27Xin chính ông đi gần và nghe mọi điều mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta phán; đoạn hãy nói cùng chúng tôi mọi điều mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta sẽ phán cùng ông, và chúng tôi sẽ nghe và thi-hành nó.'}

28^{Đức GIA-VÊ đã nghe tiếng những lời của các người khi các người đã nói chuyện với ta, và Đức GIA-VÊ đã phán cùng ta: 'Ta đã nghe tiếng những lời của dân này, mà chúng đã nói chuyện với người. Chúng đã làm giỏi trong mọi điều mà chúng đã nói. 29Ồi, giá mà chúng có một trái tim như thể trong chúng, giá mà chúng kính-sợ Ta, và luôn luôn giữ tất cả các điều-răn của Ta, giá mà chúng và con cái của chúng được sự tốt-lành mãi mãi! 30Hãy đi, nói với chúng: "Hãy trở về lều của các người," 31Nhưng còn người, hãy đứng đây bên Ta, để Ta có thể phán với người tất cả các điều-răn và các quy-chế và các phán-quyết mà người sẽ dạy chúng, để chúng có thể tuân theo trong đất mà Ta cho chúng để chiếm-hữu.'}

32^{Vì vậy các người sẽ tuân theo để làm đúng như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người đã truyền cho các người; các người sẽ không được quay qua bên hữu hay bên tả. 33Các người sẽ bước đi theo tất cả đường lối mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người đã truyền cho các người, để các người được sống, và để các người có được sự tốt-lành, và để các người có thể kéo dài những ngày của các người trong xứ mà các người sẽ chiếm-hữu.}

2. Thương-yêu Đức Chúa TRỜI và tuân-thủ các điều-răn của Ngài (6.1-11.32)

Hãy dạy con cái vâng lời Đức Chúa TRỜI (6.1-6.9)

6¹^{Bây giờ đây là điều-răn, các quy-chế và các phán-quyết mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người đã truyền cho ta dạy các người, để các người có thể thực-hành trong xứ mà các người sắp}

Bài giảng của Môi-se 6.2-7.8

đi qua để chiếm-hữu nó, ²ngõ hầu người và con trai của người và cháu của người có thể kinh-sợ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, để giữ tất cả những luật-lệ của Ngài và các điều-răn của Ngài, mà ta truyền cho người, tất cả những ngày của đời người, và để các ngày của người được kéo dài. ³Ôi Y-so-ra-ên! Người phải lắng nghe và phải thận-trọng thực-hành, để người được sự tốt-lành và để các người được sinh-sôi rất nhiều, y như Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ người đã hứa cùng người, trong xứ chảy sữa và mật.

⁴Hãy nghe, Y-so-ra-ên ơi! Đức GIA-VÊ là Đức Chúa TRỜI của chúng ta, Đức GIA-VÊ là một! ⁵Và người sẽ yêu-thương GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người với tất cả tâm của người và với tất cả hồn của người và với tất cả sức mạnh của người. ⁶Và những lời này, mà ta đang truyền cho người hôm nay, sẽ ở trong tâm của người; ⁷và người sẽ tận-tụy dạy chúng cho các con trai của người và sẽ nói về chúng khi người ngồi trong nhà của người và khi người bước đi trên đường và khi người nằm xuống và khi người đứng dậy. ⁸Và người sẽ buộc chúng làm một dấu-hiệu trên tay của người và chúng sẽ làm các vãi bịt trán giữa đôi mắt của người. ⁹Và người sẽ viết chúng trên các cột cửa của nhà người và trên các công của người.

Cảnh-cáo chống lại sự bất tuân (6.10-6.25)

¹⁰Đoạn sẽ xảy ra khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đem người vào xứ mà Ngài đã thề cùng tổ-phụ của người, Áp-ra-ham, Y-sác và Gia-cốp, để cho người, các thành tráng-lệ và rộng lớn mà người đã chẳng xây, ¹¹và nhà-cửa có đầy tất cả các vật tốt mà người đã chẳng cất đầy, và các bồn chứa nước được đổ gọt mà người đã chẳng đào, các vườn nho và các cây ô-liu mà người đã chẳng trồng, và người sẽ ăn và được thỏa mãn, ¹²thì hãy tự giữ mình, e rằng người quên Đức GIA-VÊ đã đem người ra khỏi xứ Ê-díp-tô, ra khỏi nhà các kẻ nô-lệ. ¹³Người sẽ kinh-sợ một mình GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; và người sẽ thờ-phượng Ngài, và thề bởi danh Ngài. ¹⁴Các người sẽ không theo các thần khác, một thần nào trong các thần của các dân vây quanh các người, ¹⁵vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ở giữa các người là một Chúa TRỜI bất dung sự không chung-thù; nếu không, con giặc của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ được nhen lên chống người, và Ngài sẽ diệt người khỏi mặt trái đất.

¹⁶Các người sẽ chẳng được đặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người vào sự thù-thách, như các người đã thù-thách Ngài tại Ma-sa. ¹⁷Các người phải chuyên-cần giữ các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người, và các chứng-cớ của Ngài và các quy-chế của Ngài mà Ngài đã truyền cho người. ¹⁸Và người sẽ làm điều đúng và tốt trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, để người được êm thắm và để người được đi vào và chiếm-hữu đất tốt mà Đức GIA-VÊ đã thề cho tổ-phụ của người, ¹⁹bằng cách đuổi đi tất cả những kẻ thù của người ra khỏi

trước mặt người, như Đức GIA-VÊ đã phán.

²⁰Khi con trai của người hỏi người trong thời-gian sắp đến, rằng: ‘Các chứng-cớ và các quy-chế và các phán-quyết mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta đã truyền cho quý ông thực-hiện là gì?’ ²¹thì người sẽ nói với con trai của người: ‘Chúng ta đã làm nô-lệ cho Pha-ra-ôn trong Ê-díp-tô; và Đức GIA-VÊ đã đem chúng ta ra khỏi Ê-díp-tô với một bàn tay mạnh-mẽ. ²²Hơn nữa, Đức GIA-VÊ đã tỏ ra các dấu-hiệu kinh khiếp và lớn-lao và các điều kỳ-diệu trước mặt chúng ta chống lại Ê-díp-tô, Pha-ra-ôn và tất cả gia-hộ của hắn; ²³và Ngài đã đem chúng ta ra khỏi chỗ đó để đem chúng ta vào, để cho chúng ta xứ mà Ngài đã thề cùng tổ-phụ chúng ta.’ ²⁴Vì vậy Đức GIA-VÊ đã truyền cho chúng ta phải tuân theo tất cả các quy-chế này, để luôn luôn kinh-sợ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng ta vì điều tốt cho chúng ta và vì sự sống còn của chúng ta, như hôm nay. ²⁵Và sẽ là sự công-chính cho chúng ta nếu chúng ta thận-trọng tuân theo mọi điều-răn này trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta, y như Ngài đã truyền cho chúng ta.

Chiến-thắng các dân-tộc thù-nghịch (7.1-7.5)

⁷¹Khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ đem người vào đất nơi người đang vào để chiếm-hữu nó, và sẽ dẹp đi nhiều dân-tộc trước mặt người, dân Hê-tít, dân Ghi-rê-ga-sít và dân A-mô-rít và dân Ca-na-an và dân Phê-rê-sít và dân Hê-vít và dân Giê-bu, ⁷dân-tộc đông hơn và mạnh hơn người, ²và khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ phó chúng trước mặt người, và người sẽ đánh hạ chúng, thì người sẽ diệt chúng hoàn-toàn. Người sẽ không được lập một giao-trúc nào với chúng và không được cho chúng một đặc-ân nào. ³Hơn nữa, người sẽ không được cưới gả với chúng; người sẽ không được gả con gái của người cho con trai của nó, người cũng sẽ không được cưới con gái của nó cho con trai của người. ⁴Vì nó sẽ xoay con trai của người khỏi đi theo sau Ta để phục-dịch các thần khác; rồi con giặc của Đức GIA-VÊ sẽ bùng lên chống các người, và Ngài sẽ nhanh-chóng diệt người. ⁵Nhưng các người sẽ gây ra cho chúng như vậy: các người sẽ phá đổ các bàn-thờ của chúng, và đập bể thành từng mảnh các trụ *thiên* của chúng, và chặt các tượng gỗ A-sê-ra⁽¹⁾ của chúng xuống, và đốt các ảnh-tượng chạm của chúng bằng lửa.

Một dân thánh đối với Đức Chúa TRỜI (7.6-7.11)

⁶Vì người là một dân thánh đối với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã chọn người ra từ tất cả những dân-tộc ở trên mặt đất để là một dân như tài sản riêng của Ngài. ⁷Đức GIA-VÊ đã chẳng đặt tình yêu Ngài trên các người, cũng chẳng chọn các người vì các người đã đông hơn một dân-tộc nào khác, vì các người là *dân* ít nhất trong tất cả các dân-tộc, ⁸nhưng vì Đức GIA-VÊ đã yêu-thương các người và đã giữ lời thề

¹các biểu-hiệu bằng gỗ của một nữ thần

Bài giảng của Môi-se 7.9-8.11

mà Ngài đã thề cùng tổ-tiên của các người, *Đức GIA-VÊ* đã đem các người ra bởi một bàn tay mạnh-mẽ, và đã chuộc các người khỏi nhà những kẻ nô-lệ, khỏi bàn tay của Pha-ra-ôn vua Ê-díp-tô. ⁹Bởi vậy hãy biết rằng *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người, Ngài là *Đức Chúa TRỜI*, *Đức Chúa TRỜI* thành-tín, giữ giao-ước của Ngài và lòng ân-cần yêu-thương của Ngài tới thế-hệ thứ một ngàn với những kẻ yêu-thương Ngài và giữ các điều-răn của Ngài; ¹⁰nhưng trả lại kẻ ghét Ngài vào mặt của nó, để diệt nó; Ngài sẽ không trì-hoãn với kẻ ghét Ngài, Ngài sẽ trả lại nó vào mặt của nó. ¹¹Bởi vậy, người sẽ giữ điều-răn và các quy-chế và các phán-quyết mà ta đang truyền cho người hôm nay, để thực-hành chúng.

Phước-lành do vâng lời (7.12-7.26)

¹²“Rồi sẽ xảy ra, bởi vì các người lắng nghe các phán-quyết này và giữ và thực-hành chúng, rằng: *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người sẽ giữ với người giao-ước của Ngài và lòng ân-cần thương-yêu của Ngài mà Ngài đã thề cùng tổ-tiên của người. ¹³Và Ngài sẽ yêu-thương người và ban phước cho người và làm cho người sinh-sôi nhiều thêm; Ngài cũng sẽ ban phước cho trái của tử-cung của người và cho trái của đất của người, ngũ-cốc của người và rượu nho mới của người và dầu của người, sự gia tăng bầy bò của người và những chiên tơ của bầy chiên của người, trong xứ mà Ngài đã thề cùng tổ-tiên của người để cho người. ¹⁴Người sẽ được ban phước hơn tất cả các dân-tộc; sẽ chẳng có một người nam hay nữ nào, giống đực hay giống cái nào, không có con giữa các người hay giữa gia-súc của các người. ¹⁵Và *Đức GIA-VÊ* sẽ cắt đi khỏi người mọi bệnh-hoạn; và Ngài sẽ không để trên người một bệnh nào trong các chứng bệnh có hại của Ê-díp-tô mà người đã biết, nhưng Ngài sẽ để chúng trên tất cả những kẻ ghét người. ¹⁶Và người sẽ thiêu trụi tất cả các dân-tộc mà *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người sẽ phó cho người; con mắt của người sẽ không được thương-hại chúng, người cũng không được phục-vụ các thần của chúng, vì đó sẽ là một cái bẫy cho người.

¹⁷“Nếu người nói trong tâm của người: ‘Các dân-tộc này vĩ-đại hơn ta, thế nào ta có thể tước-đoạt chúng?’ ¹⁸*thì* người sẽ không được sợ chúng; người sẽ nhớ rõ điều *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người đã làm cho Pha-ra-ôn và cho tất cả Ê-díp-tô: ¹⁹các thử-thách vĩ-đại mà mắt của người đã thấy và các dấu-hiệu và các điều kỳ-diệu và bàn tay mạnh-mẽ và cánh tay vươn ra mà bởi chúng *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người đã đem người ra. Như thế *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người sẽ thực-hiện cho tất cả các dân-tộc mà người sợ. ²⁰Hơn nữa, *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người sẽ sai con ong bắp cày chống lại chúng, cho đến khi những kẻ sống sót và ẩn mình tránh người đều diệt-vong. ²¹Người sẽ không được khiếp-sợ chúng, vì *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người ở giữa các người, một *Đức Chúa TRỜI* đáng kính-sợ và vĩ-đại. ²²Và *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người sẽ dẹp các dân-tộc này trước mặt người một lần một chút; người sẽ không có thể kết liễu

chúng một cách nhanh-chóng, e rằng thú rừng sẽ trở thành quá nhiều cho người. ²³Nhưng *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người sẽ phó chúng trước mặt người, và sẽ ném chúng vào trong sự hỗn-loạn lớn-lao cho đến khi chúng bị diệt. ²⁴Và Ngài sẽ phó các vua của chúng vào tay người hầu cho người sẽ làm cho tên của chúng diệt-vong khỏi dưới trời; không có một người nào sẽ có thể đứng trước mặt người, cho đến khi người đã diệt chúng. ²⁵Các ảnh-tượng chạm của những thần của chúng, các người phải đốt bằng lửa; người không được thêm muốn bạc hay vàng ở trên chúng, cũng đừng lấy nó cho người, e rằng người mắc bẫy bởi nó, vì nó là vật đáng ghét đối với *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người. ²⁶Và người không được đem một vật đáng tởm nào vào trong nhà của người, nếu không cũng bị cấm như nó; người sẽ hoàn-toàn gớm nó và người sẽ hoàn-toàn tởm nó, vì nó là một vật bị cấm.

Đừng quên Đức Chúa TRỜI (8.1-8.20)

8¹“Tất cả các điều-răn mà ta đang truyền cho người hôm nay, các người sẽ thận-trọng thực-hành, để các người được sống và sinh-sôi này-nở thêm, và đi vào và chiếm-hữu xứ mà *Đức GIA-VÊ* đã thề để cho tổ-tiên của các người. ²Và người sẽ nhớ lại mọi lời mà *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* người đã dặt người đi trong vùng hoang-vu trong những 40 năm này, để Ngài đã có thể làm cho người khiêm-tốn, thử-thách người, để biết điều đã ở trong tâm người, hoặc người muốn giữ các điều-răn của Ngài hay không. ³Và Ngài đã làm cho người khiêm-tốn và đã để cho người đói, và đã cho người ăn ma-na, mà người đã chẳng biết, tổ-phụ của người cũng đã chẳng biết, để Ngài có thể làm cho người biết rằng loài người chẳng sống chỉ bởi bánh-mì, nhưng loài người sống bởi mọi điều tiên ra từ miệng *Đức GIA-VÊ*. ⁴Quần-áo của người đã chẳng hao mòn trên người, chân người cũng đã chẳng sưng trong những 40 năm này. ⁵Như vậy người phải biết trong tâm người rằng *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người đã đang ký-luật người y như người cha ký-luật con trai của mình. ⁶Bởi vậy, người sẽ giữ các điều-răn của *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người, để bước đi trong các đường-lối của Ngài và để kính-sợ Ngài. ⁷Vì *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người đang đem người vào một xứ tốt, một mảnh đất có các lạch nước nhỏ, có các nguồn nước và các suối nước, chảy ra trong các thung-lũng và các đồi; ⁸một đất có lúa mì và lúa mạch, có các gốc nho và các cây vả và các cây lựu, một đất có dầu ô-li-ve và mật ong; ⁹một xứ nơi người sẽ ăn thức-ăn không có sự khan-hiếu, trong đó người sẽ chẳng thiếu bất cứ một món gì cả; một mảnh đất có các cục đá là sắt, và ra từ các đồi của nó người có thể đào lấy đồng. ¹⁰Khi người đã ăn và được thỏa mãn, người sẽ chúc-tụng *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người vì xứ tốt ấy mà Ngài đã cho người.

¹¹“Người hãy chú-ý e rằng người quên *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của người bởi không giữ các điều-răn của Ngài và các mạng-lệnh của Ngài và các luật-lệ của Ngài mà ta đang truyền cho người hôm nay;

Bài giảng của Môi-se 8.12-9.24

12e rằng khi người đã ăn và thỏa mãn, và đã xây nhà đẹp và đã sống *trong chúng*,¹³ và khi các bầy bò của người và các bầy chiên của người nhân nhiều thêm, và bạc và vàng của người nhân nhiều thêm, và tất cả mà người có đều nhân nhiều thêm,¹⁴ thì tâm của người trở nên kiêu-ngạo, và người quên GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đã đem người ra khỏi xứ Ê-díp-tô, ra khỏi nhà các kẻ nô-lệ.¹⁵ Ngài đã dẫn người đi qua vùng hoang-vu mênh-mông và khùng-khiếp, có rắn đỏ như lửa và những con bò-cạp và đất khô hạn của nó nơi không có nước; Ngài đã đem nước cho người ra từ tảng đá lửa.¹⁶ Trong vùng hoang-vu, Ngài đã cho người ăn ma-na mà tổ-phụ của người đã chẳng biết, để Ngài đã có thể làm cho người khiêm-tôn và để Ngài có thể thử người, để làm điều tốt-lành cho người ở sự cuối cùng của người.¹⁷ Nếu không thì người có thể nói trong tâm người: 'Quyền-năng ta và sức mạnh của bàn tay ta đã cho ta sự giàu-có này.'¹⁸ Nhưng người sẽ nhớ lại GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, vì chính Ngài đang cho người quyền-năng để làm giàu, để Ngài có thể khẳng-định giao-ước của Ngài mà Ngài đã thề cùng tổ-phụ của người, như ngày này.¹⁹ Và sẽ xảy ra nếu người có bao giờ quên GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, và theo sau các thần khác, và phục-dịch chúng và thờ-lạy chúng, ta làm chứng chống các người hôm nay rằng chắc-chắn các người sẽ diệt-vong.²⁰ Như các dân-tộc mà ĐỨC GIA-VÊ diệt trước mặt các người, các người sẽ diệt-vong như thế; bởi vì các người không muốn nghe tiếng của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người.

Chớ quên sự khoan-dung của ĐỨC Chúa TRỜI (9.1-9.29)

9¹“Hãy nghe, Y-so-ra-ên oi! Hôm nay người sắp vượt qua sông Giô-đanh để đi vào để tước-đoạt các dân đông hơn và mạnh hơn người, các thành lớn và có lũy kiên-cố tới trời,² một dân lớn và cao, các con trai của A-nác, mà người biết và người đã nghe nói: ‘Ai có thể đứng trước mặt các con trai A-nác?’³ Bởi vậy hôm nay, hãy biết rằng chính GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đang vượt qua trước mặt người như lửa thiêu trụi. Ngài sẽ hủy-diệt chúng và Ngài sẽ trấn áp chúng trước mặt người, ngõ hầu người có thể đuổi chúng đi và triệt-hạ chúng một cách nhanh-chóng, y như ĐỨC GIA-VÊ đã phán cùng người.⁴ Chớ nói trong tâm người khi GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đã đuổi chúng đi trước mặt người, rằng: ‘Bởi vì sự công-chính của tôi mà ĐỨC GIA-VÊ đã đem tôi vào để chiếm-hữu đất này,’ nhưng ấy là bởi sự độc-ác của những dân-tộc này mà ĐỨC GIA-VÊ đang tước-đoạt chúng trước mặt người.⁵ Ấy không vì sự công-chính của người hay vì sự chính-trực của tâm người để người sắp chiếm-hữu đất của chúng, nhưng ấy là bởi sự độc-ác của những dân-tộc này để GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đang đuổi chúng ra trước mặt người, để khẳng-định lời mà ĐỨC GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ của người, cùng Áp-ra-ham, cùng Y-sác, và cùng Gia-cóp.⁶ Rồi hãy biết rằng ấy không phải là bởi sự công-chính của người để GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sắp cho người đất tốt này để chiếm-hữu;

vì người là một dân cứng-cổ.

⁷“Hãy nhớ, đừng quên người đã chọc GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người thanh-nộ trong vùng hoang-vu thế nào; từ ngày người đã rời khỏi xứ Ê-díp-tô cho đến lúc các người đã đến chỗ này, các người đã đầy loạn chống ĐỨC GIA-VÊ.⁸ Ngay cả tại Hô-rép các người cũng đã chọc ĐỨC GIA-VÊ thanh-nộ, và ĐỨC GIA-VÊ đã giận các người đến nỗi Ngài đã muốn diệt các người.⁹ Khi ta đi lên tới núi để nhận các tảng băng đá, các tảng có giao-ước mà ĐỨC GIA-VÊ đã lập với các người, thì ta đã ở lại trên núi 40 ngày và đêm; ta đã chẳng ăn bánh hay uống nước.¹⁰ Và ĐỨC GIA-VÊ đã cho ta 2 tảng đá được viết bởi ngón tay của ĐỨC Chúa TRỜI; và trên chúng là tất cả các lời mà ĐỨC GIA-VÊ đã phán cùng các người tại núi từ giữa lửa trong ngày có cuộc họp.¹¹ Và đã xảy ra vào cuối 40 ngày và đêm rằng ĐỨC GIA-VÊ đã cho ta 2 tảng đá đó, các tảng có giao-ước.¹² Đoạn ĐỨC GIA-VÊ phán cùng ta: ‘Hãy đứng dậy, nhanh-chóng đi xuống khỏi đây, vì dân của người mà người đã đem ra khỏi Ê-díp-tô đã hành-động đòi-bại. Chúng đã nhanh-chóng rẽ qua một bên bỏ đường-lối mà Ta đã truyền cho chúng; chúng đã làm một ảnh-tượng đúc cho chúng.’¹³ ĐỨC GIA-VÊ đã phán thêm với ta, rằng: ‘Ta đã thấy dân này, và quả thật, ấy là một dân cứng-cổ.¹⁴ Hãy để mặc Ta, để Ta có thể diệt chúng và xóa bỏ tên chúng khỏi dưới trời; và Ta sẽ làm ra từ người một dân-tộc mạnh hơn và đông hơn chúng.’¹⁵ Vì vậy ta rẽ và xuống núi trong khi núi đang cháy với lửa, và 2 tấm bảng có giao-ước ở trong 2 tay của ta.¹⁶ Và ta đã thấy các người quả thật đã phạm tội chống GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người. Các người đã làm cho các người một con bê đúc; các người đã nhanh-nhau rẽ qua một bên bỏ đường-lối ĐỨC GIA-VÊ đã truyền cho các người.¹⁷ Ta đã nắm chặt lấy 2 tấm bảng đó và ném chúng khỏi tay ta, và đập chúng bẻ tan ra từng mảnh trước mắt các người.¹⁸ Và ta đã sắp xuống trước mặt ĐỨC GIA-VÊ, như ở lần đầu tiên, trong 40 ngày và đêm; ta đã chẳng ăn bánh chẳng uống nước, vì mọi tội mà các người đã vi-phạm trong việc làm điều xấu trong cái nhìn của ĐỨC GIA-VÊ để chọc Ngài giận.¹⁹ Vì ta sợ cơn giận và sự bất mãn hừng hực mà ĐỨC GIA-VÊ đã thanh-nộ chống các người để diệt các người, nhưng ĐỨC GIA-VÊ cũng đã lắng nghe ta lần đó.²⁰ ĐỨC GIA-VÊ đã giận A-rôn đủ để diệt người; vì vậy ta cũng đã cầu-xin cho A-rôn vào cùng một lúc.²¹ Và ta đã lấy tội các người, con bê mà các người đã làm, và đốt nó bằng lửa và đập nát nó, nghiền vụn nó cho đến khi nó mịn như bụi; rồi ta ném bụi nó vào khe nước chảy xuống từ núi.

²²“Một lần nữa ở Tha-bê-ra và ở Ma-sa, và ở Kíp-rôt-Ha-ta-va, các người đã chọc ĐỨC GIA-VÊ thanh-nộ.²³ Và khi ĐỨC GIA-VÊ sai các người đi từ Ca-đe-Ba-nê-a, rằng: ‘Hãy đi lên và chiếm cái xứ mà Ta đã cho các người,’ thì các người đã nổi-loạn chống lại miệng của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người; các người đã chẳng tin Ngài hay lắng nghe tiếng của Ngài.²⁴ Các người đã và đang đầy loạn

Bài giảng của Môi-se 9.25-11.6

chống Đức GIA-VÊ từ ngày ta biết các người.

25“Vì vậy ta đã sắp xuống trước mặt Đức GIA-VÊ trong 40 ngày và đêm, mà ta đã sắp xuống vì Đức GIA-VÊ đã phán Ngài muốn diệt các người. 26Và ta đã cầu-nguyện cùng Đức GIA-VÊ, và thưa: ‘Ôi Chúa GIA-VÊ, xin đừng diệt dân của Chúa, tức là tài-sản riêng của Chúa, dân mà Chúa đã chuộc qua sự vĩ-dại của Chúa, dân Chúa đã đem ra khỏi Ê-díp-tô với bàn tay mạnh-mẽ. 27Xin nhớ lại các tội-tớ của Chúa, Áp-ra-ham, Y-sác, và Gia-cốp; xin đừng chú ý đến sự cứng cổ của dân này hay sự độc-ác của họ hay tội của họ. 28Nếu không thì xừ từ đó Chúa đã đem chúng con đi có thể nói: “Bởi vì Đức GIA-VÊ đã chẳng có thể đem chúng vào xứ mà Ngài đã nói với chúng và vì Ngài đã ghét chúng, Ngài đã đem chúng ra để tàn-sát chúng trong vùng hoang-vu.” 29Tuy nhiên họ là dân của Chúa, chính là tài sản riêng của Chúa, dân mà Chúa đã đem ra bởi quyền-năng vĩ-dại của Chúa và cánh tay vươn ra của Chúa.’

Đừng quên kinh-sợ Đức Chúa TRỜI (10.1-10.11)

10¹“Vào lúc đó, Đức GIA-VÊ phán cùng ta: ‘Đeo cho người 2 bảng đá y như các bảng trước, và hãy lên tới Ta trên núi, và hãy đóng một cái rương bằng gỗ cho người. 2Và Ta sẽ viết trên các bảng đó các lời đã ở trên các bảng trước mà người đã đập bể ra từng mảnh, và người sẽ để chúng trong rương đó.’ 3Thế là ta đã làm một cái rương bằng gỗ cây keo và đeo 2 bảng đá giống như các bảng trước, và đi lên trên núi với 2 bảng trong tay ta. 4Và Ngài đã viết trên các bảng đó, y như chữ viết trước, Mười Lời⁽¹⁾ mà Đức GIA-VÊ đã phán cùng các người trên núi ra từ giữa lửa vào ngày có cuộc họp ấy; và Đức GIA-VÊ đã ban chúng cho ta. 5Đoạn ta rẽ và đến, xuống từ núi, và đặt 2 bảng đó vào trong cái rương mà ta đã làm; và *kìa* chúng ở đó, như Đức GIA-VÊ đã truyền cho ta.”

6(Bấy giờ các con trai Y-sơ-ra-ên đã lên đường từ Bê-ê-rôt Bê-ne-Gia-can đến Mô-sê-rôt. Ở đó A-rôn qua đời và ở đó ông được chôn và Ê-lê-a-sa con trai của ông đã hầu-việc làm thầy tế-lễ trong chỗ của ông. 7Từ đó họ đã lên đường đến Gút-gô-đa, và từ Gút-gô-đa đến Dốt-ba-tha, một đất có các suối nước nhỏ. 8Vào lúc đó, Đức GIA-VÊ biệt ra chi-tộc Lê-vi để khiêng rương giao-ước của Đức GIA-VÊ, để đứng trước mặt Đức GIA-VÊ để phụng-sự Ngài và để chúc phước trong danh Ngài cho đến ngày nay. 9Bởi vậy Lê-vi chẳng có một phần-chia nào hay của thừa-kế với các anh-em của mình; Đức GIA-VÊ là của thừa-kế của người, đúng như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã hứa cho người.)

10“Hon nữa, ta đã ở lại trên núi trong 40 ngày và 40 đêm như lần đầu, và Đức GIA-VÊ cũng đã lắng nghe ta lần đó; Đức GIA-VÊ đã chẳng muốn diệt người. 11Đoạn Đức GIA-VÊ đã phán cùng ta: ‘Hãy đứng dậy, tiếp tục đi trên đường của người đi đâu

dân, để chúng có thể đi vào và chiếm-hữu xứ mà Ta đã thề cùng tô-phụ của chúng để cho chúng.’

Đừng quên vâng lời Đức Chúa Trời (10.12-11.7)

12“Và, bây giờ, hỡi Y-sơ-ra-ên, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đòi hỏi từ người điều gì, duy chỉ kinh-sợ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, bước đi trong tất cả đường-lối của Ngài và yêu-thương Ngài, và phụng-sự GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người với tất cả tâm của người và với tất cả hồn của người, 13và giữ các điều-răn của Đức GIA-VÊ và các luật-lệ của Ngài mà ta đang truyền cho người hôm nay vì lợi-ích của người. 14Hãy nhìn xem, thuộc về GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI người là trời và tầng trời của các tầng trời, trái đất và mọi thứ ở trong nó. 15Nhưng trên tô-phụ của người, Đức GIA-VÊ đã đặt lòng yêu-mến của Ngài để yêu-thương họ, và Ngài đã chọn dòng-giống của họ *tới* sau họ, *cả* các người hơn tất cả các dân-tộc, như ngày nay. 16Thế thì hãy cắt da qui-đầu của tâm các người, và chớ làm cứng cổ của các người nữa. 17Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người là Đức Chúa TRỜI của các thần và Chúa của các chúa, Đức Chúa TRỜI vĩ-dại, Đức Chúa TRỜI phi-thường, và Đức Chúa TRỜI đáng sợ, chẳng tỏ thiên-vị, chẳng lấy của hối-lộ. 18Ngài thi-hành công-lý cho kẻ mồ-côi và người góa-bụa, và thể-hiện lòng yêu-thương của Ngài cho người nước lạ bằng việc cho người thức-ăn và quần-áo. 19Vì vậy hãy thể-hiện lòng yêu-thương của các người cho người lạ, vì các người đã là những người lạ trong xứ Ê-díp-tô. 20Người sẽ kinh-sợ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; người sẽ phụng-sự Ngài và bám chặt vào Ngài, và người sẽ thề bởi danh Ngài. 21Ngài là sự ca-tụng của người và Ngài là Đức Chúa TRỜI của người, Đấng đã làm các việc đáng sợ và vĩ-dại này cho người mà đôi mắt người đã thấy. 22Tô-phụ của người đã đi xuống Ê-díp-tô là 70 người, và bây giờ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã làm cho người thành nhiều như các ngôi sao.

11¹“Bởi vậy người sẽ yêu-thương GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, và luôn luôn giữ huấn-lệnh của Ngài, các luật-lệ của Ngài, các mạng-lệnh của Ngài, và các điều-răn của Ngài. 2Và ngày này hãy biết rằng ta chẳng *đang nói* với những con trai các người đã chẳng biết và đã chẳng thấy kỳ-luật của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người—sự vĩ-dại của Ngài, bàn tay mạnh-mẽ của Ngài, và cánh tay vươn ra của Ngài, 3và các dấu của Ngài và các việc làm của Ngài mà Ngài đã làm giữa Ê-díp-tô cho Pha-ra-ôn vua Ê-díp-tô và cho tất cả xứ của hần; 4và điều Ngài đã gây ra cho quân-đội Ê-díp-tô, cho ngựa của nó và chiến-xa của nó, khi Ngài đã làm nước Biển Sậy tuôn chảy trên mặt của chúng trong khi chúng đang truy đuổi các người, và Đức GIA-VÊ đã hoàn-toàn diệt chúng; 5và điều Ngài đã làm cho các người trong vùng hoang-vu cho đến lúc các người đã tới chỗ này; 6và điều Ngài đã làm cho Đa-than và A-bi-ram, các đứa con trai của Ê-li-áp, con trai của Ru-bên, khi trái đất mở miệng của nó và đã nuốt chửng chúng, các gia-hộ của

¹ hay: Mười điều-răn

Bài giảng của Môi-se 11.7-12.5

chúng, các lều của chúng, và mọi sinh-vật ở nơi chân chúng, giữa tất cả Y-so-ra-ên—⁷song chính mắt các người đã thấy tất cả việc làm vĩ-đại của Đức GIA-VÊ mà Ngài đã làm.

Chọn phước hay rủa-sả (11.8-11.32)

8“Bởi vậy, các người sẽ giữ mỗi điều-răn mà ta đang truyền cho các người hôm nay, để các người được mạnh và đi vào và chiếm-hữu xứ các người sắp vượt qua sông để vào mà chiếm-hữu; ⁹để các người có thể kéo dài những ngày của các người trên đất mà Đức GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ của các người để cho họ và cho dòng-dõi của họ, một xứ tuôn chảy sữa và mật. ¹⁰Vì xứ ấy, mà người đang vào để chiếm-hữu, không như xứ Ê-díp-tô từ đó các người đã đến, nơi người đã thường gieo hạt giống của người và tưới nước nó với chân của người như tưới một vườn rau cải. ¹¹Nhưng xứ mà các người sắp vượt qua sông để chiếm-hữu, xứ có đồi và thung-lũng, uống nước mưa từ trời, ¹²một xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chăm-sóc; những con mắt của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người luôn luôn ở trên nó, từ đầu năm đến cả cuối năm.

13“Và sẽ xảy ra, nếu các người nghe một cách vâng lời các điều-răn của ta mà ta đang truyền cho các người hôm nay, để yêu-thương GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người và phụng-sự Ngài với hết tâm của các người và với hết hồn của các người, ¹⁴để Ngài sẽ ban mưa cho xứ của các người trong mùa của nó, mưa sớm và mưa trễ⁽¹⁾, để người có thể thu-thập ngũ-cốc của người và rượu nho mới của người và dầu của người. ¹⁵Và Ngài sẽ ban cỏ trong các cánh đồng của người cho gia-súc người, và người sẽ ăn và thỏa mãn. ¹⁶Hãy coi chừng mình, e rằng tâm của các người bị lừa-đối và các người quay đi và phục-dịch các thần khác và thờ-lạy chúng. ¹⁷Hoặc cơn giận của Đức GIA-VÊ sẽ bùng lên chống các người, và Ngài sẽ đóng kín các tầng trời để sẽ không có mưa và đất sẽ không sinh ra quả của nó; và các người sẽ nhanh chóng diệt-vong khỏi đất tốt-tươi mà Đức GIA-VÊ đang cho các người.

18“Bởi vậy các người sẽ để các lời này của ta trên tâm của các người và trên hồn của các người; và các người sẽ buộc chúng làm một dấu trên tay của các người, và chúng sẽ phải như các băng trán giữa đôi mắt của các người. ¹⁹Và các người sẽ dạy chúng cho các con trai của các người, nói về chúng khi người ngồi trong nhà của người và khi người bước đi dọc đường và khi người nằm xuống và khi người đứng dậy. ²⁰Và người sẽ viết chúng trên những cột cửa nhà của người và trên những công của người, ²¹hầu cho những ngày của các người và những ngày của các con trai của các người có thể được nhân lên trên xứ mà Đức GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ của các người để cho họ, như những ngày của các tầng trời ở phía trên trái đất vậy. ²²Vì nếu các người thận-trọng giữ mọi điều-răn này mà ta đang truyền cho các người, để thực-hành nó, để yêu-thương GIA-VÊ

Đức Chúa TRỜI của các người, để bước đi trong tất cả đường-lối của Ngài và bám chặt vào Ngài; ²³thì Đức GIA-VÊ sẽ đuổi tất cả các dân-tộc này ra khỏi trước mặt các người, và các người sẽ tước-đoạt các dân-tộc lớn hơn và mạnh hơn các người. ²⁴Mọi chỗ trên đó lòng bàn chân của các người sẽ giẫm lên sẽ là của các người; biên-giới các người sẽ từ vùng hoang-vu đến Li-ban, và từ Con Sông, sông Ô-pho-rát, xa đến tận biển phía tây. ²⁵Sẽ không có một con người nào có thể đứng trước mặt các người; GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người sẽ đặt con khiếp-sợ các người và sự kinh-sợ các người trên mọi xứ mà các người đặt chân lên, như Ngài đã phán cùng các người.

26“Này, hôm nay ta đang đặt trước mặt các người một lời chúc phước và một lời rủa-sả: ²⁷lời chúc phước, nếu các người nghe theo các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người, mà ta đang truyền cho các người hôm nay; ²⁸và lời rủa-sả, nếu các người không nghe theo các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI các người, nhưng quay khỏi con đường mà ta đang truyền cho các người hôm nay, để theo các thần khác mà các người đã chẳng biết. ²⁹Và sẽ xảy ra, khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đem người vào xứ nơi người đang vào để chiếm-hữu nó, rằng người sẽ để lời chúc phước trên núi Ga-ri-xim và lời rủa-sả trên núi Ê-banh. ³⁰Há chúng không phải ở ngang qua sông Giô-đanh, phía tây của con đường hướng về mặt trời lặn, trong đất của dân Ca-na-an, là kẻ sống trong vùng đồng bằng, đối diện với Ghinh-ganh, cạnh những cây sồi Mô-rê sao? ³¹Vì các người sắp vượt qua sông Giô-đanh để đi vào chiếm-hữu xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người đang cho các người, và các người sẽ chiếm-hữu nó và sống trong nó, ³²và các người sẽ thận-trọng thực-hành tất cả các quy-chế và các phán-quyết mà ta đang đặt trước mặt các người hôm nay.

3. Các luật về sự thờ-phượng đúng cách (12.1-16.17)

12¹“Đây là các quy-chế và các phán-quyết mà các người sẽ thận-trọng tuân theo trong xứ mà Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ người, đã cho người để chiếm-hữu tất cả những ngày các người sống trên đất.

Chỉ có một bàn-thờ cho sự hiến-tế (12.2-12.28)

2“Các người sẽ hoàn-toàn phá-hủy tất cả những chỗ mà các dân-tộc mà các người sẽ tước-đoạt phục-dịch các thần của chúng, trên các núi cao và trên các đồi và dưới mỗi cây xanh. ³Và các người sẽ giựt đổ các bàn-thờ của chúng và đập bể thành từng mảnh các trụ thiêng của chúng và đốt các ảnh-tượng A-sê-ra của chúng bằng lửa, và các người sẽ chặt các tượng khắc chạm những thần của chúng xuống, và các người sẽ xóa tên chúng khỏi chỗ đó. ⁴Các người sẽ không được hành-động như thế đối với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người. ⁵Nhưng các người sẽ tìm Đức GIA-VÊ ở chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người sẽ chọn từ tất cả những chi-tộc của các người, để thiết-lập danh Ngài ở đó cho nơi ở

¹hay: mưa mùa thu và mưa mùa xuân

Bài giảng của Môi-se 12.6-13.1

của Ngài, và ở đó người sẽ đến. ⁶Và ở đó các người sẽ mang đến những của-lễ thiêu của các người, những con sinh-tế của các người, những một-phần-mười của các người, sự đóng góp của bàn tay các người, những của-lễ thệ-nguyện của các người, những của-lễ tự-nguyện của các người, và con đầu lòng của bầy bò của các người và của bầy chiên của các người. ⁷Ở đó các người và gia-hộ của các người cũng sẽ ăn trước mặt GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người, và vui mừng trong mọi sự với tới của bàn tay của các người trong đó GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đã ban phước cho người.

⁸Các người sẽ không được làm điều mà chúng ta đang làm ở đây hôm nay cả, mọi người làm bất cứ điều gì mà con mắt của hần thấy đúng; ⁹vì các người đã chưa tới chỗ nghỉ-ngơi và của thừa-kế mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người đang cho các người. ¹⁰Khi các người vượt qua sông Giô-đanh và sống trong xứ mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người đang cho các người để thừa-kế, và Ngài cho các người nghỉ-ngơi từ tất cả kẻ thù của các người xung-quanh ngõ hầu các người sống trong an-ninh, ¹¹thì sẽ xảy ra rằng chỗ mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người sẽ chọn cho danh của Ngài để ngự, ở đó các người sẽ đem đến mọi thứ mà ta truyền cho các người: những của-lễ thiêu của các người, những tế vật của các người, những một-phần-mười của các người và sự đóng góp của bàn tay các người, và tất cả các của-lễ thệ-nguyện chọn-lọc của các người mà các người sẽ thệ-nguyện cùng ĐỨC GIA-VÊ. ¹²Và các người sẽ vui mừng trước mặt GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người, các người và các con trai và những con gái của các người, các tôi-tớ trai và gái của các người, và người Lê-vi ở trong các công của các người, vì người không có một phần chia nào hay của thừa-kế với các người. ¹³Hãy thận-trọng rằng người không được dâng những của-lễ thiêu của mình trong mọi chỗ *cúng-tế tà-giáo* người thấy, ¹⁴nhưng trong chỗ mà ĐỨC GIA-VÊ chọn trong một *chi-tộc* trong các chi-tộc của người, ở đó người sẽ dâng những của-lễ thiêu của người và ở đó người sẽ làm mọi điều mà ta truyền cho người.

¹⁵Tuy nhiên, người có thể giết thịt và ăn thịt ở bên trong bất cứ công nào thuộc về những công của người, theo mọi khao-khát của hồn người, tùy theo phước của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người mà Ngài đã cho người; kẻ ô-úế hay người tinh-sạch đều có thể ăn nó, như ăn con linh-dương hay con nai. ¹⁶Duy chỉ các người sẽ không được ăn máu; các người phải đổ nó ra trên mặt đất như nước. ¹⁷Người không được phép ăn ở bên trong những công của người một-phần-mười ngũ-cốc, hay rượu nho mới, hay dầu của người, các con đầu lòng của bầy bò hay của bầy chiên của người, hoặc một chút nào thuộc về những của-lễ thệ-nguyện của người mà người thệ-nguyện, hay các của-lễ tự-nguyện của người, hoặc sự đóng góp của bàn tay người. ¹⁸Nhưng người sẽ ăn chúng trước mặt GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người trong chỗ mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ chọn, người và con trai và con

gái của người, và các tôi-tớ trai và gái của người, và người Lê-vi ở bên những công của người; và người sẽ vui mừng trước mặt GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người trong tất cả mọi sự với tới của bàn tay người. ¹⁹Hãy thận-trọng rằng người không được bỏ rơi các người Lê-vi tất cả các ngày của người trên đất người.

²⁰Khi GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người mở rộng biên-giới của người như Ngài đã hứa cùng người, và người nói: ‘Tôi muốn ăn thịt,’ vì hồn người khao-khát ăn thịt, *thì* người có thể ăn thịt, theo mọi khao-khát của hồn người. ²¹Nếu chỗ mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người chọn để đặt danh Ngài cách người quá xa, thì người có thể giết thịt từ bầy bò hay bầy chiên của người mà ĐỨC GIA-VÊ đã cho người, như ta đã truyền cho người; người có thể ăn ở bên trong những công của người theo mọi khao-khát của hồn người. ²²Y như người ta ăn con linh-dương hay con nai, như thể người sẽ ăn nó; kẻ ô-úế và kẻ tinh-sạch đều có thể ăn nó như nhau. ²³Chỉ nhớ chắc đừng được ăn máu, vì máu là hồn, và người sẽ không được ăn hồn với thịt. ²⁴Người sẽ không được ăn nó; người sẽ đổ nó ra trên mặt đất như nước. ²⁵Người sẽ không được ăn nó, để người và các con trai của người *tới* sau người được tốt-lành, vì người sẽ làm điều đúng trong cái nhìn của ĐỨC GIA-VÊ. ²⁶Duy chỉ các vật thánh mà người được có và các của-lễ thệ-nguyện của người, người sẽ lấy và đi tới chỗ mà ĐỨC GIA-VÊ chọn. ²⁷Và người sẽ dâng các của-lễ thiêu của mình, thịt và máu, trên bàn-thờ GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người; và máu của các tế vật của người sẽ được đổ ra trên bàn-thờ của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, và người sẽ ăn thịt ấy. ²⁸Hãy thận-trọng lắng nghe tất cả những lời này mà ta được cho người, để người và các con trai người *tới* sau người được tốt-lành mãi mãi, vì người sẽ làm điều tốt và đúng trong cái nhìn của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người.

Cảnh-cáo chống việc thờ-phượng các thần khác (12.29-13.19)

²⁹Khi GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người khai-trừ trước mặt người các dân-tộc mà người đang đi vào để tước-đoạt, và người tước-đoạt chúng và ở trong xứ của chúng, ³⁰coi chừng rằng: người đừng bị gài bẫy để đi theo chúng, sau khi chúng đã bị diệt trước mặt người, và rằng: người không cầu-vấn những thần của chúng, nói: ‘Các dân-tộc này phục-vụ những thần của họ như thế nào để ta cũng được làm giống như vậy?’ ³¹Người sẽ không được đối-xử như vậy đối với GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, vì mọi hành-động đáng ghét mà ĐỨC GIA-VÊ ghét, chúng đã làm cho những thần của chúng; vì thậm-chí chúng đốt các con trai và các con gái của chúng trong lửa cho những thần của chúng.

13 ¹“Mọi điều mà ta truyền cho các người, người sẽ thận-trọng thực-hành; người sẽ không được thêm vào hay lấy đi khỏi nó.

¹Câu 32 đoạn 12 trong các bản dịch Thánh-Kinh khác

2Nếu một kẻ tiên-tri hoặc một kẻ nằm mộng có các giấc mộng nổi lên giữa các người và cho người một dấu hay một điều kỳ-diệu, 3và dấu đó hay điều kỳ-diệu ấy đến thật, về điều mà nó đã nói với người, rằng: ‘Chúng ta hãy đi theo sau các thần khác’ (các thần mà người đã chẳng biết) và chúng ta hãy phục-vụ chúng, 4người sẽ không được nghe theo những lời của đấng tiên-tri đó hoặc kẻ nằm mộng có các giấc mộng đó; vì GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người đang thử các người để xem các người có yêu-thương GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người với tất cả tâm của các người và với tất cả hồn của các người hay không. 5Các người sẽ theo GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người và kính-sợ Ngài; các người sẽ giữ các điều-răn của Ngài, lắng nghe tiếng nói của Ngài, phụng-sự Ngài, và bám lấy Ngài. 6Nhưng đấng tiên-tri đó hoặc kẻ nằm mộng có các giấc mộng đó sẽ bị xử-tử, vì nó đã nói việc quay qua một bên chống GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người là Đấng đã đem các người ra khỏi xứ Ê-díp-tô và đã chuộc các người khỏi nhà các nô-lệ, để quyền-rũ người ra khỏi đường-lối mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đã truyền cho người phải bước đi. Vì vậy người sẽ thanh-lọc sự xấu-xa ra khỏi giữa người.

7“Nếu anh em người, con trai của mẹ người, hoặc con trai hay con gái của người, hoặc người vợ của lòng ngực người¹⁾, hay bạn người là người như chính hồn của người, bí-mật quyền-rũ người, nói: ‘Chúng ta hãy đi và phục-vụ các thần khác’ (các thần mà người hay tổ-phụ của người đã chẳng biết, 8trong những thần của các dân-tộc ở xung-quanh các người, gần người hay xa người, từ đầu này của trái đất đến đầu kia), 9người sẽ không được qui-phục nó hay nghe theo nó; và con mắt của người sẽ không được thương-hại nó, người cũng sẽ không được dung tha hay che đậy nó. 10Nhưng chắc-chắn người sẽ giết nó; bàn tay của người sẽ là bàn tay đầu tiên chống lại nó để xử-tử nó, và sau đó bàn tay của tất cả dân-chúng. 11Vì vậy người sẽ ném đá nó cho đến chết bởi vì nó đã tìm cách quyền-rũ người ra khỏi GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, Đấng đã đem người ra khỏi xứ Ê-díp-tô, ra khỏi nhà những kẻ nô-lệ. 12Rồi tất cả Y-sơ-ra-ên sẽ nghe và sợ-hãi, và sẽ không bao giờ làm một điều ác đường ấy giữa các người một lần nữa.

13“Trong một thành trong số các thành của người mà GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người đang cho người để sống, nếu người nghe ai nói rằng 14có kẻ vô dụng²⁾ nào đó đi ra từ giữa các người và đã quyền-rũ cư-dân thành của chúng, nói: ‘Chúng ta hãy đi và phục-vụ các thần khác’ (mà các người đã chẳng biết), 15thì người sẽ điều-tra và tìm ra và nói han chu-đáo. Và nếu nó là thật và vẫn-đề được xác-định rằng việc đáng tởm này đã được làm giữa các người, 16chắc-chắn người sẽ đánh cư-dân của thành đó bằng gươm, hoàn-toàn diệt nó và tất cả ở trong

nó và gia-súc của nó bằng gươm. 17Đoạn người sẽ gom lại tất cả của cướp được của nó vào trong giữa quảng-đường lộ thiên của nó và đốt thành đó và tất cả của cướp được của nó bằng lửa làm một của-lễ thiêu toàn-bộ cho GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, và nó sẽ là một tàn-tích vĩnh-viễn. Nó sẽ không bao giờ được xây-cát lại. 18Và không một vật gì trong số đã bị đặt dưới lệnh cấm sẽ được dính vào tay người, để ĐỨC GIA-VÊ ĐỨC được người con giận hờn hực của Ngài và tỏ lòng khoan-dung cho người, và có lòng thương-xót trên người và làm cho người tăng thêm, y như Ngài đã thể cùng tổ-phụ của người, 19nếu người lắng nghe tiếng của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI người, giữ tất cả các điều-răn của Ngài mà ta đang truyền cho người hôm nay, và làm điều đúng trong cái nhìn của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI người.

Thức-ăn tinh-sạch và không tinh-sạch (14.1-14.21)

14¹“Các người là những con trai của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người; các người sẽ không được cắt da thịt của các người hay làm sói tóc giữa hai con mắt của các người vì người chết. 2Vì người là một dân thánh cho GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người; và ĐỨC GIA-VÊ ĐỨC đã chọn người để làm một dân-tộc của riêng Ngài ra từ các dân-tộc ở trên mặt trái đất.

3“Người không được ăn một vật gì đáng gớm. 4Đây là các thú mà các người có thể ăn: bò, trâu, dê, 5nai, linh-dương, hoẵng đực, dê rừng, dê núi, hươu rừng³⁾, và trudu núi. 6Và một con thú nào rẽ vó ra và có vó rẽ ra thành 2, và đưa đồ-ăn từ dạ dày lên để nhai lại, trong các thú-vật, thì các người có thể ăn. 7Tuy nhiên, các người không được ăn thịt những con này trong số những con đưa đồ-ăn từ dạ dày lên để nhai lại, hay trong những con rẽ móng chân ra thành 2 móng: lạc-đà và thỏ và chồn hang đá, vì mặc dầu chúng đưa đồ-ăn từ dạ dày lên để nhai lại, chúng không rẽ móng chân ra; chúng là không sạch cho các người. 8Và heo, bởi vì nó rẽ móng chân nhưng không đưa đồ-ăn lên từ dạ dày để nhai lại, nó không sạch cho các người. Các người sẽ không được ăn thứ gì từ thịt của chúng hay đụng đến xác của chúng.

9“Những con này các người có thể ăn từ tất cả các con ở trong nước: con nào có vây và vẩy các người có thể ăn, 10nhưng con nào không có vây và vẩy, các người sẽ không được ăn; ấy là không sạch cho các người.

11“Các người có thể ăn con chim nào tinh-sạch. 12Nhưng đây là những con mà các người sẽ không được ăn: đại-bàng và kền-kền và ó biển, 13và điều đồ, ó, và điều trong các loại của chúng, 14và mọi con quạ trong loại của nó; 15và đà-diêu, cú, chim mỏng biển, điều-hâu trong các loại của chúng, 16chim mèo, chim ục, con hạc, 17chim thẳng-bè, kền kền ăn thịt thú, còng-cọc, 18cò, diệc trong các loại của chúng, chim rẽ-quạt, và dơi. 19Và tất cả các

¹hay: mà người ôm-ấp

²có bản ghi: vài đấng con trai của Bo-lơ-gia-an

³hay: con sơn-dương, con linh dương ở Phi Châu

Bài giảng của Môi-se 14.20-15.18

côn-trùng bay với cánh là không sạch cho các người; chúng sẽ không được ăn. ²⁰Các người có thể ăn bất cứ con chim tinh-sạch nào.

21“Các người sẽ không được ăn thứ gì *tự nó* chết. Người có thể ban nó cho người lạ ở trong công của người, ngô hầu hần có thể ăn nó, hay người có thể bán nó cho một người ngoại-quốc, vì người là một dân thánh cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người.

Người sẽ không luộc dê con trong sữa của mẹ nó.

Các một-phần-mười (14.22-14.29)

22“Chắc-chắn người sẽ dâng một-phần-mười *từ* tất cả mọi sản-vật từ hột giống của người, ra từ cánh đồng mỗi năm. ²³Và người sẽ ăn trong sự hiện-diện của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, tại chỗ mà Ngài chọn để thiết-lập danh của Ngài, một-phần-mười ngũ-cốc của người, rượu nho mới của người, dầu của người, và các con đầu lông của bầy bò của người và bầy chiên của người, để người có thể học-tập kinh-sự GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người luôn luôn. ²⁴Và nếu đường đi quá xa cho người đến nỗi người không có thể mang nó, vì chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn để đặt danh Ngài là quá xa cho người khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ban phước cho người, ²⁵thì người sẽ cho bằng tiền, và buộc chặt tiền đó trong tay người và đi đến chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn. ²⁶Và người có thể tiêu tiền cho bất cứ cái gì hồn người ưa-thích; những con bò, hay những con chiên, hay rượu nho, hay rượu mạnh, hay bất cứ cái gì hồn người yêu-cầu người; và ở đó người sẽ ăn trong sự hiện-diện của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người và vui mừng, người và gia-hộ của người. ²⁷Người cũng sẽ không được bỏ bê người Lê-vi ở trong các công của người, vì nó không có một phần chia nào hoặc của thừa-kế gì giữa các người.

28“Vào cuối mỗi năm thứ ba, người sẽ đem ra tất cả mọi một-phần-mười của sản-vật của người trong năm đó, và sẽ phải để nó ở trong các công của người. ²⁹Và người Lê-vi, vì nó không có một phần-chia nào hoặc của thừa-kế gì giữa các người, và người lạ kẻ mồ côi và người góa-bụa ở trong các công của người, sẽ đến và ăn và được thỏa mãn, để GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người được ban phước cho người trong tất cả việc làm của bàn tay người mà người làm.

Cho vay tiền (15.1-15.11)

15¹“Vào cuối của mỗi 7 năm, người sẽ tha nợ. ²Và đây là phương-cách để miễn nợ: mỗi chủ nợ sẽ tha những gì hần đã cho người láng-giềng của hần mượn; hần sẽ không được đòi nó từ người láng-giềng của hần và anh em của hần, vì sự miễn nợ của Đức GIA-VÊ đã được công-bố. ³Từ một người nước ngoài, người được đòi, nhưng bàn tay của người sẽ tha bất cứ cái gì thuộc về người đang ở với anh em của người. ⁴Tuy nhiên, sẽ không được có một kẻ nghèo nào ở giữa các người, vì Đức GIA-VÊ chắc-chắn sẽ ban phước cho người trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người làm của

thừa-kế để chiếm-hữu, ⁵duy chỉ người lắng nghe một cách vâng lời tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, để thận-trọng tuân theo tất cả điều-răn này mà ta đang truyền cho người hôm nay. ⁶Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ ban phước cho người như Ngài đã hứa cùng người, và người sẽ cho nhiều dân-tộc vay, nhưng người sẽ chẳng mượn; và người sẽ cai-trị nhiều dân-tộc, nhưng chúng sẽ chẳng cai-trị người.

7“Nếu có một người nghèo ở với các người, một người trong các anh em người, trong bất cứ một công nào của người trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người, người sẽ không được làm cứng tâm của người, hay đóng bàn tay của người khỏi người anh em nghèo của người; ⁸nhưng người sẽ mở rộng bàn tay của người ra cho nó, và sẽ rộng-lượng cho nó vay đủ cho nhu-cầu của nó về bất cứ cái gì nó thiếu. ⁹Hãy coi chừng, e rằng có một lời đê-tiện trong tâm của người, nói: ‘Năm thứ bảy, năm miễn nợ, thì gần,’ và con mắt của người hiềm-thù hướng về người anh em nghèo của người, và người không cho nó một cái gì cả; rồi nó có thể khóc cùng Đức GIA-VÊ chống người, và ấy sẽ là một tội trong người. ¹⁰Người sẽ rộng-lượng cho nó, và tâm của người sẽ không được đau buồn khi người cho nó, bởi vì, vì điều này GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ ban phước cho người trong tất cả mọi việc làm của người và trong tất cả mọi sự với tới của bàn tay của người. ¹¹Vì kẻ nghèo sẽ không bao giờ hết trong xứ; cho nên ta mới truyền cho người, rằng: ‘Người sẽ rộng mở ra bàn tay của người cho anh em người, cho người nghèo và thiếu-thốn của người trong xứ của người.’

Những người nô-lệ Hê-bơ-rơ (15.12-15.18)

12“Nếu một người anh em của người, một người nam hay người nữ Hê-bơ-rơ, bị bán cho người, thì nó sẽ phục-dịch người trong 6 năm, nhưng trong năm thứ bảy, người sẽ cho nó tự-do khỏi người. ¹³Và khi người cho nó tự-do khỏi người, người sẽ không được tiền nó đi tay không. ¹⁴Người sẽ cung-cấp một cách rộng-rãi từ bầy chiên của người và từ sản đập lúa của người và từ bể rượu nho của người; người sẽ cho nó như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã ban phước cho người. ¹⁵Và người sẽ nhớ rằng người đã là kẻ nô-lệ trong xứ Ê-díp-tô, và GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã chuộc người; bởi vậy ta truyền cho người điều này hôm nay. ¹⁶Và sẽ xảy ra nếu nó nói với người: ‘Tôi không muốn đi ra từ ông,’ bởi vì nó yêu-thương người và gia-hộ của người, vì người đó sống ổn-thỏa với người; ¹⁷thế thì người sẽ lấy dùi thợ giày và xoi nó qua trái tai của nó vào trong cái cửa, và nó sẽ là tôi-tớ của người vĩnh-viễn. Và người cũng sẽ làm như vậy cho người hầu gái của người. ¹⁸Người sẽ không làm ra vẻ khó khăn khi người cho nó tự-do khỏi người, vì nó đã cho người 6 năm phục-dịch gấp đôi công việc của một người làm thuê; vì vậy GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ ban phước cho người trong bất cứ điều gì người làm.

Bài giảng của Môi-se 15.19-16.22

Các thú-vật đầu lòng (15.19-15.23)

19^aNgười sẽ biệt ra thánh cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người tất cả những con đực đầu lòng được sinh ra của bầy bò của người và của bầy chiên của người; người sẽ không được làm việc với con đầu lòng của bầy bò của người, hay hót lông con đầu lòng của bầy chiên của người. 20Người và gia-hộ của người sẽ ăn nó mỗi năm trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người trong chỗ mà Đức GIA-VÊ chọn. 21Nhưng nếu nó có một tí-vết nào, như què hay dui, hay một tí-vết trầm-trọng nào, người sẽ không được hiến-tế nó cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. 22Người sẽ ăn nó bên trong các công của người; kẻ ô-uế và kẻ tinh-sạch như nhau đều có thể ăn, như một con linh-dương hay một con nai. 23Duy chi người không được ăn máu của nó; người phải đổ nó ra trên mặt đất như nước.

Ôn lại các đại-lễ; Lễ Vượt-qua (16.1-16.8)

16¹Hãy giữ tháng A-víp⁽¹⁾ và thực-hiện Lễ Vượt-qua cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, vì trong tháng A-víp GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã đem người ra khỏi Ê-díp-tô vào ban đêm. 2Và người sẽ hiến-tế Lễ Vượt-qua cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI người từ bầy chiên và bầy bò, tại chỗ mà Đức GIA-VÊ chọn để thiết-lập danh của Ngài. 3Người sẽ không được ăn bánh có men với nó; 7 ngày người sẽ ăn với nó bánh không trộn men, bánh của sự khôn-khô (vì người đã đến ra từ xứ Ê-díp-tô trong vôi-vã), để người được nhớ lại tất cả các ngày của đời người cái ngày khi người đến ra từ xứ Ê-díp-tô. 4Trong 7 ngày không có chút men nào sẽ được thấy với người trong tất cả lãnh-thổ của người, và không có một miếng thịt nào mà người hiến-tế vào buổi tối của ngày thứ nhất sẽ được còn lại qua đêm cho đến sáng. 5Người sẽ không được phép hiến-tế Lễ Vượt-qua ở trong một công nào trong những công của người mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang ban cho người; 6song ở tại chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI người chọn để thiết-lập danh của Ngài, người sẽ hiến-tế Lễ Vượt-qua vào buổi tối, lúc mặt trời lặn, vào thời-diểm mà người đến ra từ Ê-díp-tô. 7Và người sẽ nấu và ăn tại nơi mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn. Và vào buổi sáng người phải trở về lều của người. 8Trong sáu ngày người sẽ ăn bánh không trộn men, và vào ngày thứ bảy sẽ có một cuộc họp trọng-thể cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; người sẽ không được làm bất cứ một công-việc gì trong ngày đó.

Lễ các Tuần (16.9-16.12)

9^aNgười sẽ đếm 7 tuần-lễ cho người; người sẽ bắt đầu đếm 7 tuần-lễ từ thời-diểm người bắt đầu đặt lưỡi liềm vào hạt lúa đang trổ. 10Đoạn người sẽ thực-hiện Lễ các Tuần-lễ cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người với một công-lễ có của-lễ tự-nguyện của bàn tay người, của-lễ mà người sẽ dâng

đúng như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ban phước cho người; 11và người sẽ vui mừng trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, người và con trai của người và con gái của người và các tôi-tớ gái và trai của người và người Lê-vi ở trong các công của người, và người lạ và kẻ mồ-côi và người góa ở giữa các người, tại chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn để thiết-lập danh của Ngài. 12Và người sẽ nhớ rằng người đã là một kẻ nô-lệ trong Ê-díp-tô, và người sẽ thận-trọng tuân theo các quy-chế này.

Lễ các Lều Tạm (16.13-16.17)

13^aNgười sẽ thực-hiện Lễ các Lều Tạm 7 ngày sau khi người đã thu-thập vào từ sân đập lúa của người và bễ rượu nho của người; 14và người sẽ vui mừng trong lễ của người, người và con trai của người và con gái của người và các tôi-tớ trai và gái của người và người Lê-vi và người lạ và kẻ mồ-côi và người góa ở trong các công của người. 15Bảy ngày người sẽ cử-hành một lễ cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người tại chỗ mà Đức GIA-VÊ chọn, bởi vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ ban phước cho người trong tất cả mọi sản-vật của người và trong tất cả mọi việc làm của bàn tay người, ngõ hầu người sẽ hoàn-toàn vui-vẻ.

16^aBa lần trong một năm, tất cả những người nam sẽ đến trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người tại chỗ Ngài chọn, ở Lễ Bánh Không Men và ở Lễ các Tuần-lễ và ở Lễ các Lều Tạm, và chúng sẽ không được đến trước mặt Đức GIA-VÊ với tay không.

17Mỗi người sẽ cho theo khả năng tùy theo phước của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người mà Ngài đã cho người.

4. Các luật cho việc trị quốc (16.18-20.20)

Công-bình trong các tòa-án (16.18-16.20)

18^aNgười sẽ bổ-nhiệm cho người các thẩm-phán và các viên-chức trong tất cả những công của người mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người, tùy theo các chi-tộc của người, và họ sẽ phán-xét dân với phán-quyết công-chính. 19Người sẽ không được làm sai công-lý; người sẽ không được thiên-vị, và người sẽ không được lấy của hối-lộ, vì của hối-lộ làm mù đôi mắt của kẻ khôn-ngoaan và làm hư-hỏng các lời của người công-chính. 20Công-lý, và chỉ công-lý người sẽ đeo đuổi, để người có thể sống và chiếm-hữu đất mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người.

Cấm A-sê-ra hay trụ thiêng (16.21-16.22)

21^aNgười sẽ không được trồng cho người một A-sê-ra⁽²⁾ từ một loại cây nào gần bàn-thờ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, mà người sẽ lập lên cho người. 22Người cũng sẽ không được dựng lên cho người một trụ thiêng nào mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ghét.

¹hay: tháng lúa trổ; tháng có mặt trăng mới

²Biểu-hiệu bằng gỗ của một nữ thần

Bài giảng của Môi-se 17.1-18.7

Hình-phạt cho việc thờ-lạy hình-tượng; quyền phán-xét ban cho thầy tế-lễ (17.1-17.13)

17¹“Người sẽ không được hiến-tế cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người một con bò hay một con chiên có tì-vết hay một cái gì xấu-xa, vì đó là điều đáng tởm đối với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người.

2“Nếu được tìm thấy ở giữa các người, trong một công nào thuộc về các công của người, mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người, một người nam hay một người nữ làm điều gì xấu-xa trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, bằng việc vi-phạm giao-ước của Ngài, ³và đã đi và đã phục-dịch các thần khác và đã thờ-lạy chúng hoặc mặt trời hay mặt trăng hoặc một vật nào trong đám đông trên trời, mà ta đã chẳng truyền, ⁴và nếu nó được nói cho người biết và người đã nghe về nó, thì người sẽ dò hỏi một cách chu-đáo. Và này, nếu việc đáng tởm của hắn đã được làm trong Y-sơ-ra-ên là thật và chắc-chắn, ⁵thì người sẽ đem ra người đàn-ông đó hay người đàn-bà đó là kẻ đã làm việc làm xấu-xa này, tới các công của người, người đàn-ông ấy hay người đàn-bà ấy, và người sẽ ném đá chúng tới chết. ⁶Trên miệng của 2 nhân-chứng hay 3 nhân-chứng, kẻ phải chết sẽ bị giết chết; nó sẽ không bị giết chết *căn-cứ* trên miệng của 1 nhân-chứng. ⁷Bàn tay của các nhân-chứng ấy sẽ là đầu tiên chống kẻ đó để giết chết nó, và sau đó bàn tay của tất cả dân chúng. Thế là người sẽ thanh-lọc kẻ xấu-xa khỏi giữa các người.

8“Nếu một trường-hợp nào quá khó để người quyết-định, giữa một loại tội giết người này hay *loại khác*⁽¹⁾, giữa phán-quyết với phán-quyết, và giữa một loại xung-kích này hay *loại khác*, là các trường-hợp có sự tranh-tụng trong các công của người, thì người sẽ chỗi dậy và đi lên đến chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn. ⁹Thế là người sẽ đến cùng thầy tế-lễ dòng Lê-vi hay vị thẩm-phán *đương nhiệm* trong các ngày đó, và người sẽ câu-vấn họ, và họ sẽ tuyên-bổ cùng người lời tuyên-án trong trường-hợp này. ¹⁰Và người sẽ làm theo các điều⁽²⁾ của lời tuyên-án mà họ tuyên-bổ cho người từ chỗ mà ĐỨC GIA-VÊ chọn, và người sẽ thận-trọng tuân theo mọi điều mà họ dạy người. ¹¹Theo các thời-hạn của luật-pháp mà họ dạy người, và theo lời phán-quyết mà họ bảo người, người sẽ thực-hành; người sẽ không được quay qua một bên bỏ lời mà họ tuyên-bổ cho người, qua bên hữu hay bên tả. ¹²Và kẻ hành-động một cách xác-láo bằng việc không lắng nghe thầy tế-lễ đứng đó để phụng-sự GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, hay không nghe theo vị thẩm-phán, kẻ đó sẽ chết; như vậy người sẽ thanh-lọc kẻ xấu-xa khỏi Y-sơ-ra-ên. ¹³Thế thì tất cả dân sẽ nghe và sợ, và sẽ không hành-động một cách xác-láo nữa.

Việc chọn vua và phạt-sự của vua (17.14-17.20)

¹Nguyên ngữ (nn): giữa máu với máu, giữa phán-quyết với phán-quyết, và giữa xung-kích với xung-kích
²nn: miệng

14“Khi người vào đất mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người, và người chiếm-hữu nó và sống trong đó, và người nói: ‘Mình muốn lập một vị vua cai-trị mình như tất cả các dân-tộc ở xung-quanh mình,’ ¹⁵chắc-chắn người sẽ lập trên người một ông vua mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn, *một người* trong anh em của người, người sẽ lập lên làm vua trên người; người không có thể lập một người nước ngoài trên người, là kẻ không phải là anh em của người. ¹⁶Hơn nữa, nó sẽ chẳng được nhân thêm nhiều ngựa cho nó, nó cũng sẽ chẳng được khiến dân trở về Ê-díp-tô để nhân thêm nhiều ngựa, vì ĐỨC GIA-VÊ đã phán cùng các người: ‘Các người sẽ không bao giờ được một lần nữa trở lại đường đó.’ ¹⁷Nó cũng sẽ chẳng được nhân thêm nhiều vợ cho nó, e rằng tâm của nó sẽ quay đi; nó cũng sẽ chẳng được tăng thêm rất nhiều bạc và vàng cho nó.

18“Bây giờ sẽ xảy ra khi nó ngồi trên ngôi của vương-quốc của nó, nó sẽ viết cho nó một bản sao của luật-pháp này trên một cuốn sách trong sự hiện-diện các thầy tế-lễ dòng Lê-vi. ¹⁹Và *bản* đó sẽ ở với nó, và nó sẽ đọc nó tất cả các ngày của đời nó, để nó có thể học-tập kinh-sự GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của nó, bằng cách thận-trọng tuân giữ⁽³⁾ tất cả các lời của luật-pháp này và các quy-chế này, ²⁰để tâm của nó không được nâng lên cao trên anh em của nó và để nó không thể quay qua một bên bỏ điều-răn này, về bên hữu hay bên tả, để nó và các con trai nó được tiếp-tục lâu trong vương-quốc của nó trong Y-sơ-ra-ên.

Những của-lễ cho các thầy tế-lễ và các người Lê-vi (18.1-18.8)

18¹“Các thầy tế-lễ Lê-vi, toàn-thể chi-tộc Lê-vi, sẽ không được có một phần-chia nào hay của thừa-kế với Y-sơ-ra-ên; họ sẽ ăn các của-lễ bởi lúa của ĐỨC GIA-VÊ và phần-chia của Ngài. ²Và họ sẽ không được có một của thừa-kế nào giữa anh em của họ; ĐỨC GIA-VÊ là của thừa-kế của họ, như Ngài đã nói với họ.

3“Bây giờ, đây sẽ là quyền được hưởng từ dân của các thầy tế-lễ, từ những kẻ dâng tế vật, hoặc bò hay chiên, từ chúng họ sẽ cho thầy tế-lễ cái vai và 2 móng và bao-từ. ⁴Người sẽ cho người những của đầu mùa ngũ-cốc của người, rượu nho mới của người, và dầu của người, và lông chiên hót đầu-tiên của chiên người. ⁵Vì GIA-VÊ Đức Chúa Trời của người đã chọn người và các con trai của người từ tất cả các chi-tộc người, để đứng để phụng-sự nhân danh ĐỨC GIA-VÊ đời đời.

6“Bây giờ, nếu một người Lê-vi đến từ một trong các công của người khắp Y-sơ-ra-ên nơi người cư-trú, và đến với tất cả ước-muốn của hôn người tới chỗ mà ĐỨC GIA-VÊ chọn, ⁷thì người sẽ phụng-sự nhân danh GIA-VÊ Đức Chúa Trời của người, như tất cả bạn Lê-vi của người đứng ở đó trước mặt ĐỨC

³nn: để giữ để làm

GIA-VÊ. ⁸Họ sẽ ăn các phần chia bằng nhau, ngoại trừ *thứ họ nhận* từ việc bán *tài-sản* của tổ-phụ họ.

Cảnh-cáo các nghề không thánh (18.9-18.14)

⁹“Khi người vào trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người, người sẽ không được học làm theo các điều đáng tởm của các dân đó. ¹⁰Sẽ không được thấy giữa các người một kẻ nào khiến con trai của hắn hay con gái của hắn đi xuyên qua lửa, kẻ sử-dụng bói-toán, kẻ hành-nghe ma-thuật, hay kẻ giải điếm, hoặc thầy phù-thù, ¹¹hay thầy ếm-chú, hay người đồng-cốt, hay kẻ chiêu tà-linh, hoặc thầy đồng bóng. ¹²Vì bất cứ ai làm các điều này đều là đáng tởm đối với Đức Chúa TRỜI của người sẽ đuổi chúng trước mặt người. ¹³Người sẽ phải trợn-vẹn trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. ¹⁴Vì các dân-tộc đó, mà người sẽ tước-đoạt, lắng nghe những kẻ hành-nghe ma-thuật và những kẻ bói toán, nhưng về phần người, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã chẳng cho phép người như thế.

¹⁵“GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ đẩy lên cho người một đảng tiên-tri như ta từ giữa người, từ anh em người, các người sẽ lắng nghe người. ¹⁶Đây là theo tất cả người đã yêu-cầu GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người tại Hô-rép vào ngày có hội-đồng, nói: ‘Xin chớ để tôi nghe một lần nữa tiếng nói của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tôi, xin chớ để tôi còn thấy lửa vĩ-đại này nữa, e tôi chết.’ ¹⁷Và Đức GIA-VÊ đã phán với ta: ‘Chúng đã làm tốt điều chúng đã nói. ¹⁸Ta sẽ đẩy lên một đảng tiên-tri từ giữa anh em của chúng như người; và Ta sẽ đặt các lời Ta trong miệng của nó, và nó sẽ nói với chúng mọi điều Ta truyền cho nó. ¹⁹Và sẽ xảy ra rằng hễ ai không muốn lắng nghe các lời của Ta mà nó sẽ nói trong danh Ta, Ta chính Ta sẽ đòi kẻ đó phải làm *điều* đó. ²⁰Nhưng đảng tiên-tri sẽ nói một lời một cách tự phụ nhân danh Ta mà Ta đã chẳng truyền cho nó nói, hay nó sẽ nói nhân danh các thần khác, tiên-tri đó sẽ chết.’ ²¹Và người có thể nói trong tâm của người: ‘Làm thế nào chúng tôi sẽ biết lời mà Đức GIA-VÊ đã chẳng nói?’ ²²Khi một đảng tiên-tri nói trong danh Đức GIA-VÊ, nếu điều đó chẳng xảy ra hay chẳng trở thành sự thật, đó là điều mà Đức GIA-VÊ đã chẳng nói. Kẻ tiên-tri ấy đã nói nó một cách tự phụ; người sẽ chẳng được sợ nó.

Các thành ản-náu (19.1-19.14)

19¹“Khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã khai-trừ các dân-tộc mà xứ của chúng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người, và người tước-đoạt chúng và định cư trong các thành của chúng và trong các nhà của chúng, ²người sẽ để riêng ra 3 thành trong xứ của người, mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ban cho người để chiếm-hữu nó. ³Người sẽ chuẩn-bị con đường cho người, và chia đất của người thành 3 phần lãnh-thổ, mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ ban cho người làm sở-hữu, và nó sẽ cho mọi kẻ ngộ-sát chạy trốn đến chỗ đó.

⁴“Bây giờ đây là trường-hợp của kẻ ngộ sát là kẻ có thể chạy trốn ở đó và sống: khi hắn đánh *chết* bạn của hắn không có sự hiểu biết, và trước đây hắn đã chẳng ghét bạn ấy—⁵như khi *một kẻ nọ* đi vào rừng với bạn của hắn để đốn củi, và tay của hắn tung cây búa về phía trước để chặt cây xuống, và *đầu búa* bằng sắt tuột khỏi cán và trúng bạn của hắn đến nỗi bạn chết—hắn có thể chạy trốn tới một trong các thành này và sống; ⁶e kẻ báo-thù máu đuổi theo kẻ ngộ sát trong khi tâm của nó nóng, và bắt kịp hắn, bởi vì đường dài, và lấy sinh-mạng của hắn, mặc dầu hắn đã chẳng đáng chết, vì hắn đã chẳng ghét bạn của hắn trước đó. ⁷Bởi vậy, ta truyền cho người, rằng: ‘Người phải để riêng ra 3 thành cho người.’ ⁸Và nếu GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người mở rộng lãnh-thổ người, đúng như Ngài đã thề cùng tổ-phụ của người, và cho người tất cả xứ mà Ngài đã nói cho tổ-phụ của người—⁹nếu người giữ tất cả điều-răn này để thực-hiện nó, mà ta truyền cho người hôm nay, để yêu-thương GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, và để bước đi trong các đường-lối của Ngài luôn luôn—thì người sẽ thêm 3 thành nữa cho chính người, ngoài 3 *cái* này. ¹⁰Thế là máu vô-tội sẽ không đổ ra giữa đất mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người làm của thừa-kế, và sự phạm tội làm đổ máu không ở trên người.

¹¹“Nhưng nếu có một người ghét kẻ láng-giềng của hắn và nắm chờ nó và chỗi dậy chống lại nó và đánh nó đến nỗi nó chết, và hắn chạy trốn tới một trong 3 thành này, ¹²thì các trưởng-lão của thành của nó sẽ sai đi bắt hắn từ chỗ đó và nộp hắn vào tay kẻ báo-thù máu, để hắn bị chết. ¹³Con mắt của người sẽ không được thương-hại hắn, song người sẽ thanh-lọc máu của kẻ vô-tội khỏi Y-sơ-ra-ên, để nó có thể ổn-thỏa với người.

¹⁴“Người sẽ không được dời trụ ranh-giới của kẻ láng-giềng của người, mà tổ-tiên đã cắm, trong di-sản của người mà người sẽ thừa-kế trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ban cho người làm sở-hữu.

Các người làm chứng (19.15-19.21)

¹⁵“Một nhân-chứng duy nhất sẽ không được đứng lên chống lại một người vì một sự gian-ác nào hay một tội nào mà người đó đã vi-phạm; trên miệng của 2 nhân-chứng, hay bởi miệng của 3 nhân-chứng, một vấn-đề sẽ được xác-nhận. ¹⁶Nếu một nhân-chứng hiềm-độc đứng dậy chống một người nào để làm chứng chống lại người đó về việc quay qua một bên, ¹⁷thì cả hai người có sự tranh-tụng sẽ đứng trước mặt Đức GIA-VÊ, trước mặt các thầy tế-lễ và các thẩm-phán đương-nhiệm trong các ngày đó. ¹⁸Và các vị thẩm-phán sẽ điều-tra chu-đáo; và nếu nhân-chứng ấy là một nhân-chứng giả-dối và nó đã làm chứng chống anh em của hắn một cách giả-dối, ¹⁹thì các người sẽ gây cho hắn y như hắn đã định gây ra cho anh em của hắn. Như vậy, người sẽ thanh-lọc kẻ xấu khỏi giữa các người. ²⁰Và các người còn lại sẽ nghe và sợ, và sẽ chẳng bao giờ một lần nữa làm một điều xấu như thế giữa các người.

Bài giảng của Môi-se 19.21-21.12

²¹Như vậy con mắt của người sẽ không được tỏ lòng thương-hại: mạng đèn mạng, mắt đèn mắt, răng đèn răng, tay đèn tay, chân đèn chân.

Những lời chỉ-dạy cho các chiến-sĩ (20.1-20.20)

20¹“Khi người đi ra để chiến-đấu chống lại các kẻ thù của người và thấy ngựa và chiến-xa và người nhiều hơn người, đừng sợ chúng; vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, Đấng đã đem người lên từ xứ Ê-díp-tô, ở cùng người. ²Bấy giờ, sẽ xảy ra khi các người đang tiến ra trận, thầy tế-lễ sẽ đến gần và nói với dân. ³Và nó sẽ nói với họ: ‘Hãy nghe, ôi Y-sơ-ra-ên, hôm nay các người đang tiến ra trận chống kẻ thù của mình. Đừng nhút-nhát. Đừng sợ, đừng hoảng-hốt, đừng run-rẩy trước mặt chúng nó, ⁴vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người là Đấng đi với các người, để chiến-đấu cho các người chống lại kẻ thù của các người, để cứu các người.’ ⁵Các sĩ-quan cũng sẽ nói với dân, rằng: ‘Ai là người đã xây nhà mới và chưa hiến-dâng nó? Kẻ đó hãy ra đi và trở về nhà của hắn, e hắn chết trong chiến-trận và một người đàn-ông khác hiến-dâng nó. ⁶Và ai là người đã trồng vườn nho và đã chẳng bắt đầu dùng trái của nó? Kẻ đó hãy ra đi và trở về nhà của hắn, e hắn chết trong chiến-trận và một người đàn-ông khác bắt đầu dùng trái của nó. ⁷Và ai là người đàn-ông đính-hôn với một người đàn-bà và chưa lấy cô ấy? Kẻ đó hãy ra đi và trở về nhà của hắn, e hắn chết trong chiến-trận và một người đàn-ông khác lấy cô ấy.’ ⁸Thế thì các sĩ-quan sẽ nói thêm với dân, và chúng sẽ nói: ‘Ai là người đàn-ông sợ và nhút-nhát? Kẻ đó hãy ra đi và trở về nhà của hắn, ngõ hầu hắn không thể làm cho tâm của anh em hắn tan chảy như tâm của hắn.’ ⁹Và sẽ xảy ra khi các sĩ-quan đã nói chuyện với dân xong, họ sẽ chỉ-định các vị chi-huy-trưởng của các binh-đội đứng đầu dân.

¹⁰“Khi người tiến gần một thành để đánh nó, người sẽ kêu gọi nó để cầu hòa. ¹¹Và sẽ xảy ra, nếu nó đáp lời hòa-bình với người và mở cổng thành ra cho người, thì sẽ rằng tất cả dân tìm thấy được trong thành sẽ trở thành lao-động cưỡng-bách cho người và sẽ phục-dịch người. ¹²Tuy nhiên, nếu nó không làm hòa với người, nhưng gây chiến chống lại người, thì người sẽ vây-hãm nó. ¹³Khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người giao nó vào tay người, người sẽ đánh hạ tất cả các người nam trong nó bằng gươm. ¹⁴Chỉ đàn-bà và trẻ con và thú-vật và tất cả ở trong thành đó, tất cả của chiếm-đoạt được của nó, người sẽ lấy làm chiến-lợi-phẩm cho người; và người sẽ sử-dụng⁽¹⁾ của chiếm-đoạt được của kẻ thù của người, mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã cho người. ¹⁵Như vậy người sẽ gây cho tất cả các thành ở rất xa người, không thuộc về các thành của các dân-tộc này ở đây. ¹⁶Duy chỉ trong các thành của những dân-tộc này mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đang cho người làm của kẻ-thừa, người sẽ không được để một vật nào hít thở còn sống. ¹⁷Nhưng người sẽ hoàn-toàn diệt chúng; người Hê-

tít và người A-mô-rít và người Ca-na-an và người Phê-rê-sít và người Hê-vít và người Giê-bu, như GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã truyền cho người, ¹⁸để chúng không có thể dạy các người làm theo tất cả các điều đáng tởm mà chúng đã làm cho các thần chúng, ngõ hầu các người phạm-tội chống lại GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người.

¹⁹“Khi người vây-hãm một thành khá lâu, để gây chiến chống lại nó để chiếm nó, người sẽ không được phá-hủy những cây của nó bởi việc tung riu đánh chúng; vì người có thể ăn từ chúng, và người sẽ không được đốn chúng xuống. Vì cây ngoài đồng có phải là một con người, để nó phải đến trước mặt người trong sự vây-hãm đó sao? ²⁰Chỉ những cây mà người biết chúng chẳng phải là những cây làm thức ăn, người sẽ phá-hủy và đốn xuống, để người có thể làm các dụng cụ hãm thành đang gây chiến với người, cho đến khi nó thất-thủ.

5. Các luật về liên-hệ người với người (21.1-26.19)

Xóa án cổ-sát không giải quyết được (21.1-21.9)

21¹“Nếu người ta tìm thấy một người bị giết nằm trong vùng đất trống mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ban cho người làm sở-hữu, và không biết ai đã đánh hạ nó, ²thì các trưởng-lão của người và các thẩm-phán của người sẽ đi ra và đo khoảng cách đến các thành xung-quanh người bị giết đó. ³Và sẽ rằng thành gần nhất người bị giết ấy, nghĩa là, các trưởng-lão của thành đó, sẽ bắt một con bò cái tơ từ bầy bò, là con bò đã chưa từng bao giờ bị bắt làm việc và đã chẳng bị tròng một cái ách nào để kéo; ⁴và các trưởng-lão của thành đó sẽ dẫn con bò cái tơ ấy xuống một thung-lũng có nước chảy, đã chẳng được cày hay được gieo giống, và sẽ bê cổ con bò cái tơ ấy ở đó trong thung-lũng. ⁵Đoạn các thầy tế-lễ, các con trai Lê-vi, sẽ đến gần, vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã chọn họ để phụng-sự Ngài và để chúc phước nhân danh Đức GIA-VÊ; và mỗi tranh-tụng và mỗi cú đánh sẽ tùy theo miệng của họ. ⁶Và tất cả các trưởng-lão của thành gần nhất người bị giết sẽ rửa tay của họ trên con bò tơ cái có cổ bị bê gãy trong thung-lũng; ⁷và họ sẽ trả lời và nói: ‘Tay chúng con đã không làm đổ máu này, mắt chúng con đã chẳng thấy nó.’ ⁸Xin bao phủ ở trên, xin chuộc tội cho dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, dân mà Chúa đã chuộc, Đức GIA-VÊ ôi, và xin đừng để tội-lỗi về máu vô-tội này ở giữa dân Y-sơ-ra-ên của Chúa.’ Và sự phạm tội làm đổ máu này sẽ được bao phủ ở trên, được chuộc cho họ. ⁹Thế là người sẽ loại bỏ tội-lỗi về máu vô-tội khỏi giữa các người, khi người làm điều đúng theo mắt Đức GIA-VÊ.

Về người nữ bị cầm-tù (21.10-21.14)

¹⁰“Khi người đi ra đánh trận chống lại các kẻ thù của người, và GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người giao-phó chúng vào tay người, và người bắt chúng đi tù, ¹¹và thấy giữa những kẻ bị cầm-tù có một người đàn-bà xinh-đẹp, và có lòng khao-khát vì nàng và muốn lấy nàng làm vợ cho người, ¹²thì

¹nguyên ngữ: ăn

Bài giảng của Môi-se 21.13-22.19

người sẽ đem nàng về nhà mình, và nàng sẽ cạo đầu của nàng và cắt các móng tay của nàng. ¹³Nàng sẽ bỏ khỏi nàng quần-áo tù của nàng và sẽ ở lại trong nhà người, và thương tiếc cha và mẹ của nàng trọn 1 tháng; và sau đó người có thể đi vào trong nàng và là chồng của nàng và nàng sẽ là vợ của người. ¹⁴Và sẽ là: nếu người không được vui với nàng, thì người sẽ để cho nàng đi tùy theo hôn nàng; nhưng chắc-chắn người sẽ không được bán nàng để lấy tiền, người sẽ không được ngược-đãi nàng, bởi vì người đã làm nhục nàng.

Quyền trưởng-tử (21.15-21.17)

15“Nếu một người đàn-ông có 2 vợ, bà này được yêu và bà kia bị ghét, và cả bà được thương lẫn bà bị ghét đều sinh con trai cho hắn, nếu con trai đầu lòng thuộc về bà vợ bị ghét, ¹⁶thì sẽ là: trong ngày hắn lập con trai của hắn để thừa-kế thứ hắn có, hắn không thể lập đứa con của bà vợ được thương làm con đầu lòng trước đứa con của bà vợ bị ghét, vì nó là con đầu lòng. ¹⁷Nhưng hắn sẽ thừa-nhận đứa đầu lòng, đứa con trai của bà vợ bị ghét, bằng việc cho nó gấp đôi phần chia của tất cả những thứ mà hắn có, vì nó là sự bắt đầu của sức lực của hắn; thuộc về nó là quyền trưởng-tử.

Hình-phạt cho đứa con trai ương-ngạnh và dấy loạn (21.18-21.21)

18“Nếu có một người đàn-ông nào có đứa con trai ương-ngạnh và dấy loạn không muốn vâng lời cha nó hay mẹ nó, và khi chúng trừng-phạt nó, thậm-chí nó chẳng muốn nghe họ, ¹⁹thì cha và mẹ của nó sẽ tóm bắt nó, và đưa nó ra tới các trưởng-lão của thành nó và tới cổng của chỗ nó. ²⁰Và chúng sẽ nói với các trưởng-lão của thành nó: ‘Con trai này của chúng tôi ương-ngạnh và dấy loạn, nó không muốn vâng lời chúng tôi, nó là một đứa ham ăn và một kẻ nghiện rượu.’ ²¹Đoạn tất cả các người đàn-ông của thành nó sẽ ném đá nó đến chết; thế là người sẽ loại bỏ kẻ xấu khỏi giữa các người; và tất cả Y-sơ-ra-ên sẽ nghe về điều đó và kinh-sợ.

Chôn thầy tử-tội bị treo (21.22-21.23)

22“Và nếu một kẻ phạm tội đáng chết, và hắn bị giết chết, và người treo hắn trên cây, ²³xác của hắn sẽ không được treo suốt đêm trên cây, nhưng chắc-chắn người sẽ chôn hắn trong cùng một ngày (vì kẻ bị treo là sự rửa-sả của Đức Chúa TRỜI), để người không làm ô uế đất của người mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người làm của thừa-kế.

Giúp các người láng-giềng (22.1-22.4)

22¹“Người sẽ không được thấy con bò của anh em người hay con chiên của anh đi lạc, và anh mình trốn chúng⁽¹⁾; chắc-chắn người sẽ dẫn chúng về cho anh em của người. ²Và nếu anh em của người không ở gần người, hay nếu người không biết anh, thì người sẽ dẫn nó về nhà của người, và nó sẽ ở lại với người cho đến khi anh em của người tìm

ra nó; lúc đó người sẽ trả nó lại cho anh. ³Và người sẽ làm như vậy với con lừa của anh, người sẽ làm một cách như vậy với quần-áo của anh, người sẽ làm giống như vậy với một cái gì anh em của người đã mất và người đã tìm thấy. Người sẽ không được phép ăn mình. ⁴Người sẽ không được thấy con lừa của anh em của người hay con bò của anh ngã xuống trên đường, và anh mình tránh chúng; chắc-chắn người sẽ giúp-đỡ anh để đỡ chúng dậy.

Các quy-luật linh tinh (22.5-22.12)

5“Người đàn-bà sẽ không được mặc quần-áo đàn-ông, người đàn-ông cũng sẽ không được mặc quần-áo đàn-bà; vì hễ ai làm các điều này là một kẻ đáng ghét đối với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người.

6“Khi người tình-cờ bắt gặp một ổ chim dọc đường, trên cây hay trên mặt đất, có chim con hay trứng, và chim mẹ ấp chim con hay trứng, người sẽ không được bắt chim mẹ với chim con; ⁷chắc-chắn người sẽ cho chim mẹ đi, nhưng chim con người có thể bắt cho người, để người được tốt lành, và để người có thể kéo dài các ngày của người.

8“Khi người cất nhà mới, người sẽ làm một lan can cho mái nhà của người, để người không đem tội làm đổ máu lên nhà của người nếu có người nào té xuống từ nó.

9“Người sẽ không được gieo vườn nho của người với 2 loại hạt giống, e rằng tất cả sản-phẩm của hạt giống mà người đã gieo, và sự tăng thêm của vườn nho thành ô-úế. ¹⁰Người sẽ không được cày với một con bò và một con lừa với nhau. ¹¹Người sẽ không được mặc đồ kết-hợp len và vải lanh với nhau.

12“Người sẽ làm cho người các nùm tua nơi bốn góc y-phục của người mà người bao phủ người.

Các vi-phạm các luật hôn-phối (22.13-23.1a)

13“Nếu có người đàn-ông lấy vợ và đi vào trong nàng và rồi ghét nàng, ¹⁴và cáo buộc nàng với các hành vi nhục-nhã và tung tiếng xấu ra ngoài chồng nàng, và nói: ‘Tôi đã lấy người đàn-bà này, nhưng khi tôi đến gần nó, tôi đã không thấy nó còn trinh,’ ¹⁵thì, thân-phụ của người con gái ấy và mẹ nàng sẽ lấy và trưng ra chứng-cớ của sự đồng-trinh của người con gái ấy cho các trưởng-lão của thành tại nơi cổng. ¹⁶Và cha của người con gái ấy sẽ nói với các trưởng-lão: ‘Tôi đã ban con gái của tôi cho người đàn-ông này để làm vợ, nhưng anh ta đã ghét nó; ¹⁷và kia, anh ta đã cáo buộc nó với các hành vi nhục-nhã, rằng: “Tôi đã không thấy con gái của ông còn trinh.” Nhưng đây là các chứng-cớ của sự đồng-trinh của con gái tôi.’ Và họ sẽ trải quần-áo trước mặt các trưởng-lão của thành.

18Thế là các trưởng-lão của thành đó sẽ bắt người đàn-ông ấy và trừng-phạt hắn, ¹⁹và họ sẽ phạt hắn 100 sét-kèm bằng bạc và trao nó cho cha của người con gái ấy, vì hắn đã gây một tiếng xấu ra ngoài chồng một cô gái đồng-trinh của Y-sơ-ra-ên. Và nàng sẽ ở lại làm vợ hắn; hắn không thể đuổi nàng

¹nghĩa là: nhắm mắt ngó lơ

đi trọn các ngày của hắn. ²⁰Nhưng nếu vấn-đề này là thật, rằng người ta đã chẳng thấy cô gái ấy còn trinh, ²¹thì họ sẽ đem cô gái ấy ra đến ô cửa nhà của cha cô, và các người đàn-ông thành của cô sẽ ném đá nó để nó chết, vì nó đã phạm một hành-động điên-rồ trong Y-sơ-ra-ên, bằng việc chơi trò làm dĩ trong nhà của cha nó; như vậy người sẽ thanh-lọc kẻ xấu-xa khỏi giữa các người.

22“Nếu một người đàn-ông bị bắt gặp nằm với người đàn-bà có chồng, thì cả hai sẽ chết, người đàn-ông nằm với người đàn-bà đó, và người đàn-bà đó; như vậy người sẽ thanh-lọc kẻ xấu-xa khỏi Y-sơ-ra-ên.

23“Nếu có một người con gái còn trinh được hứa-hôn với một người đàn-ông, và một người đàn-ông khác bắt gặp cô ta trong thành và nằm với cô ta, ²⁴thì các người sẽ đem cả hai ra tới cổng của thành đó và các người sẽ ném đá chúng để chúng chết; người con gái đó, vì cô ta đã chẳng kêu la trong thành, và người đàn-ông đó, vì anh ta đã xúc phạm vợ người láng-giềng của hắn. Như vậy người sẽ thanh-lọc kẻ xấu-xa khỏi giữa các người. ²⁵Nhưng nếu ở ngoài đồng, người đàn-ông đó bắt gặp người con gái được hứa-hôn, và người đàn-ông đó cưỡng-dâm cô và nằm với cô, thì chỉ người đàn-ông nằm với cô ta sẽ chết. ²⁶Nhưng người sẽ không được làm gì người con gái đó hết; không có một tội gì trong người con gái đó mà đáng chết, vì y như một người chỗi dậy chống lại người láng-giềng của hắn và giết người ấy, trường-hợp này cũng thế. ²⁷Khi hắn đã bắt gặp cô ta ngoài đồng, người con gái đã hứa hôn ấy đã kêu la, nhưng đã chẳng có ai cứu cô ta.

28“Nếu một người đàn-ông bắt gặp một người con gái còn trinh, không được hứa hôn, và tóm lấy cô và nằm với cô và họ bị khám-phá, ²⁹thì người đàn-ông nằm với cô ta sẽ cho cha của người con gái đó 50 sét-kèm bằng bạc, và cô ta sẽ trở thành vợ của anh ta bởi vì anh ta đã hãm-hiếp cô ta; anh ta không thể ly-đi cô ta trọn các ngày của hắn.

23^{1a}“Một người đàn-ông sẽ không được lấy vợ của cha hắn ngõ hầu hắn sẽ không được đờ vấy⁽¹⁾ của cha hắn ra.

Thánh-đường (23.1b-23.8)

23^{1b}“Không một kẻ nào bị thương vì các hòn đá bị đè bẹp, hay vì bộ phận đàn-ông của hắn bị cắt mất, sẽ được vào hội-đồng của Đức GIA-VÊ. ²Không một đứa con hoang nào sẽ được vào hội-đồng của Đức GIA-VÊ; không một kẻ nào trong các con cháu của hắn, ngay cả đến thế-hệ thứ mười, sẽ được vào hội-đồng của Đức GIA-VÊ.

³“Không một người Am-môn hay Mô-áp nào sẽ được vào hội-đồng của Đức GIA-VÊ; cũng không một kẻ nào trong con cháu của chúng, ngay cả đến thế-hệ thứ mười, sẽ bao giờ được vào hội-đồng của Đức GIA-VÊ, ⁴bởi vì chúng đã chẳng đón các người

vời bánh và nước trên đường đi khi các người đi ra từ Ê-díp-tô, và vì chúng đã thuê chống lại người Bi-lê-am con trai Bê-ô, từ Phê-tô-rơ thuộc Mê-sô-bô-ta-mi, để rửa-sả người. ⁵Tuy nhiên, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã chẳng muốn lắng nghe Bi-lê-am, nhưng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã biến lời rửa-sả thành một sự chúc phước cho người bởi vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã yêu-thương người. ⁶Người sẽ không bao giờ phải tìm kiếm sự hòa hoãn của chúng hay sự thịnh-vượng của chúng trọn các ngày của người.

⁷“Người sẽ không được ghét người Ê-đôm, vì hắn là anh em của người; người sẽ không được ghét một người Ê-díp-tô, bởi vì người đã là một người lạ trong đất hắn. ⁸Các con trai thuộc về thế-hệ thứ ba được sinh ra cho chúng có thể vào hội-đồng của Đức GIA-VÊ.

Các trại (23.9-23.14)

⁹“Khi người đi ra thành một đoàn quân chống lại các kẻ thù của người, thì người sẽ giữ mình tránh mọi điều xấu-xa. ¹⁰Nếu trong các người có một người nào ô-úe vì có sự xuất trong ban đêm, thì hắn phải đi ra bên ngoài trại; hắn không thể đến tới giữa trại⁽²⁾. ¹¹Nhưng sẽ là khi buổi chiều gần đến, hắn sẽ tắm hắn bằng nước, và lúc mặt trời lặn, hắn mới có thể đến tới giữa trại. ¹²Người cũng sẽ có một chỗ ngoài trại và đi ra ngoài đó, ¹³và người sẽ có cây cọc trong các dụng-cụ của người, và sẽ là: khi người ngồi xuống ở ngoài, người sẽ dùng nó để đào lỗ và sẽ xoay và lấp phần của người lại. ¹⁴Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người bước đi giữa trại của người để giải-thoát người và để giao kẻ thù của người trước mặt người, bởi vậy trại của người phải là thánh; và Ngài phải không thấy sự trần-truồng của bất cứ cái gì giữa người và Ngài quay đi khỏi người.

Các quy-luật linh tinh (23.15-23.25)

¹⁵“Người sẽ không được giao một kẻ nô-lệ lại cho chủ của nó, là kẻ đã giải-thoát mình khỏi chủ của mình mà đến cùng người. ¹⁶Nó sẽ sống với người, giữa các người, trong chỗ mà nó sẽ chọn trong một công thuộc về những công của người, nơi làm nó vui lòng; người sẽ không được đối-xử tệ với nó.

¹⁷“Không có một đứa con gái Y-sơ-ra-ên nào sẽ là đi cúng-tế, cũng không có một đứa con trai Y-sơ-ra-ên nào sẽ là đi cúng-tế. ¹⁸Người sẽ không được đem lợi tức của con đi hay tiền-công của con chớ⁽³⁾ vào trong nhà của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người làm một của-lễ tự-nguyện, vì cả hai điều này là điều đáng ghét đối với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người.

¹⁹“Người sẽ không được tính lời cùng anh em của người: tiền lời trên tiền, thức ăn, hay một vật gì có thể cho mượn được để lấy lời. ²⁰Người có thể tính lời cùng một người nước ngoài, nhưng cùng anh em

¹nghĩa là: xâm-phạm quyền làm chồng của cha mình

²hay: trở lại trại

³hay: của đi đực hay điếm

Bài giảng của Môi-se 23^{1b}.21-25.3

của người, người sẽ không được tính lời, ngõ hầu GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người có thể ban phước cho người trong tất cả sự với tới của bàn tay người trong xứ mà người sắp vào để chiếm-hữu nó.

21“Khi người lập một lời thề cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, người sẽ không được trì hoãn làm nó, vì nó sẽ là tội trong người, vì chắc-chắn GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ buộc người phải làm nó. 22Tuy nhiên, nếu người kèm lại việc thề, nó sẽ không là tội trong người. 23Người sẽ thận-trọng làm điều đi ra từ các môi của người, y như người đã tự nguyện thề cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, điều người đã nói với cái miệng của người.

24“Khi người đi vào vườn nho của người láng-giềng của người, thì người có thể ăn nho theo sự thỏa-mãn của hồn người⁽¹⁾, nhưng người sẽ không được bỏ một trái nho nào vào trong giỏ của người. 25Khi người đi vào hạt lúa đang trổ của người láng-giềng của người, thì người có thể dùng tay của người bứt các bông lúa, nhưng người sẽ không được cầm và dùng lưỡi liềm trong hạt lúa đang trổ của người láng-giềng người.

Luật về ly-dị, về người mới cưới vợ (24.1-24.5)

24¹“Khi một người đàn-ông lấy vợ và cưới cô ấy, và xảy ra, nếu cô ấy không tìm được ân-huệ trong mắt của hắn vì hắn đã thấy vài cách cư-xử không đúng-đắn nào đó của cô, và hắn viết cho cô một chứng-thư ly-dị và đặt trong tay cô, và đuổi cô ra khỏi nhà của hắn, ²và cô bỏ nhà hắn đi và đi và trở thành vợ của một người đàn-ông khác, ³và nếu người chồng sau ghét cô và viết cho cô một chứng-thư ly-dị và đặt trong tay cô và đuổi cô ra khỏi nhà của hắn, hay nếu người chồng sau chết, là kẻ đã lấy cô ấy làm vợ, ⁴thì người chồng trước của cô, là kẻ đã đuổi cô đi, không được lấy lại cô ấy một lần nữa để làm vợ, vì cô ấy đã bị ô-úe; vì đó là một điều đáng ghét trước mặt Đức GIA-VÊ, và người sẽ không được đem tội đến trên đất mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người làm của kẻ-thừa.

5“Khi một người đàn-ông lấy vợ mới, hắn sẽ không được nhập ngũ, cũng không được trao cho một nhiệm-vụ gì; hắn sẽ được tự-do ở nhà 1 năm và sẽ ban hạnh-phúc cho người vợ của hắn mà hắn đã lấy.

Các qui-luật linh tinh (24.6-25.19)

6“Không ai sẽ được lấy thớt cối tay hoặc thớt cối ở phần trên làm vật cầm-cổ, vì kẻ đó muốn lấy một mạng sống làm vật cầm-cổ.

7“Nếu một kẻ nào bị bắt gặp đang ăn trộm một người anh em của hắn trong các con trai Y-sơ-ra-ên, và kẻ ấy cư-xử với người đó một cách hung-bạo, hay bán người đó, thì kẻ trộm ấy sẽ chết; thế là người sẽ thanh-lọc các kẻ xấu khỏi giữa các người.

8“Hãy cẩn thận coi chừng dấu-hiệu của bệnh phung,

rằng các người chuyên tâm giữ và làm theo mọi điều mà các thầy tế-lễ Lê-vi sẽ dạy-dỗ các người; như ta đã truyền cho họ, các người sẽ thận-trọng thực-hiện như thế. 9Hãy nhớ lại điều GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã gây ra cho Mi-ri-am trên đường đi khi các người ra khỏi Ê-díp-tô.

10“Khi người cho láng-giềng của người mượn một thứ gì đó, người sẽ không được vào nhà của hắn để lấy vật cầm-cổ của hắn. 11Người sẽ ở lại bên ngoài, và kẻ mà người cho mượn sẽ đem vật cầm-cổ ra cho người. 12Nếu kẻ đó là một người nghèo, người sẽ không được ngủ với vật cầm-cổ của hắn. 13Khi mặt trời lặn, người hắn sẽ trả vật cầm-cổ đó lại cho hắn, để hắn có thể ngủ trong áo-xống của hắn và chúc phước người; và nó sẽ là sự công-chính cho người trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người.

14“Người sẽ không được áp-bức một kẻ tội-tử làm thuê nghèo và thiếu-thốn, bắt luận *hắn là* một anh em của người hay là một người lạ ở trong xứ của người trong các công của người. 15Người sẽ trả cho hắn tiền công của hắn vào ngày của hắn mà mặt trời chẳng được đi xuống trên hắn, vì hắn nghèo và đặt hồn hắn trên đó; để hắn có thể không khóc cùng Đức GIA-VÊ chống người và điều đó trở thành tội trong người.

16“Cha sẽ không bị giết vì con trai của mình, con trai cũng sẽ không bị giết vì cha của mình; mỗi người sẽ bị giết vì tội của riêng mình.

17“Người sẽ không được làm hỏng công-lý của một người lạ hay một kẻ mồ côi, cũng sẽ không được cầm-cổ y-phục của một bà góa. 18Nhưng người sẽ nhớ rằng người đã là một kẻ nô-lệ trong Ê-díp-tô, và rằng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã chuộc người khỏi đó; bởi vậy ta đang truyền cho người phải làm điều này.

19“Khi người thu-hoạch mùa gặt của người trong cánh đồng của người và đã quên một bó lúa ngoài đồng, người sẽ không được đi trở lại để lấy nó; nó sẽ cho người lạ, cho kẻ mồ côi, và cho đàn-bà góa, để GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người có thể ban phước cho người trong tất cả việc làm của những bàn tay người. 20Khi người đập cây ô-li-ve của người, người sẽ không được đập và soát những cành cây một lần nữa, nó sẽ để cho người lạ, cho kẻ mồ côi, và cho đàn-bà góa. 21Khi người thu gom trái nho của vườn nho người, người sẽ không được rà soát nó một lần nữa; nó sẽ cho người lạ, cho kẻ mồ côi, và cho đàn-bà góa. 22Và người sẽ nhớ rằng người đã là một kẻ nô-lệ trong xứ Ê-díp-tô; bởi vậy ta đang truyền cho người phải làm điều này.

Các qui-luật linh tinh (25.1-25.19)

25¹“Nếu có sự tranh-tụng giữa nhiều người và chúng đi tới để được phán-xét, và họ phán-xét chúng, và họ biện-minh người công-chính và kết-án kẻ gian-ác, ²thì sẽ là: nếu đũa gian-ác đáng bị đánh đòn, thì vị thăm-phán sẽ bắt nó nằm xuống và bị đánh đòn trong sự hiện-diện của ông với số đòn tùy theo lỗi của nó. ³Người có thể đánh nó

¹hay: cho đến khi người hoàn-toàn thỏa-mãn

tôi đã 40 lần, e rằng người sẽ quát nó nhiều hơn số này, và người anh em của người bị làm mất phẩm-giá trước mắt của người.

4“Người sẽ không được khớp miệng con bò trong khi nó đang đạp lúa.

5“Khi anh em *ruột* sống với nhau và một người trong họ chết và không có con trai nào, vợ của người chết ấy sẽ không được lấy một người đàn-ông lạ ngoài *gia-đình* đó. Người em trai chồng của bà sẽ đi vào trong bà và lấy bà làm vợ mình và làm nhiệm-vụ của một người em chồng đối với bà. 6Và sẽ là: đứa con đầu lòng mà bà sinh sẽ đứng trên tên của người anh đã chết của hân, để tên của người không có thể bị xóa bỏ khỏi Y-sơ-ra-ên. 7Nhưng nếu người đàn-ông đó không muốn lấy vợ của anh mình, thì vợ của người anh hân sẽ đi lên tới công đền cùng các trưởng-lão và nói: ‘Người em trai của chồng tôi không chịu thiết-lập một danh cho anh của hân trong Y-sơ-ra-ên, hân không sẵn lòng nhiệm-vụ của một người em chồng đối với tôi.’ 8Lúc ấy các trưởng-lão của thành hân sẽ gọi hân đến và nói chuyện với hân. Và nếu hân cứ khăng-khăng và nói: ‘Tôi không muốn lấy bà ấy,’ 9thì người vợ của anh hân sẽ đến cùng hân trong cái nhìn của các trưởng-lão và lột dép hân ra khỏi chân hân và nhổ nước bọt trên mặt của hân; và bà sẽ trả lời và nói: ‘Phải làm như vậy cho người đàn-ông chẳng dựng nên nhà của anh mình.’ 10Và trong Y-sơ-ra-ên, tên của hân sẽ được gọi là ‘Nhà của kẻ có chiếc dép bị lột.’

11“Nếu 2 người đàn-ông, một người và anh-em của hân, đang vật lộn nhau, và vợ của một người đến gần để giải-cứu chồng của mình khỏi tay kẻ đang đánh chồng mình, và đưa tay mình ra và chụp bộ phận sinh-dục của người đánh, 12thì người sẽ chặt mất bàn tay bà; mất người sẽ không được tỏ sự thương-hại.

13“Người sẽ không được có trong bao của người 2 quả cân khác nhau, một lớn và một nhỏ. 14Người sẽ không được có trong nhà của người 2 ê-pha khác nhau, một lớn một nhỏ. 15Người sẽ có một quả cân đúng và đủ; người sẽ có một ê-pha đúng và đủ, để các ngày của người có thể được kéo dài trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người. 16Vì mọi kẻ làm các điều này, mọi kẻ hành-động không đúng là kẻ đáng ghét đối với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người.

17“Hãy nhớ điều mà A-ma-léc đã gây ra cho người dọc đường khi các người ra đến từ Ê-díp-tô, 18thể nào nó đã đón người dọc đường và tấn-công giữa các người, tất cả những kẻ tụt hậu ở phía sau của người khi người đã mệt lữ và lả đi; và nó đã chẳng kinh-sợ Đức Chúa TRỜI. 19Bởi vậy sẽ xảy ra: khi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã cho người sự nghi-ngợi khỏi tất cả các kẻ thù vây quanh của người, trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người làm của thừa-kế để chiếm-hữu nó, người sẽ xóa bỏ ký ức về A-ma-léc khỏi dưới trời; người không được quên.

Của-lẽ các sản-vật đầu mùa (26.1-26.11)

26¹“Rồi sẽ là: khi người vào xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người làm của thừa-kế, và người chiếm-hữu nó và sống trong nó, 2rằng: người sẽ lấy một chút từ *sản-vật đầu mùa* của tất cả thổ sản mà người sẽ thu hoạch từ xứ người mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người, và người sẽ để nó trong cái giỏ và đi tới chỗ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người chọn để thiết-lập danh Ngài. 3Và người sẽ đi đến thầy tế-lễ đương nhiệm vào lúc đó, và nói với người: ‘Tôi tuyên-bố ngày này cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của thầy rằng tôi đã vào xứ mà Đức GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ của chúng ta để cho chúng ta.’ 4Lúc ấy thầy tế-lễ sẽ lấy cái giỏ đó từ tay người và để nó xuống trước bàn-thờ của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. 5Và người sẽ trả lời và nói trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người: ‘Tổ-phụ con đã là một người A-ram lang-thang, và cụ đã đi xuống tới Ê-díp-tô và tạm-trú ở đó số ít; nhưng ở đó cụ đã trở thành một dân-tộc vĩ-đại, phi-thường, và đông-đáo. 6Và dân Ê-díp-tô đã đối xử với chúng con tàn-nhân và đã làm chúng con khôn-khô, và đã áp đặt lao-động khó nhọc trên chúng con. 7Lúc đó chúng con đã khóc cùng Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ chúng con, và Đức GIA-VÊ đã nghe tiếng chúng con và đã thấy chúng con khôn-khô và công-việc vất-vả của chúng con và sự áp-bức chúng con; 8và Đức GIA-VÊ đã đem chúng con ra khỏi Ê-díp-tô với một bàn tay phi-thường và một cánh tay vươn ra và với sự khủng-khiếp vĩ-đại, và với các dấu lạ và các điều diệu-kỳ; 9và Ngài đã đem chúng con đến chỗ này, và đã cho chúng con xứ này, một xứ chảy sữa và mật. 10Và bây giờ kìa, con đã mang đến thổ sản đầu tiên mà Chúa, ôi Đức GIA-VÊ, đã cho con.’ Và người sẽ để nó xuống trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, và thờ-lạy trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; 11và người và người Lê-vi và người lạ ở giữa các người sẽ vui-mừng trong tất cả điều lành mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã cho người và gia-hộ người.

Của-lẽ một-phần-mười (26.12-26.15)

12“Khi người đã dâng xong tất cả một-phần-mười của số lượng tăng thêm của người trong năm thứ ba, năm có việc dâng một-phần-mười, thì người sẽ ban nó cho người Lê-vi, cho người lạ, cho kẻ mồ-côi và cho đàn-bà góa, để họ được ăn ở trong các công của người và được thỏa mãn. 13Và người sẽ nói trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người: ‘Con đã đời *phần* thánh khỏi nhà con, và cũng đã ban nó cho người Lê-vi và người lạ, kẻ mồ-côi và đàn-bà góa, theo tất cả các điều-răn của Chúa mà Chúa đã truyền cho con; con đã chẳng vi-phạm hay quên một điều-răn nào của Chúa. 14Con đã chẳng ăn nó trong khi con đang trong tang-chế, con cũng đã chẳng đời một *phần* nào của nó trong khi con đã ô-uế, cũng đã chẳng dâng một *phần* nào của nó cho người chết. Con đã lắng nghe tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI con; con đã làm theo tất cả mà Chúa đã truyền

Bài giảng của Môi-se 26.15-28.2

cho con. ¹⁵Xin nhìn xuống từ chỗ ngự thánh của Chúa, từ trời, và xin ban phúc cho dân Y-sơ-ra-ên của Chúa và *cho* xứ Chúa đã cho chúng con, một xứ chảy sữa và mật, như Chúa đã thề cùng tổ-phụ chúng con.’

Giữ luật-pháp của Đức Chúa Trời (26.16-26.19)

16“Ngày nay, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người truyền cho người phải thực-hành các quy-chế và các mạng-lệnh này. Bởi vậy người sẽ thận-trọng thực-hành chúng với hết tâm của người và với hết hồn của người. ¹⁷Hôm nay người đã tuyên-bố: Đức GIA-VÊ là Đức Chúa TRỜI của người, và bước đi trong các đường-lối của Ngài và giữ các quy-chế của Ngài, các điều-răn của Ngài và các mạng-lệnh của Ngài, và lắng nghe tiếng của Ngài. ¹⁸Và Đức GIA-VÊ hôm nay đã tuyên-bố người là dân của Ngài, một sở-hữu được trân quý, như Ngài đã hứa cùng người, và giữ tất cả các điều-răn của Ngài; ¹⁹và đặt người cao hơn tất cả các dân-tộc mà Ngài đã dựng lên cho sự ca-tụng, danh tiếng, và danh-dự; và rằng người sẽ là một dân được biệt ra cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, như Ngài đã phán.”

6. Các hậu-quả của sự tuân-phục và bất-tuân (27.1-28.69)

Đài kỷ-niệm cho luật-pháp của Đức Chúa Trời (27.1-27.10)

27¹Đoạn Môi-se và các trưởng-lão Y-sơ-ra-ên giao phó cho dân, nói: “Hãy giữ tất cả các điều-răn mà ta truyền cho các người hôm nay. ²Vì vậy sẽ vào cái ngày khi các người qua sông Giô-đanh tới xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người, rằng người sẽ dựng lên cho người các hòn đá lớn, và phết vôi lên chúng ³và viết trên chúng tất cả các lời của luật-pháp này, khi người vượt qua, để người có thể vào xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người, một xứ chảy sữa và mật, như Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ người, đã phán cùng người. ⁴Vì vậy sẽ là: khi các người qua sông Giô-đanh, các người sẽ dựng lên trên núi Ê-banh, các hòn đá này, như ta đang truyền cho các người hôm nay, và người sẽ phết vôi lên chúng. ⁵Hơn nữa, người sẽ xây ở đó một bàn-thờ cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, một bàn-thờ bằng các hòn đá; người sẽ không được nâng một dụng-cụ bằng sắt lên trên chúng. ⁶Người sẽ xây bàn-thờ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người bằng các hòn đá nguyên⁽¹⁾; và người sẽ dâng các của-lễ thiêu cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người trên nó; ⁷và người sẽ hiến-tế các của-lễ bình-an và ăn ở đó, và người sẽ vui-mừng trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. ⁸Và người sẽ viết trên các hòn đá đó tất cả các lời của luật-pháp này rất rõ-ràng.”

⁹Đoạn Môi-se và các thầy tế-lễ Lê-vi nói với tất cả Y-sơ-ra-ên, rằng: “Hãy im-lặng và lắng nghe, Y-sơ-ra-ên ôi! Ngày nay, người đã trở thành một dân-tộc

cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. ¹⁰Bởi vậy người sẽ lắng nghe tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, và thực hành các điều-răn của Ngài và các quy-chế của Ngài mà ta truyền cho người hôm nay.”

Những người Lê-vi hô to 12 lời rửa-sá (27.11-27.26)

11Môi-se cũng giao phó cho dân vào ngày đó, rằng: ¹²“Khi các người vượt sông Giô-đanh, những chi-tộc này sẽ đứng trên núi Ga-ri-xim để chúc phúc dân: Si-mê-ôn, Lê-vi, Giu-đa, Y-sa-ca, Giô-sép, và Bên-gia-min. ¹³Và cho lời rửa-sá, các chi-tộc này sẽ đứng trên núi Ê-banh: Ru-bên, Gát, A-se, Sa-bu-lôn, Đan, và Nép-ta-li. ¹⁴Các người Lê-vi lúc đó sẽ trả lời và nói với tất cả các người Y-sơ-ra-ên với tiếng lớn:

15“Rửa-sá thay kẻ làm tượng hay ảnh đúc, một điều đáng tởm đối với Đức GIA-VÊ, việc làm bằng tay của thợ thủ-công, và dựng nó lên trong bí-mật.” Và mọi người sẽ trả lời và nói: ‘A-men.’

16“Rửa-sá thay kẻ làm mắt danh-dự cha hay mẹ của hân.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

17“Rửa-sá thay kẻ dời trụ ranh-giới của người láng-giềng của hân.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

18“Rửa-sá thay kẻ làm cho một người mù lạc lối trên đường lộ.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

19“Rửa-sá thay kẻ làm méo mó công-lý phải cho người nước ngoài, kẻ mồ côi, và đàn-bà góa.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

20“Rửa-sá thay kẻ nằm với vợ của cha hân, bởi vì nó đã dờ ra vấy của cha nó.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

21“Rửa-sá thay kẻ nằm với bất cứ một con thú nào.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

22“Rửa-sá thay kẻ nằm với chị em gái của hân, con gái của cha hân hay của mẹ hân.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

23“Rửa-sá thay kẻ nằm với mẹ vợ của hân.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

24“Rửa-sá thay kẻ đánh người láng-giềng của hân trong bí-mật.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’”

25“Rửa-sá thay kẻ nhận hối-lộ để đánh hạ người vô-tội.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

26“Rửa-sá thay kẻ không xác-nhận các lời của luật-pháp này bằng việc thực-hành chúng.’ Và mọi người sẽ nói: ‘A-men.’

Các phúc lành cho sự vâng-phục (28.1-28.14)

28¹“Bây giờ sẽ là, nếu người sẽ chú ý lắng nghe tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, thận-trọng thực-hành tất cả các điều-răn của Ngài mà ta truyền cho người hôm nay, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người sẽ đặt người cao ở trên tất cả các dân-tộc của trái đất. ²Và tất cả các

¹nghĩa là: không đèo, không đục

phước-lành này sẽ đến trên người và bắt kịp người, nếu người sẽ lắng nghe tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI người. ³Sẽ được phước *khi* người ở trong thành, và sẽ được phước *khi* người ở ngoài đồng. ⁴Sẽ được phước trái của từ-cung của người và trái của đất người và trái của thú-vật của người, sự tăng thêm của bầy bò của người và các con nhỏ của bầy chiên người. ⁵Sẽ được phước cái giỏ của người và cái chậu nhỏ bột của người. ⁶Sẽ được phước khi người đi vào, và sẽ được phước khi người đi ra.

⁷“Đức GIA-VÊ sẽ khiến các kẻ thù của người các kẻ chỗi dậy chống lại người bị đánh trước mặt người; chúng sẽ đi ra chống người 1 đường và sẽ chạy trốn khỏi người 7 đường. ⁸Đức GIA-VÊ sẽ truyền phước-lành trên người trong các kho của người và trong mọi điều mà người đặt tay người vào, và Ngài sẽ ban phước cho người trong xứ mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người cho người. ⁹Đức GIA-VÊ sẽ lập người làm một dân thánh cho Ngài, như Ngài đã thề cùng người, nếu người giữ các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, và bước đi trong các lối của Ngài. ¹⁰Thế là tất cả các dân-tộc của trái đất sẽ thấy rằng danh GIA-VÊ được gọi trên người; và họ sẽ sợ người. ¹¹Và Đức GIA-VÊ sẽ làm cho người phát-đạt nhiều, trái của từ-cung người có nhiều và trái của thú-vật người có nhiều và trái của đất người có nhiều, trong xứ mà Đức GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ người để cho người. ¹²Đức GIA-VÊ sẽ mở cho người nhà kho tốt của Ngài, các tầng trời, để ban mưa cho đất của người trong mùa của nó và để ban phước cho mọi việc làm của bàn tay người; và người sẽ cho nhiều quốc-gia vay nhưng người sẽ không mượn. ¹³Và Đức GIA-VÊ sẽ làm người thành đầu và không thành đuôi, và người sẽ chỉ ở trên cao, và người sẽ chẳng ở bên dưới, nếu người lắng nghe theo các điều-răn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người, mà ta giao phó cho người hôm nay, để giữ và thận-trọng thực-hành chúng, ¹⁴và chớ quay qua một bên khỏi bất cứ một lời nào mà ta truyền cho người hôm nay, về bên hữu hay về bên tả, để đi theo các thân khác để phục-dịch chúng.

Rủa-sả cho sự không vâng phục (28.15-28.69)

¹⁵“Nhưng sẽ xảy ra, nếu người không chịu lắng nghe tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người để tuân theo để thực-hành tất cả các điều-răn của Ngài và các luật-lệ của Ngài, mà ta giao phó cho người hôm nay, rằng tất cả những lời rủa-sả này sẽ đến trên người và bắt kịp người. ¹⁶Sẽ bị rủa-sả *khi* người ở trong thành và sẽ bị rủa-sả *khi* người ở ngoài đồng. ¹⁷Sẽ bị rủa-sả cái giỏ người và cái chậu nhỏ bột của người. ¹⁸Sẽ bị rủa-sả trái của từ-cung người và trái của đất người, sự tăng thêm của bầy bò người và những con nhỏ của bầy chiên người. ¹⁹Sẽ bị rủa-sả khi người đi vào, và sẽ bị rủa-sả khi người đi ra.

²⁰“GIA-VÊ sẽ giáng trên người những rủa-sả, lộn xộn, và khiển-trách, trong mọi việc vượn tới của bàn tay của người mà người có làm, cho đến khi người bị hủy-diệt và cho đến khi người diệt-vong nhanh

chóng, vì sự xấu-xa của những việc làm của người, vì người đã bỏ rơi Ta. ²¹Đức GIA-VÊ sẽ khiến dịch-hạch bám chặt vào người cho đến khi Ngài đã tiêu-hủy người khỏi xứ, nơi người đang vào để chiếm-hữu nó. ²²Đức GIA-VÊ sẽ đánh người với bệnh thối rữa và với cơn sốt và với viêm-nhiễm và với sức nóng như lửa và với thanh gươm và với bệnh làm tàn rụi cây cối và với nấm mốc sương *hại cây*, và chúng sẽ theo đuổi người cho đến khi người diệt-vong. ²³Và tầng trời ở trên đầu người sẽ là đồng, và trái đất ở dưới người, sắt. ²⁴Đức GIA-VÊ sẽ làm cho mưa của xứ người thành bột và bụi; từ trời nó sẽ sa xuống trên người cho đến khi người bị hủy-diệt. ²⁵Đức GIA-VÊ sẽ khiến người bị đánh trước mặt các kẻ thù của người; người sẽ đi ra 1 đường chống lại chúng, nhưng người sẽ trốn trước mặt chúng 7 đường, và người sẽ là một sự kinh-hoàng cho tất cả những vương-quốc của trái đất. ²⁶Và xác chết của người sẽ là đồ-ăn cho tất cả chim trời và cho thú-vật trái đất, và sẽ chẳng có ai dọ chúng đi.

²⁷“Đức GIA-VÊ sẽ đánh người với các ung-nhot của Ê-díp-tô và với các khối u và với ghê lát và với bệnh ghê ngứa, mà người không thể được lành. ²⁸Đức GIA-VÊ sẽ đánh người với chứng điên và với sự đui mù và với sự rối loạn trong tâm; ²⁹và người sẽ mờ mắt đương trưa, như người mù mờ mắt trong tối, và người sẽ chẳng thịnh-vượng trong các đường-lối của người; nhưng người chỉ sẽ bị áp-bức và bị cướp liên-miên, mà không có ai cứu người. ³⁰Người sẽ đính-hôn với vợ người, song một người đàn-ông khác sẽ hãm-hiếp nàng; người sẽ xây nhà, song người sẽ không được sống trong đó; người sẽ trồng vườn nho, song người sẽ không được dùng trái của nó. ³¹Con bò của người sẽ bị giết thịt trước mắt của người, song người sẽ không được ăn nó; con lừa người sẽ bị giết khỏi người, và sẽ không được trả về cho người; chiên của người sẽ bị nộp cho kẻ thù người, và người sẽ không có ai để cứu người. ³²Con trai của người và con gái của người sẽ bị nộp cho một dân khác, trong khi cặp mắt của người sẽ nhìn xem và mong mỏi chúng liên-miên; nhưng sẽ chẳng có cái gì trong quyền-năng của bàn tay người. ³³Một dân mà người không biết sẽ ăn hết sản-phẩm của đất người và mọi lao-nhọc của người, và người sẽ chẳng bao giờ là một cái gì cả, chỉ bị áp-bức và bị đè-nát liên-miên. ³⁴Và điều cặp mắt người nhìn thấy sẽ khiến người điên lên. ³⁵Đức GIA-VÊ sẽ đánh người trên các đầu gối và các chân với ung-nhot nhức-nhối, mà người không thể được chữa lành, từ lòng của bàn chân người đến đỉnh đầu người. ³⁶Đức GIA-VÊ sẽ đem người và vua của người, kẻ mà người sẽ đặt trên người, đến một quốc-gia mà người hay tổ-phụ của người đã chẳng biết, và ở đó người sẽ phục-dịch các thân khác, gỗ và đá. ³⁷Và người sẽ trở thành một sự ghê-tởm, một tục-ngữ, và một sự chửi-bới giữa mọi dân-tộc nơi Đức GIA-VÊ sẽ đuổi người tới.

³⁸“Người sẽ đem ra đồng nhiều hạt giống nhưng người sẽ thu gom vào ít, vì cào-cào sẽ ăn nó hết. ³⁹Người sẽ trồng và vun xới các vườn nho, nhưng

người sẽ chẳng được uống rượu nho cũng chẳng thu gom, vì giun sẽ ăn nuốt chúng. 40Người sẽ có những cây ô-li-ve khắp lãnh-thổ người nhưng người sẽ không được xúc dầu cho người, vì các trái ô-li-ve của người sẽ rụng hết. 41Người sẽ có con trai và con gái nhưng chúng sẽ không là của người, vì chúng sẽ bị tù đầy. 42Con đê sẽ chiếm-hữu tất cả những cây của người và sản-vật của đất của người. 43Người lạ ở giữa người sẽ vượt trên người cao hơn và cao hơn, nhưng người sẽ đi xuống thấp hơn và thấp hơn. 44Hắn sẽ cho người vay-mượn, nhưng người sẽ chẳng cho hắn vay-mượn; hắn sẽ là đầu, và người sẽ là đuôi. 45Thế là tất cả những lời rủa-sá này sẽ đến trên người và đuổi theo người và bắt kịp người cho đến khi người bị hủy-diệt, vì người đã không muốn lắng nghe tiếng của GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI của người bằng việc giữ các điều-răn của Ngài và các luật-lệ của Ngài mà Ngài đã truyền cho người. 46Và chúng sẽ trở thành một dấu-hiệu và một điều kỳ-diệu trên người và dòng-dõi người mãi mãi. 47Bởi vì người đã chẳng vui-về phụng-sự GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI người và với một tâm mừng-rỡ, vì sự dư-dật của mọi thứ; 48bởi vậy người sẽ phục-dịch các kẻ thù người, mà ĐỨC GIA-VÊ sẽ sai chống người, trong nạn đói, trong cơn khát, trong sự trần-trụi, và trong sự thiếu thốn mọi thứ; và Ngài sẽ tra một cái ách bằng sắt trên cổ của người cho đến khi Ngài đã diệt người.

49“ĐỨC GIA-VÊ sẽ đem một dân-tộc đến chống người từ nơi xa, từ đầu cùng của trái đất, như con đại-bàng đột-ngột lao xuống để vò, một dân-tộc có ngôn-ngữ người sẽ chẳng hiểu, 50một dân-tộc có bộ mặt dữ-tợn, sẽ không kính-trọng người già, cũng không tỏ đặc ân cho người trẻ. 51Hơn nữa, nó sẽ ăn trái của bầy bò của người và sản-vật của đất người cho đến khi người bị diệt, nó cũng không để lại cho người ngũ-cốc, rượu nho mới, hay dầu, hoặc sự tăng thêm của bầy bò người hay những con nhỏ của bầy chiên người, cho đến khi chúng đã khiến người diệt-vong. 52Và nó sẽ vây-hãm người trong tất cả các cổng người cho đến khi các lũy cao và kiên cố của người, mà người đã tin-cậy, đổ xuống khắp xứ của người, và nó sẽ vây-hãm người trong tất cả những cổng của người khắp xứ của người mà GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI của người đã cho người. 53Lúc đó người sẽ ăn trái của thân-thể người, thịt những con trai và con gái của người mà GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI của người đã cho người, trong lúc có sự vây-hãm và cảnh cùng-quần mà kẻ thù người sẽ áp-bức người. 54Người đàn ông mềm mại và rất tế-nhị giữa các người, con mắt của hắn sẽ xấu-xa nhìn về anh em của hắn và nhìn về người vợ của lòng ngực của hắn và nhìn về con cái của hắn là những kẻ còn sót lại, 55đến nỗi hắn sẽ chẳng cho ai trong bọn một miếng nào từ thịt con cái của hắn mà hắn sẽ ăn, vì hắn chẳng còn cái gì cả, trong lúc bị vây-hãm và cùng-quần bởi đó kẻ thù người sẽ áp-bức người trong tất cả những cổng của người. 56Người đàn-bà mềm mại và tế-nhị giữa các người, không dám đặt cả gót của chân của bà trên mặt đất vì tế-nhị và mềm mại, con mắt của bà sẽ xấu-xa hướng về người

chồng của lòng ngực bà và hướng về đứa con trai và con gái của bà, 57và nhìn về cái hậu-sinh⁽¹⁾ vọt ra từ giữa các bàn chân của bà và nhìn về con cái của bà mà bà curu mang; vì bà sẽ bí mật ăn chúng vì thiếu thốn mọi thứ, trong lúc bị vây-hãm và cùng-quần bởi đó kẻ thù người sẽ áp-bức người trong tất cả những cổng của người.

58“Nếu người chẳng cẩn-thận tuân theo tất cả các lời của luật-pháp này, được viết trong sách này, để kính-sợ danh được kính-trọng và đáng sợ này, GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI của người, 59thì ĐỨC GIA-VÊ sẽ đem các bệnh dịch dị-thường trên người và bệnh dịch trên dòng-dõi của người, cả các bệnh dịch lâu dài và nặng-nề, và những chứng bệnh khôn-khỏi và kinh-niên. 60Và Ngài sẽ đem trở lại trên người tất cả các chứng bệnh của Ê-díp-tô mà người đã sợ, và chúng sẽ bám chặt lấy người. 61Cũng có mọi bệnh-hoạn và mọi bệnh dịch, không được viết trong sách luật-pháp này, ĐỨC GIA-VÊ sẽ đem trên người cho đến khi người bị diệt. 62Lúc đó con số các người sẽ còn lại ít, trong khi các người đã vô số như các ngôi sao trời, bởi vì người đã chẳng lắng nghe tiếng của GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI của người. 63Và sẽ xảy ra như ĐỨC GIA-VÊ đã lấy làm vui thích trên các người để làm cho các người thịnh-vượng, và để nhân các người nhiều ra, thế là ĐỨC GIA-VÊ sẽ lấy làm vui thích trên các người để làm cho các người diệt-vong và diệt các người; và các người sẽ bị giựt đi khỏi xứ nơi người đang vào để chiếm-hữu nó. 64Hơn nữa, ĐỨC GIA-VÊ sẽ làm người phân tán giữa tất cả các dân-tộc, từ một đầu này của trái đất đến đầu kia của trái đất; và ở đó, người sẽ phục-dịch các thần khác, gỗ và đá, mà người hoặc tồ-phụ của người đã chẳng biết. 65Và giữa các dân-tộc đó, người sẽ chẳng tìm được một sự nghi-ngoi nào cả, và sẽ chẳng có một chỗ yên nghỉ nào cả cho gót chân của người; nhưng ở đó, ĐỨC GIA-VÊ sẽ cho người một tâm run-rẩy, mất hờ, và sự tuyệt-vọng của hồn. 66Vì vậy đời người sẽ bị treo cho người ở phía trước người; và người sẽ ở trong sự khiếp-sợ đêm và ngày, và sẽ chẳng có một sự bảo-đảm gì cho đời của người. 67Vào buổi sáng người sẽ nói: ‘Ước gì đã là buổi chiều!’ Và vào buổi chiều, người sẽ nói: ‘Ước gì đã là buổi sáng!’ bởi có sự khiếp-sợ của tâm người mà người khiếp-sợ, và vì cái nhìn của đôi mắt người mà người sẽ thấy. 68Và ĐỨC GIA-VÊ sẽ đem người về lại Ê-díp-tô trong các chiếc tàu, bởi con đường mà ta đã nói với người: ‘Người sẽ không bao giờ thấy nó một lần nữa!’ Và ở đó các người sẽ dâng mình để bán cho các kẻ thù của các người làm nam và nữ nô-lệ, nhưng sẽ chẳng có một người nào mua cả.” 69Đấy là các lời của giao-ước mà ĐỨC GIA-VÊ đã truyền cho Môi-se lập với các con trai Y-sơ-ra-ên trong đất Mô-áp, ngoài giao-ước mà Ngài đã lập với họ tại Hô-rếp.

C. LỜI KÊU GỌI CAM KẾT VỚI ĐỨC CHÚA TRỜI: HUẤN-THỊ THỨ BA CỦA MÔI-SE (29.1-30.20)

¹hay: nhau-bọc

Bài giảng của Môi-se 29.1-30.3

Môi-se ôn lại giao-ước của Đức Chúa Trời (29.1-29.28)

29¹Và Môi-se vờ đến toàn thể Y-sơ-ra-ên và nói với họ: “Các ngươi đã thấy mọi điều mà Đức GIA-VÊ đã làm trước mắt các ngươi trong xứ Ê-díp-tô cho Pha-ra-ôn và tất cả các tội-tử của hắn và tất cả xứ của hắn; ²các thử-thách lớn-lao mà mắt của ngươi đã thấy, các dấu-hiệu và các điều kỳ-diệu lớn-lao đó. ³Tuy nhiên tới ngày này Đức GIA-VÊ đã chẳng cho các ngươi một tâm để hiểu, các mắt để thấy, hay các tai để nghe. ⁴Và ta đã dẫn dắt các ngươi trong 40 năm trong vùng hoang-vu; quần-áo các ngươi đã chẳng bị hao mòn trên các ngươi, và dép của ngươi cũng đã chẳng bị hao mòn trên bàn chân của ngươi. ⁵Các ngươi đã chẳng ăn bánh mì, chẳng được uống rượu nho hay rượu mạnh, để các ngươi đã có thể biết rằng Ta là GIA-VÊ Chúa TRỜI của các ngươi. ⁶Khi các ngươi đã tới chỗ này, Si-hôn vua Hết-bôn và Ốc vua Ba-san đã đi ra đón chúng ta để giao-chiến, nhưng chúng ta đã đánh hạ chúng; ⁷và chúng ta đã lấy đất của chúng và ban nó làm của thừa-kế cho các người Ru-bên, các người Gát, và phân nửa chi-tộc các người Ma-na-se. ⁸Vì vậy, hãy giữ các lời của giao-ước này để thực-hành chúng, để các ngươi có thể thịnh-vượng trong mọi điều mà các ngươi làm.

⁹“Các ngươi, tất cả các ngươi hôm nay đứng trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các ngươi: những thủ-lãnh của các ngươi, những chi-tộc của các ngươi²⁾, những trưởng-lão của các ngươi, những sĩ-quan của các ngươi, tức là tất cả các người đàn-ông Y-sơ-ra-ên, ¹⁰những đứa nhỏ của các ngươi, những vợ của các ngươi, và người lạ ở bên trong trại của ngươi, từ kẻ chặt củi cho ngươi đến kẻ múc nước cho ngươi, ¹¹để ngươi có thể vào giao-ước với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi và vào lời thề của Ngài mà GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi đang làm với người hôm nay, ¹²để hôm nay Ngài có thể lập ngươi làm dân của Ngài và để Ngài được là Đức Chúa TRỜI của ngươi, y như Ngài đã phán cùng ngươi và như Ngài đã thề cùng tô-phụ của ngươi, cùng Áp-ra-ham, Y-sác, và Gia-cốp.

¹³“Bây giờ không chỉ với một mình các ngươi, ta đang lập giao-ước này và lời thề này, ¹⁴nhưng cả với những kẻ đứng đây với chúng ta hôm nay trong sự hiện-diện của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta và với những kẻ không ở với chúng ta ở đây hôm nay ¹⁵(vì các ngươi biết chúng ta đã sống trong xứ Ê-díp-tô như thế nào, và chúng ta đã đến đi qua giữa các dân-tộc, ngang qua họ các ngươi đã đi như thế nào. ¹⁶Hơn nữa, các ngươi đã thấy các vật đáng tởm của chúng và các hình-tượng của chúng bằng gỗ, đá, bạc, và vàng, mà chúng đã có); ¹⁷e sẽ có giữa các ngươi một người đàn-ông hay đàn-bà nào đó, hoặc gia-đình hay chi-tộc, hôm nay có tâm quay khỏi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta,

để đi và phục-dịch các thần của những dân-tộc đó; e sẽ có ở giữa các ngươi một cái rễ mang trái có chất độc và cây khổ ngải. ¹⁸Và sẽ là: khi nó nghe các lời rủa-sả này, rằng nó sẽ chúc phước cho chính nó trong tâm nó, nói: ‘Ta có sự bình-an đâu ta bước đi trong sự bướng-bỉnh của tâm ta để phá-hủy đất được tưới nước với đất khô.’ ¹⁹Đức GIA-VÊ sẽ không bao giờ tha-thứ nó, nhưng đúng hơn là cơn giận của Đức GIA-VÊ và tính Ngài không dung-thứ sự không chung-thủy sẽ đánh lại kẻ đó, và mọi lời rủa-sả được viết trong sách này sẽ đặt xuống trên nó, và Đức GIA-VÊ sẽ xóa bỏ tên nó khỏi dưới trời. ²⁰Lúc đó Đức GIA-VÊ sẽ bắt nó riêng ra vì điều xấu từ tất cả những chi-tộc Y-sơ-ra-ên, theo tất cả các lời rủa-sả trong giao-ước được viết trong sách luật-pháp này.

²¹“Bây giờ thế-hệ sắp đến, những con trai của các ngươi chỗi dậy sau các ngươi và người nước ngoài đến từ một xứ xa, khi chúng thấy các bịnh dịch trong xứ và các chứng bịnh mà Đức GIA-VÊ đã làm cho nó bịnh, sẽ nói: ²²‘Tất cả xứ của nó là lưu-huỳnh và muối, một xứ bỏ hoang đang cháy, nó không được gieo và chẳng đâm chồi, và chẳng có cỏ mọc trong nó, giống như sự lật-đổ của Sô-dôm và Gô-mô-rô, Át-ma và Sê-bô-im, mà Đức GIA-VÊ đã lật-đổ trong cơn giận của Ngài và trong cơn thịnh-nộ của Ngài.’ ²³Và tất cả các dân-tộc sẽ nói: ‘Tại sao Đức GIA-VÊ đã gây ra cho xứ này như vậy? Tại sao có sự bộc phát lớn-lao của cơn giận này?’ ²⁴Lúc ấy người ta sẽ nói: ‘Bởi vì họ đã bỏ rơi giao-ước của Đức GIA-VÊ, Thần của tổ-phụ họ, mà Ngài đã lập với họ khi Ngài đem họ ra khỏi xứ Ê-díp-tô. ²⁵Và họ đã đi phục-dịch các thần khác và thờ-lạy chúng, các thần mà họ đã chẳng biết và mà Ngài đã chẳng chia cho họ. ²⁶Bởi vậy, cơn giận của Đức GIA-VÊ đã bùng cháy chống lại đất đó, để giáng trên nó mọi lời rủa-sả được viết trong sách này; ²⁷và Đức GIA-VÊ trong cơn giận đã bứng họ khỏi đất họ, trong cơn giận-dữ và trong cơn thịnh-nộ lớn lao, và ném họ vào một đất khác, như ngày này.’

²⁸“Các điều bí-mật thuộc về GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta, nhưng các điều đã được tiết-lộ thuộc về chúng ta và những con trai của chúng ta mãi mãi, để chúng ta có thể tuân theo tất cả những lời của luật-pháp này.

Trở lại cùng Đức GIA-VÊ (30.1-30.10)

30¹“Vì vậy sẽ là khi tất cả các điều này đã đến trên ngươi, phước-lành và lời rủa-sả mà ta đã đặt trước mặt ngươi, và ngươi khiến chúng trở lại cùng tâm của ngươi³⁾ trong tất cả các quốc-gia nơi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI ngươi đã lưu-đày ngươi tới, ²và ngươi trở lại cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi và nghe tiếng của Ngài với cả tâm và hồn của ngươi theo mọi điều mà ta truyền cho ngươi hôm nay, ngươi và những con trai của ngươi, ³thì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi sẽ hồi-phục ngươi từ sự giam-cầm, và có lòng thương-xót ngươi, và sẽ gom ngươi lại một lần nữa từ tất cả các

¹Thánh Kinh Hê-bơ-ơ: Đoạn 29 câu 1; bản khác 29 câu 2

²bản khác: các thủ-lãnh của những chi-tộc các ngươi

³nghĩa là: nhớ lại

dân-tộc nơi GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI người đã phân tán người. ⁴Nếu những kẻ bị đuổi đi của người ở những đầu cùng của bầu trời, và từ đó GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ gom người lại và từ đó Ngài sẽ bắt người về. ⁵Và GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ đem người vào xứ mà tổ-phụ của người đã chiếm-hữu, và người sẽ chiếm-hữu nó; và Ngài sẽ làm cho người thịnh-vượng hơn và nhân người thành nhiều hơn tổ-phụ của người. ⁶Hơn nữa, GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ cắt bì tâm của người và tâm của dòng-giống người, để yêu-thương GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người với cả tâm người và với cả hồn người, để người có thể sống. ⁷Và GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ đặt tất cả các lời rủa-sả này trên những kẻ thù của người và trên những kẻ ghét người, những kẻ đã làm khổ người. ⁸Và người sẽ một lần nữa nghe tiếng của ĐỨC GIA-VÊ, và tuân theo mọi điều-răn của Ngài mà ta truyền cho người hôm nay. ⁹Lúc đó GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ làm cho người thịnh-vượng một cách dư-dật trong mọi việc làm của bàn tay người, trong trái của tử-cung người và trong trái của gia-súc người và trong trái của đất người, vì một lần nữa ĐỨC GIA-VÊ sẽ vui mừng trên người thật sự, y như Ngài đã vui mừng trên tổ-phụ của người, ¹⁰nếu người sẽ nghe theo tiếng của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người để giữ các điều-răn của Ngài và các luật-lệ Ngài được viết trong sách luật-pháp này, nếu người sẽ quay lại cùng GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người với cả tâm và hồn người.

Chọn sống hay chết (30.11-30.20)

¹¹“Vì điều-răn này mà ta truyền cho người hôm nay không quá khó cho người, hay nó cũng chẳng xavời. ¹²Nó chẳng ở trong trời để nói: ‘Ai sẽ đi lên tới trời cho chúng tôi để lấy nó cho chúng tôi và làm cho chúng tôi nghe nó, để chúng tôi có thể tuân theo nó?’ ¹³Nó cũng chẳng ở bên kia biển để nói: ‘Ai sẽ vượt biển cho chúng tôi để lấy nó cho chúng tôi và làm cho chúng tôi nghe nó, để chúng tôi có thể tuân theo nó?’ ¹⁴Nhưng lời ở rất gần người, trong miệng người, và trong tâm người, để người có thể tuân theo nó.

¹⁵“Xem đây, hôm nay ta đã đặt trước mặt người sự sống và điều lành, và sự chết và điều xấu; ¹⁶trong đó ta truyền cho người hôm nay phải yêu-thương GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, phải bước đi trong các đường-lối của Ngài và phải giữ các điều-răn của Ngài và các luật-lệ của Ngài và các phán-quyết của Ngài, để người có thể sống và sinh-sôi này-nó thêm nhiều, và để GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người được ban phước cho người trong xứ nơi người đang vào để chiếm-hữu nó. ¹⁷Nhưng nếu tâm người quay đi và các người chẳng muốn vâng lời, nhưng bị kéo đi và thờ-lạy các thần khác và phục-dịch chúng, ¹⁸ta tuyên-bố cùng các người hôm nay rằng chắc-chắn các người sẽ diệt-vong. Các người sẽ chẳng kéo dài những ngày của các người trong xứ mà người sắp vượt qua sông Giô-đanh để vào để chiếm-hữu nó. ¹⁹Ta gọi trời và đất để làm chứng chống các người hôm nay, rằng ta đã đặt trước mặt

các người sự sống và sự chết, phước-lành và rủa-sả. Vì vậy hãy chọn sự sống để người được sống, người và dòng-dõi của người, ²⁰bởi việc yêu-thương GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người, bởi việc tuân theo tiếng Ngài, và bởi việc nắm chặt Ngài; vì đó là sự sống của người và chiều dài của những ngày của người, để sống trong xứ mà ĐỨC GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ của người, cùng Áp-ra-ham, Y-sác, và Gia-cốp, để ban cho họ.”

D. SỰ THAY ĐỔI TRONG QUYỀN LÃNH ĐẠO: NHỮNG NGÀY CUỐI CÙNG CỦA MÔI-SE (31.1-34.12)

Môi-se uỷ nhiệm Giô-suê (31.1-31.8)

31¹Thế là Môi-se đi nói các lời này cùng tất cả Y-sơ-ra-ên. ²Và người nói với họ: “Hôm nay ta được 120 tuổi; ta không còn có thể đến và đi, và ĐỨC GIA-VÊ đã phán cùng ta: ‘Người sẽ chẳng được vượt qua sông Giô-đanh này.’ ³Chính GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người sẽ vượt qua trước người; Ngài sẽ hủy-diệt các dân-tộc này trước mặt người, và người sẽ tước-đoạt chúng. Giô-suê là người sẽ vượt qua phía trước người, y như ĐỨC GIA-VÊ đã phán. ⁴Và ĐỨC GIA-VÊ sẽ gây cho chúng y như Ngài đã gây cho Si-hôn và Ốc, các vua dân A-mô-rít, và cho xứ của chúng, khi Ngài hủy-diệt chúng. ⁵Và ĐỨC GIA-VÊ sẽ giao chúng trước mặt các người, và các người sẽ gây cho chúng theo tất cả các điều-răn mà ta đã truyền cho các người. ⁶Hãy kiên-quyết và dũng-cảm, đừng sợ hay run-rẩy nơi chúng, vì GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người là Đấng đi với người. Ngài sẽ chẳng phụ người hay bỏ rơi người.” ⁷Đoạn Môi-se gọi Giô-suê đến và nói với người trong cái nhìn của tất cả Y-sơ-ra-ên: “Hãy kiên-quyết và dũng-cảm, vì người sẽ đi với dân này vào xứ mà ĐỨC GIA-VÊ đã thề cùng tổ-phụ của họ để cho họ, và người sẽ giao nó cho họ làm của thừa-kế. ⁸ĐỨC GIA-VÊ là Đấng đi trước người; Ngài sẽ ở cùng người. Ngài sẽ không phụ người hay bỏ rơi người. Đừng sợ, chớ bị khiếp-đảm.”

Môi-se ghi lại các luật-pháp (31.9-31.13)

⁹Thế là Môi-se viết luật này và ban nó cho các thầy tế-lễ, các con trai Lê-vi, các người khiêng rương giao-ước của ĐỨC GIA-VÊ, và cho tất cả các trưởng-lão Y-sơ-ra-ên. ¹⁰Đoạn Môi-se truyền cho họ, rằng: “Vào cuối của mỗi 7 năm, vào thời-diểm trong năm có sự tha nợ, ở Lễ các Lều Tạm, ¹¹khi tất cả Y-sơ-ra-ên đến để ra mắt trước GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của người ở chỗ mà Ngài sẽ chọn, người sẽ đọc luật-pháp này trước tất cả Y-sơ-ra-ên trong khi chúng nghe. ¹²Hãy họp dân lại, đàn-ông và đàn-bà và trẻ con và người lạ của người ở trong những công của người, để chúng được nghe và học-tập và kính-sợ GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người, và hãy cẩn-thận tuân theo tất cả các lời của luật-pháp này. ¹³Và con cái của chúng, những kẻ đã chẳng biết, sẽ nghe và học-tập để kính-sợ GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người, ngày nào các người còn sống trên mảnh đất nơi mà các người sắp vượt qua sông Giô-đanh để chiếm-hữu.”

Bài giảng của Môi-se 31.14-32.13

Tiên-đoán Y-so-ra-ên bất tuân (31.14-31.22)

14Đoạn Đức GIA-VÊ đã phán cùng Môi-se: “Này, các ngày của ngươi để chết là gần; hãy gọi Giô-suê, và tự trình diện nơi lều hội-kiến, để Ta có thể ủy-nhiệm nó.” Vì vậy Môi-se và Giô-suê đi và tự trình diện nơi lều hội-kiến. **15**Và Đức GIA-VÊ hiện ra trong lều trong một trụ mây, và trụ mây đứng ở cửa vào của lều. **16**Và Đức GIA-VÊ phán cùng Môi-se: “Này, ngươi sắp nằm xuống với tổ-phụ của ngươi; và dân này sẽ chối dậy vào trong giữa xứ mà chúng sắp vào và chơi trò đi-điểm với các thần lạ của xứ ấy, và sẽ bỏ rơi Ta và vi-phạm giao-ước của Ta mà Ta đã lập với chúng. **17**Lúc đó cơn giận của Ta sẽ được nhen lên chống chúng trong ngày đó, và Ta sẽ bỏ rơi chúng và giấu mặt Ta khỏi chúng, và chúng sẽ bị thiêu trụi, nhiều điều xấu-xa và nhiều điều rắc-rối sẽ đến trên chúng; ngõ hầu chúng sẽ nói trong ngày đó: ‘Áy chẳng phải là bởi vì Đức Chúa TRỜI của chúng ta không ở giữa chúng ta để các điều xấu-xa này đến trên chúng ta hay sao?’ **18**Nhưng chắc-chắn Ta sẽ giấu mặt của Ta vào ngày đó vì mọi điều xấu-xa chúng sẽ làm, vì chúng sẽ quay sang các thần khác. **19**Bây giờ, bởi vậy, hãy viết bài ca này cho chính các ngươi và hãy dạy nó cho các con trai Y-so-ra-ên; hãy để nó trong miệng của chúng, để bài ca này được là một chứng cứ cho Ta chống lại các con trai Y-so-ra-ên. **20**Vì khi Ta đem chúng vào xứ chảy sữa và mật, mà Ta đã thề cùng tổ-phụ của chúng, và chúng đã ăn và được thỏa mãn và thành béo-mập, thì chúng sẽ quay sang các thần khác và phục-dịch chúng, và cự-tuyệt Ta và vi-phạm giao-ước của Ta. **21**Lúc ấy sẽ xảy ra, khi nhiều điều xấu-xa và các điều rắc-rối đã đến trên chúng, rằng bài ca này sẽ làm chúng trước mặt chúng như một chứng cứ (vì nó sẽ chẳng bị quên đi khỏi miệng của dòng-dõi nó); vì Ta biết ý-định của chúng mà chúng đang lập ngay cả hôm nay, trước khi Ta đã đem chúng vào xứ mà Ta đã thề.” **22**Thế là Môi-se viết bài ca này cùng một ngày đó, và dạy nó cho các con trai Y-so-ra-ên.

Giô-suê được ủy-nhiệm (31.23-31.29)

23Đoạn Ngài ủy-nhiệm Giô-suê, con trai Nun, và phán: “Hãy kiên-quyết và dũng-cảm, vì ngươi sẽ đem các con trai Y-so-ra-ên vào xứ mà Ta đã thề cùng chúng; và Ta sẽ ở với ngươi.”

24Và đã xảy ra, khi Môi-se đã viết các lời của luật-pháp này xong trong một quyển sách cho đến khi chúng hoàn-tất, **25**rằng Môi-se truyền cho những người Lê-vi, những kẻ khiêng rương giao-ước của Đức GIA-VÊ, rằng: **26**“Hãy lấy quyển sách luật-pháp này và để nó bên cạnh rương giao-ước của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các ngươi, để nó có thể ở đó làm một bằng chứng chống lại ngươi. **27**Vì ta biết sự đầy loạn của ngươi và sự cứng cổ của ngươi; này, trong khi ta vẫn còn sống với các ngươi hôm nay, các ngươi đã tỏ ra đầy loạn chống Đức GIA-VÊ rồi; thế thì còn hơn bao nhiêu nữa sau cái chết của ta? **28**Hãy họp lại cùng ta tất cả các trưởng-lão các chi-tộc của các ngươi và các sĩ-quan của các ngươi, để ta có thể nói các lời này trong khi họ nghe

và gọi các tầng trời và trái đất để làm chứng chống lại họ. **29**Vì ta biết rằng sau cái chết của ta, các ngươi sẽ hành-động một cách đòi-bại và quay khỏi đường-lối ta đã truyền cho các ngươi; và điều xấu-xa sẽ xảy đến cho các ngươi trong các ngày sau rớt, vì các ngươi sẽ làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, chọc Ngài giận với việc làm của những bàn tay của các ngươi.”

Bài Ca Môi-se viết xuống (31.30-32.47)

30Đoạn Môi-se nói trong khi tất cả hội-đồng Y-so-ra-ên nghe của các lời của bài ca này, cho đến khi chúng hoàn-tất:

32¹“Hãy đưa tai ra, ôi các tầng trời, hãy để ta nói;

Và trái đất hãy nghe các lời từ miệng ta.

2“Lời dạy của ta hãy nhỏ xuống như mưa,
Lời nói ta động từng giọt như sương,
Như những giọt nhỏ trên cỏ tươi
Và như những mưa rào trên thảo-mộc.

3“Vì ta công-bổ danh Đức GIA-VÊ,
Quy sự vĩ-đại cho Đức Chúa TRỜI chúng ta!

4“Tầng Đá! Việc làm của Ngài là toàn-hảo,
Vì tất cả các đường-lối của Ngài đều công chính.
Một Đức Chúa TRỜI có sự thành-tín và không có sự bất công,
Công-chính và chính-trực là Ngài.

5“Chúng đã hành-động đòi-bại hướng về Ngài,
Chúng chẳng phải là con cái Ngài, vì khuyết-điểm của chúng;
Nhưng là một thể-hệ ngoan-cổ và cong queo.

6“Các ngươi báo-đáp Đức GIA-VÊ như vậy sao,
Ôi dân dai-dột và không khôn-ngoaan?
Há Ngài chẳng phải là Cha của ngươi, Đấng đã mua ngươi hay sao?
Ngài đã tạo ngươi và đã lập ngươi.

7“Hãy nhớ lại những ngày xưa,
Hãy xem-xét các năm của tất cả những thế-hệ.
Hỏi cha của ngươi, và người sẽ cho ngươi biết Các trưởng-lão của ngươi, và họ sẽ báo ngươi.

8“Khi Đấng Chí Cao đã cho các dân-tộc của thừa-kế của họ,
Khi Ngài đã phân-rẽ các con trai loài người, Ngài đã định những biên-giới các dân-tộc
Theo con số các con trai Y-so-ra-ên.

9“Vì phần của Đức GIA-VÊ là dân của Ngài;
Gia-cốp là phần tài sản riêng của Ngài.

10“Ngài đã tìm gặp người trong đất sa-mạc,
Và trong đất hoang tru hú của vùng hoang-vu;
Ngài đã bao quanh người, Ngài đã chăm-sóc người,
Ngài đã gìn-giữ người như con người của con mắt Ngài.

11“Như con đại-bàng lay động tổ của nó,
Bay lượn bên trên con nhò của nó;
Ngài đã giăng cánh của Ngài và đã bắt chúng,
Ngài đã mang chúng trên các đầu cánh của Ngài.

12“Đức GIA-VÊ một mình đã hướng dẫn người,
Và đã chẳng có một thần lạ nào với người.

13“Ngài đã khiến người lướt trên những chỗ cao của mặt đất,

Bài giảng của Môi-se 32.14-32.44

- Và người đã ăn sản-vật của cánh đồng;
Và Ngài đã cho người hút mật ong từ tảng đá,
Và dầu từ đá lửa,
14“Những cục sữa đặc của bò cái, và sữa của bầy
chiên,
Với mỡ của những chiên con,
Và các chiên đực, giống Ba-san, và các dê,
Với bột mì mịn nhất—
Và từ máu của trái nho người đã uống rượu nho.
- 15“Nhưng Giê-su-run⁽¹⁾ đã mập ra và đá hậu
—Người mập lên, đầy, và béo tròn—
Lúc ấy người đã bỏ rơi Đức Chúa TRỜI, Đấng
đã dựng nên mình,
Và đã khinh-thường Tảng Đá cứu-rỗi của mình.
- 16“Chúng đã làm Ngài ghen với các thần lạ,
Với các sự đáng ghét chúng đã chọc Ngài giận.
- 17“Chúng đã hiến-tế cho các quý-sứ chẳng phải là
Đức Chúa TRỜI,
Cho những thần chúng đã chẳng biết,
Các thần mới đã đến mới đây,
Mà tổ-phụ của các người đã chẳng khiếp-sợ.
- 18“Người đã bỏ lơ Tảng Đá đã sinh ra người,
Và đã quên Đức Chúa TRỜI đã sinh ra người.
- 19“Và Đức GIA-VÊ đã thấy, và đã cự-tuyệt chúng
Vì sự khiêu-khích của những con trai và những
con gái của Ngài.
- 20“Thế thì Ngài đã nói: ‘Ta sẽ giấu mặt Ta khỏi
chúng,
Ta sẽ xem sự cuối cùng của chúng như thể nào;
Vì chúng là một thể-hệ ngoan-cổ,
Là những đứa con trai không trung-tín.
- 21“Chúng đã làm Ta ghen với điều không là Chúa
TRỜI,
Chúng đã chọc Ta giận với các sự hư-không của
chúng.
Vì vậy Ta sẽ làm chúng ghen với những kẻ không
phải là một dân-tộc;
Ta sẽ chọc chúng giận với một dân-tộc đại-dột,
- 22“Vì lửa bị nhen lên trong cơn giận của Ta,
Và đốt cháy tới phần sâu nhất của Âm-phủ,
Và thiêu trụi trái đất với sản-lượng của nó,
Và đốt cháy những nền của các núi.
- 23“Ta sẽ chất các điều bất hạnh trên chúng,
Ta sẽ sử-dụng các mũi tên của Ta trên chúng.
- 24“Chúng sẽ bị gầy mòn bởi nạn đói, và bị thiêu hủy
bởi sức nóng cháy bỏng
Và sự hủy-diệt cay đắng;
Và rừng của thú rừng Ta sẽ sai đến trên chúng,
Với nọc độc của các loài bò trườn thuộc về bụi
đất.
- 25“Bên ngoài, thanh gươm sẽ cướp đi,
Và bên trong, sự kinh-hoàng—
Cả thanh-nam lẫn trinh-nữ,
Trẻ con còn bú với ông cố tóc bạc.
- 26“Có lẽ Ta sẽ nói: “Ta sẽ chặt chúng thành từng
mảnh,
Ta sẽ xóa ký ức về chúng khỏi loài người,”
- 27“Nếu ta đã chẳng sợ sự khiêu-khích bởi kẻ thù,
E rằng địch-thù của chúng xét làm,
E rằng chúng sẽ nói: ‘Bàn tay của chúng ta chiến-
thắng;
Và Đức GIA-VÊ đã chẳng làm tất cả điều này.’ ”
- 28“Vì chúng là một dân-tộc thiếu lời khuyên,
Và chẳng có sự hiểu-biết nào trong chúng.
- 29“Giả-sử chúng khôn-ngoan, hẳn chúng đã hiểu
điều này,
Chúng hẳn đã nhận-thức rõ tương-lai của chúng!
- 30“Làm thế nào 1 người đã có thể đuổi theo 1 ngàn,
Và 2 người đánh 10 ngàn,
Trừ phi Tảng Đá của chúng đã bán chúng
Và Đức GIA-VÊ đã nộp chúng?
- 31“Quả thật tảng đá của chúng không giống như
Tảng Đá của chúng ta,
Ngay cả kẻ thù của chúng ta là các thâm-phán.
- 32“Vì nho của chúng là nho từ Sô-đôm,
Và từ những cánh đồng của Gô-mô-ơ-ơ;
Các trái nho của chúng là các trái nho có chất độc,
Các chùm chúng, đắng.
- 33“Rượu của chúng là nọc độc của các con rồng,
Và nọc độc chết người của rắn hổ-mang.
- 34“Há nó chẳng được dự-trữ trong kho với Ta,
Được niêm phong trong các kho báu của Ta sao?
- 35“Sự báo thù là của Ta, và sự báo trả,
Vào thời-điểm thích-hợp, chân chúng sẽ trượt;
Vì ngày có tai-họa của chúng là gần,
Và các việc sắp xảy ra đang vọt đến trên chúng.’
- 36“Vì Đức GIA-VÊ sẽ minh oan cho dân của Ngài,
Và sẽ có lòng thương-xót trên các tội-tố của Ngài;
Khi Ngài thấy rằng tay của chúng bị mất,
Và chẳng có một ai còn lại, nô-lệ hay tự-do.
- 37“Và Ngài sẽ nói: ‘Đâu là các thần của chúng,
Tảng đá trong đó chúng đã cố tìm nơi ẩn-náu?’
- 38“Ai đã ăn mở những con tể vật của chúng,
Và đã uống rượu nho của rượu lễ của chúng?
Hãy để chúng trôi dạt và giúp-đỡ các người,
Hãy để chúng là nơi ẩn-trôn của các người!
- 39“Bây giờ, hãy thấy rằng Ta, Ta là Ngài,
Và không có thần nào ngoài Ta ra.
Chính Ta giết chết và cho sống.
Ta đã làm thương tích, và chính Ta chữa lành;
Và chẳng có ai có thể giải-thoát khỏi bàn tay Ta.
- 40“Quả thật, Ta gươm tay Ta lên tới trời,
Và nói: như Ta sống đời đời,
41“Nếu Ta mài bén thanh gươm loé sáng của Ta,
Và tay Ta nắm chặt công-lý,
Ta sẽ báo thù trên các địch-thù của Ta,
Và Ta sẽ đáp trả những kẻ ghét Ta.
- 42“Ta sẽ làm các mũi tên Ta say máu,
Và thanh gươm của Ta sẽ nuốt thịt,
Với máu của những kẻ bị giết và những kẻ bị tù,
Từ đầu tóc dài của quân thù.’
- 43“Hãy vui mừng, Ô các dân-tộc, với dân Ngài
Vì Ngài sẽ báo thù máu của các tội-tố của Ngài,
Và sẽ báo thù trên các địch-thù của Ngài,
Và sẽ chuộc tội cho xứ của Ngài và dân của
Ngài.”
- 44Đoạn Môi-se đến và nói tất cả các lời của bài ca
này trong tâm nghe của dân, ông, và Giô-suê con

¹Giê-su-run là một tên của Y-sơ-ra-ên dùng trong văn-thi

Bài giảng của Môi-se 32.45-33.20

traí của Nun. ⁴⁵Khi Môi-se đã nói xong tất cả các lời này cùng tất cả Y-sơ-ra-ên, ⁴⁶ông nói với họ: “Hãy để vào tâm các ngươi tất cả các lời mà ta đang cảnh cáo các ngươi hôm nay, mà các ngươi sẽ truyền cho những con trai của các ngươi phải tuân theo để làm, ngay cả mọi lời của luật-pháp này. ⁴⁷Vì nó không phải là lời không công-hiệu cho các ngươi; quả thật, nó là sự sống của các ngươi. Và bởi lời này, các ngươi sẽ kéo dài những ngày của các ngươi trong xứ nơi các ngươi sắp vượt qua sông Giô-đanh để chiếm nó.”

Môi-se được cho biết ông sắp chết (32.48-32.52)

48Và Đức GIA-VÊ phán cùng Môi-se trong chính ngày đó, rằng: ⁴⁹“Hãy đi lên đến núi này của A-barim, núi Nê-bô, ở trong đất Mô-áp, đối diện Giê-ri-cô, và nhìn xem đất Ca-na-an, mà Ta đang cho các con trai Y-sơ-ra-ên để làm của sở-hữu. ⁵⁰Đoạn hãy chết trên núi nơi người leo lên, và về châu dân-tộc của người, như A-rôn anh của người đã chết trên núi Hô-rơ và đã về châu dân-tộc của nó, ⁵¹vì các người đã không giữ đức-tin với Ta giữa các con trai Y-sơ-ra-ên tại vùng nước Mê-ri-ba tại Ca-đe trong vùng hoang-vu Xiên, bởi vì các người đã chẳng đãi-ngộ Ta là thánh giữa những con trai Y-sơ-ra-ên. ⁵²Vì người sẽ thấy xứ đó từ xa, nhưng người sẽ không được đi đó, vào xứ mà Ta đang cho các con trai Y-sơ-ra-ên.”

Môi-se chúc phước tất cả các chi-tộc (33.1-33.29)

33¹Bây giờ, đây là lời ban phước mà Môi-se, người của Đức Chúa TRÔI, đã chúc phước các con trai của Y-sơ-ra-ên trước khi ông chết. ²Ông nói:

“Đức GIA-VÊ đã đến từ Si-na-i,

Và đã mọc như mặt trời trên họ từ Sê-i-rơ;

Ngài đã chiếu sáng ra từ núi Pha-ran,

Và Ngài đã đến từ giữa hàng vạn đấng thánh;

Và ở tay hữu Ngài có tia chớp lóe lên cho họ.

³“Quả thật, Ngài thương-yêu các dân-tộc;

“Tất cả các đấng thánh của Chúa đều ở trong tay Chúa,

Và họ đã theo các bước đi của Chúa;

Mỗi đấng đều nhận được từ các lời của Chúa.”

⁴“Môi-se đã giao phó cho chúng tôi một luật-pháp,

Một sở-hữu cho hội-đồng của Gia-cốp.

⁵“Và Ngài đã là vua trong Giê-su-run,

Khi các đầu-trưởng của dân đã được gom lại,

Các chi-tộc của Y-sơ-ra-ên với nhau.

⁶“Xin Ru-bên sống và không chết,

Những người đàn-ông của người cũng không ít.”

⁷Và đây về Giu-đa; thế là ông đã nói:

“Xin nghe, Đức GIA-VÊ ôi, tiếng nói của Giu-đa,

Và xin đưa người đến cùng dân người.

Với tay mình, người đã tranh-đấu vì họ.

Và nguyện-xin Chúa là sự giúp-đỡ chống lại các địch-thù của người.”

⁸Và về Lê-vi, ông đã nói:

“Xin Thu-mim của Chúa và U-rim của Chúa thuộc

về người,

Người mà Chúa đã thử tại Ma-sa,

Với người Chúa đã tranh-đấu ở vùng nước

Mê-ri-ba;

⁹Là người đã nói về cha của ông và mẹ của ông:

‘Tôi đã chẳng để ý đến họ’;

Và người đã chẳng thừa-nhận các anh em của

mình,

Người cũng đã chẳng quan-tâm đến chính các con

traí của người,

Vì họ đã tuân theo lời Chúa,

Và đã giữ giao-ước Chúa.

¹⁰“Họ sẽ dạy-đỗ các mạng-lệnh của Chúa cho Gia-

cốp,

Và luật-pháp của Chúa cho Y-sơ-ra-ên.

Họ sẽ để hương trầm trong lỗ mũi của Chúa,

Và toàn-thể của-lễ thiêu trên bàn-thờ của Chúa.

¹¹“Đức GIA-VÊ ôi, xin ban phước cho đức tính của người;

Và xin chấp nhận việc làm của bàn tay người;

Xin làm vỡ tan hông của những kẻ đứng dậy

chống lại người,

Và những kẻ ghét người, ngõ hầu chúng chẳng có

thể đứng dậy một lần nữa.”

¹²Về Bên-gia-min ông đã nói:

“Xin kẻ yêu-dầu của Đức GIA-VÊ ở trong an ninh

bởi Ngài,

Đấng che chở người suốt ngày,

Và người ở giữa các vai Ngài.”

¹³Và về Giô-sép ông đã nói:

“Được Đức GIA-VÊ ban phước là đất của người,

Với các vật tốt thuộc về trời, với sương,

Và từ vực thẳm nằm ở bên dưới,

¹⁴Và với sản phẩm tốt của mặt trời,

Và với sản-vật tốt trong các tháng;

¹⁵“Và với các vật tốt nhất của các núi cỏ xura,

Và với các vật chọn-lọc của các đồi đời đời;

¹⁶Với các vật tốt của trái đất và sự trọn đầy của nó,

Và đặc-ân của Ngài, Đấng đã ở trong bụi cây.

Xin cho nó đến tới đầu của Giô-sép,

Và tới đỉnh đầu của kẻ nổi bật giữa các anh em

của người.

¹⁷“Như con đầu lòng của con bò của người, về oai-

vệ là của người,

Và các sừng của người là các sừng bò rừng;

Với chúng, người sẽ xô đẩy các dân,

Tất cả một lần, đến các đầu cùng của trái đất.

Và những kẻ đó là hàng vạn Ép-ra-im,

Và những kẻ đó là hàng ngàn như Ma-na-se.”

¹⁸Về Sa-bu-lôn, ông đã nói:

“Hãy hoan-hỉ, hỡi Sa-bu-lôn, trong việc đi tới của

người;

Và, Y-sa-ca, trong các lều của người.

¹⁹“Chúng sẽ gọi các dân tới núi ấy;

Ở đó chúng sẽ dâng các tế vật công-chính;

Vì chúng sẽ hút từ sự dư-dật của các biển,

Và các châu-báu được giấu trong cát.”

²⁰Và về Gát, ông đã nói:

“Phước cho người làm lớn thêm Gát!

Người nằm xuống như con sư tử,

Và xé cánh tay, cũng xé đỉnh đầu.

Bài giảng của Môi-se 33.21-34.12

- 21“Lúc ấy người đã thấy phần đầu tiên cho mình,
Vì ở đó phần chia của kẻ cai-trị đã được để dành;
Và người đã đến với các người lãnh-đạo của dân;
Người đã thi-hành công-lý của Đức GIA-VÊ,
Và các mạng-linh của Ngài với Y-sơ-ra-ên.”
- 22Và về Đan, ông đã nói:
“Đan là một con nhỏ của con sư tử,
Nhảy xông tới từ Ba-san.”
- 23Và về Nép-ta-li, ông đã nói:
“Ồ Nép-ta-li, được thỏa-mãn với đặc-ân,
Và đầy phước-lành của Đức GIA-VÊ,
Hãy lấy làm sở-hữu biển và phương nam.”
- 24Và về A-se, ông đã nói:
“Được phước hơn các con trai là A-se;
Xin người được ân-huệ bởi các anh em của người,
Và xin người ngậm chân của người trong dầu.
- 25“Các ổ khóa của người sẽ là sắt và đồng,
Và theo các ngày của người, bước đi của người sẽ
là nhàn-nhã như thê.
- 26“Không có một ai giống như Đức Chúa TRỜI của
Giê-su-run¹⁾,
Đấng cỡi các tầng trời tới giúp-đỡ người,
Và qua các bầu trời trong vẻ oai-vệ của Ngài.
- 27“Đức Chúa TRỜI đời đời là một nơi ở,
Và bên dưới là các cánh tay đời đời;
Và Ngài đuổi kẻ thù đi khỏi trước mặt người,
Và phán: ‘Hãy hủy-diệt!’
- 28“Vì vậy Y-sơ-ra-ên ở trong an ninh,
Suối nước Gia-cốp hèo-lánh,
Trong mảnh đất có ngũ-cốc và rượu nho mới;
Các tầng trời người cũng nhỏ xuống giọt sương.
- 29“Phước thay cho người, ôi Y-sơ-ra-ên;
Ai giống như người, một dân được cứu bởi Đức
GIA-VÊ,
Ngài là cái khiên của sự giúp-đỡ người,
Và thanh gươm của vẻ oai-vệ của người !
Vì vậy các kẻ thù người sẽ khúm-núm trước mặt
người,
Và người sẽ giẫm lên những chỗ cao của chúng.

Môi-se qua đời (34.1-34.12)

34¹Bấy giờ Môi-se đi lên từ các đồng bằng Mô-áp tới núi Nê-bô, tới đỉnh Phích-ga, đối-diện Giê-ri-cô. Và Đức GIA-VÊ chỉ cho ông thấy tất cả đất ấy, Ga-la-át xa đến tận Đan, ²và tất cả Nép-ta-li và đất của Ép-ra-im và Ma-na-se, và tất cả đất của Giu-đa xa đến tận biển phía tây, ³và vùng miền Nam²⁾ và đồng bằng trong thung-lũng Giê-ri-cô, thành có những cây chà-là, xa đến tận Xoa. ⁴Lúc ấy Đức GIA-VÊ phán cùng ông: “Đây là đất mà Ta đã thề cùng Áp-ra-ham, Y-sác, và Gia-cốp, nói: ‘Ta sẽ ban nó cho dòng-dõi của người’; Ta đã cho người thấy nó với các con mắt của người, nhưng người sẽ không được đi qua đó.’ ⁵Thế là Môi-se, kẻ tội-tử của Đức GIA-VÊ, qua đời ở đó trong đất Mô-áp, theo mệnh của Đức GIA-VÊ. ⁶Và Ngài chôn ông trong

thung-lũng trong đất Mô-áp, đối diện Bết-Phê-o; nhưng chẳng có ai biết chỗ chôn ông cho đến ngày này. ⁷Mặc dù Môi-se được 120 tuổi khi ông qua đời, mắt của ông không mờ, sinh-lực ông cũng không giảm. ⁸Thế là các con trai Y-sơ-ra-ên đã khóc vì Môi-se trong đồng bằng Mô-áp 30 ngày; đoạn, các ngày khóc-lóc và thương tiếc vì Môi-se đã đến chỗ kết-thúc. ⁹Bấy giờ Giê-suê, con trai của Nun, được đầy-dẫy linh khôn-ngoan, vì Môi-se đã đặt tay mình trên người; và các con trai Y-sơ-ra-ên đã nghe người và làm như Đức GIA-VÊ đã ra lệnh cho Môi-se. ¹⁰Từ lúc ấy không có một đảng tiên-tri nào đã trở dậy trong Y-sơ-ra-ên như Môi-se, người mà Đức GIA-VÊ đã biết mặt đối mặt, ¹¹vì tất cả các dấu lạ và các điều kỳ-diệu mà Đức GIA-VÊ đã sai ông thực-hiện trong xứ Ê-díp-tô chống lại Pha-ra-ôn, tất cả các tội-tử của hắn, và tất cả xứ của hắn, ¹²và vì tất cả bàn tay mạnh-mẽ và vì mọi sự khủng-khiếp vĩ-dại mà Môi-se đã thực-hiện trong cái nhìn của tất cả Y-sơ-ra-ên.

¹Giê-su-run là Y-sơ-ra-ên

²hay: xứ miền Nam